

Motrišta

I kako se ono kaže, svakoj dobroj stvari dođe i kraj. Olimpijski plamen ovogodišnje Olimpijade ugašen je u nedjelju 24. veljače točno u 10.35 navečer. U Salt Lake Cityju zatvorena je Olimpijada, uz dječje glasove u pjesmi "Happy trails to you, until we meet again..." Preteško je izreći koliko je bila izvrsna ova Olimpijada, pa bi možda bilo bolje malo se osvrnuti na ono što smo mi Kanadani hrvatskog porijekla osjećali ovih nekoliko dana.

Bez obzira da li ste "navuđeni" u športu ili ne, gledali smo mladost, umijeće, hrabrost, odvažnost, široke osmjeha, li i suze svakog dana na TV ekranima. Jedna od mladih športašica iz Kanade je rekla da ako si dozvolite sanjati, ovdje na ovom mjestu, u Salt Lake Cityju, dosanjat ćete svoj san do kraja.

U Salt Lake Cityju, mi Hrvati, koji živimo u Kanadi, dosanjali smo svoj san do kraja, ali i mi Kanadani, hrvatskog porijekla, isto smo tako sanjali zajedno sa našim kanadskim športašima koji su nakon pedeset godina pokazali da su najbolji na svijetu u hokeju, sa našim mladim kanadskim hokejašicama koje su pobijedile američke športašice. Uživali smo u izvanrednom umjetničkom sklizanju Salle - Pelletier koji su se nažalost morali boriti za svoju zlatnu medalju; veselili smo se zlatnoj medalji mlade Catrione LeMay Doan, koja je svojim širokim smjehom osvojila svijet; veselili se velikom uspjehu športaša u brzom sklizanju Marc Gagnon i Jonathan Guilmotte, koji su osvojili zlatnu i srebrnu medalju, a posebno nas je obradovao uspjeh Marc Gagnona, koji je dobio čak 5 medalja. Uživali smo u uspjehu Veronice Brenner (srebrna medalja) ili Diedre Dionne (brončana medalja), Beckie Scott iz Alberta, jedna od pobjednica u cross country skijanju je obradovala cijelu Kanadu, oba naša curling tima dobili su medalje, short trackers su dobili brončanu medalju, prekrasna mlada djevojka Clara Hughes, inače biciklista, koja je već zaradila medalje na ljetnoj Olimpijadi, uspjela je dobiti brončanu medalju u 5,000 m brzom sklizanju, bili smo razočarani zajedno s Elvis Stojkom, navijali u posljednjim trenucima Olimpijade kada je kanadski hokej team osvojio zlatnu medalju pobijedivši nadmoćno Amerikance.... Koliko bi se naših mladih Kanadana trebalo spomenuti - a mjesta nema dovoljno na ovim stranicama? Kanadani su donijeli doma 17 medalja, Pest zlatnih, tre srebrne i osam brončanih - zaista izvanredan uspjeh naše Kanade!

A mi, Kanadani hrvatskog porijekla, uz ovo veliko veselje i ponos na uspjeh kanadskih športaša gotovo smo ostali bez daha kad smo gledali našu Janicu, našu Hrvaticu, koja je svojom hrabrošću, kvalitetom skijanja i srčanošću pokazala na terenima države Utah, koja je fenomenalno organizirala ove Olimpijske igre na kojima je nastupio velik broj športaša iz 78 zemalja svijeta, naša Janica je sve impresionirala i još jednom, baš kao i Ivanišević, stavila našu Hrvatsku opet ponosno na karte svijeta i na usne ljudi. Nema riječi kojima bi se moglo izreći ono što smo mi doživljavali ovih dana kad smo gledali Janicu kako s lakoćom probija sve rekorde, s osmijehom koji ne silazi s njenih usana, leti po padinama američke države Utah, i osvaja medalju za medaljom. Teško je bilo objasniti bilo kome taj osjećaj kad smo gledali Janicu kako grli hrvatsku zastavu, a naši Hrvati oko nje ludi su od sreće - i mi s njima!

Mi Kanadani hrvatskog porijekla posebno smo blagoslovljeni ovaj puta, no koji puta, moramo priznati, bilo nam je teško rezati se na dvije strane, i čini mi se kako smo bili sretni što se niti u jednom susretu direktno nisu sreli Kanada i Hrvatska, jer mi volimo i jednu i drugu zemlju, a isto smo tako svjesni kako je svaki uspjeh je nužan Hrvatskoj za dizanje morala ljudima. Uspjesi Kanade na ovoj Olimpijadi su uzvrsni, neke od njih uopće nismo očekivali, ali niti njihovi direktni protivnici nisu očekivali tako dobru igru hokejaša, ili tako vrsno sklizanje naše Catrione, tako umjetničko sklizanje maldih Salle i Pelletier! Uspjesi Hrvatske su isto tako najveći do sada, jer Janica je prva žena koja je osvojila 4 medalje na jednoj Olimpijadi, a to je bilo zaista nešto neočekivano. Po riječima komentatora, cijeli svijet nije vjerovao svojim očima

kad je gledao našu Janicu kako leti padinama skijališta i slušali smo komentare o tome tko je ona, i od kuda je ta došla, čak neki nisu znali ni njeno ime naučiti, a sada njeno ime izgovara s lakoćom cijeli svijet! Netko je rekao da je Janica stavila Hrvatsku natrag na karte, no i kanadski hokejaši su ponovno povratili vjeru u kanadski hokej, i koliko god je do sada hokej bio popularan ovdje, sad ćemo imati sve više onih koji će željeti zaigrati u kanadskim bojama na jednoj od idućih Olimpijada, baš kao i ovi što su danas donijeli zlato našoj Kanadi.

Danas ne znam koji šesir staviti na glavu, da li biti Kanadanka ili Hrvatica, jer i jedna i druga zemlja su moje, i obje su pokazale što znači biti športaš, što znači boriti se za medalju bez dopinga, bez droge, samo svojim snagama. Svaki od kanadskih športaša, ali i svih drugih zemalja s vrlo malim iznimkama, pokazali su sve ono što je u njima bilo najbolje. Neki od njih imali su izvrsne uvjete za rad, neki nikakve, no ipak su uspjeli postići zavidne rezultate, dajući nam time na razmišljanje kako dalje, jer često sumnjamo u sebe ili svoj rad. Često govorimo kako bi uspjesi bili veći kad bi imali bolje uvjete, više novaca, no Janica je dokazala kako to nije istina. Jančin primjer siromaštva, jednostavnosti, vjere u sebe, ali i totalne dedikacije športu pokazao je kako se može uspjeti pod najnepovoljnijim uvjetima, samo treba volja, ljubav i rad. Jasno, i želja za pobjedom, ali ne onako kao što su neki športaši probavali, drogama, već čistim tijelom, dobrom dušom i izvanrednom predanošću onom do čega nam je stalo.

Nema riječi kojima mi danas možemo izreći koliko smo ponosni na svakog športaša koji je sudjelovao u 19. zimskoj Olimpijadi, bez obzira od kuda je došao. Samo sudjelovanje već je bio uspjeh. No, mi Kanadani hrvatskog porijekla, i to moram podcrtati, danas smo dvostruko ponosni, prvo, na naše kanadske športaše koji su se zaista istakli fair igrom na svakom mjestu, uspjesima koji će se pamтити, a drugo, zbog Janice i cijele hrvatske ekipe koja nam je opet pokazala što znači voljeti svoju zemlju, boriti se za uspjeh kako bi svijet shvatio ljubav za svoju Hrvatsku, te da je njena pobjeda i slavlje njene zemlje, čiju zastavu uvijek nosi u torbi. Janica nam je i ovaj puta proslavila Hrvatsku, baš kao i mnogi koji su sve od sebe dali kako bi Janica danas bila ona olimpijska senzacija, koju je prvu u svom pozdravnom govoru spomenuo gosp. Mitt Romney, organizator Olimpijade iz Salt Lake Cityja. Svakom od nas, vjerovali ili ne, pomogao je Janici razviti hrvatsku zastavu u Salt Lake Cityju, jer da nije bilo vas koji ste radili u našoj zajednici duge godine, da nije bilo "Hrvatskog proljeća", da nije bilo Vukovara ili "Oluje", ili svakog onog mladog branitelja koji je položio život za domovinu, danas Janica ne bi mogla razviti hrvatsku zastavu u Salt Lake Cityju.

Zato danas slavimo izvanredne Zimske olimpijske igre, na kojima su naši kanadski športaši pokazali sve ono najbolje i obradovali nas velikim brojem zlatnih, srebrnih i brončanih medalja. Danas isto tako poletimo makar u srcu u Hrvatsku i priključimo se ogromnom slavlju koje će dočekati Janicu i sve naše hrvatske olimpijce koji su nas dostojno predstavili svijetu, visoko držeći hrvatsku zastavu kako bi je cijeli svijet vidio i zapamtio.

A ja se pridružujem riječima predsjednika olimpijskog odbora koji je zaželio ostvarenje sna da sva naša djeca jednog dana žive u miru, da po cijelom svijetu bude baš kao danas u Salt Lake Cityju, gdje su osmjesi mladih široki, oči blistaju od sreće, a olimpijska vatra živi u njihovim srcima i sjećanjima.

Hvala vam mladi športaši Kanade, Hrvatske i svijeta na izvrsnoj 19. Olimpijadi. Našim kanadskim športašima želimo buduće uspjehe, a Janici i hrvatskoj ekipi velika hvala za ovu sreću koju nam je dala, pokazavši nam na svom primjeru kako je sve moguće kad se jako želi i voli.

Tako ja mislim.

Valentina

Cijena \$3.00

Broj 102 - 28. II 2002.

Hrvatska ISKRA

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik • Canadian Croatian Journal
(bivši "CIRKULAR" za Toronto i okolicu)

Čitajte U OVOM BROJU:

- Janica - simbol novog vremena
- Milošević u Haagu
- Ademi pušten da se brani iz slobode
- Milijardu Kuna za obnovu 4000 kuća
- Austrijske štediša u hrvatskim bankama
- Pašalić, kandidat za predsjednika HDZ-a
- Tuđmanov dar prodan za \$4,350.00
- "Bosnu nije otkrio Columbo" poruka Kleinu
- Varaždin
- Grafika s likom Nikole Zrinskog-Sigetskog
- Hvala ti Argentino
- Deset vrijednih živežnih namjernica
- Motrišta

Tri predsjednika "Croatian Hunters and Anglers Club Jelen" gosp. Stanko Ivanković (bivši predsjednik), gosp. Josip Sovulj, (sadašnji predsjednik) i gosp. Dragutin Križaj (bivši predsjednik)

Hrvatska ISKRA

(Bivši "CIRKULAR"
za Toronto i okolicu)

Kanadsko-hrvatski vjesnik
Canadian-croatian journal

Izlazi dva puta mjesečno

Editor-in Chief

Glavna Urednica

Valentina Krčmar

Technical Director

Tehnički Urednik

Emil Šimunović

Contributing Editors

Damir Borovčak, Ružica Baus,
Dr. Darko Desaty, Vladimir Goss,
Biserka Milinković, Vlado
Petranović, Marina Vuković,
Višnja Milas Matutinović
Zdravko Dokuzović

Address - Adresa

1137 Centre Street

Thornhill, ON, L4J 3M6 CANADA

Telephone - Telefon

(905) 738 4797, (416) 894 9235

Fax: (905) 738 9853

E-mail: iskra1@look.ca

Yearly Subscription - Godišnja pretplata

KANADA \$80.00

USA \$70.00

Advertising rates

1/2 page - \$100.00 per issue

\$1,000.00 yearly

\$500.00 per six months

1/3 page - \$50.00 per issue

\$500.00 yearly

1/8 page (business card)

\$25.00 per issue

\$300.00 yearly

Advertising is payable in advance.

Cheques payable to HRVATSKA ISKRA

Čekove nasloviti na HRVATSKU ISKRU

Sadržaj:

Pismo urednice	2	Vijesti iz Bosne i Hercegovine	14
Vijesti iz zajednice	3	D. Borovčak: Hello Toronto-ovdje Zagreb	15
Janica	4-5	M. Vuković, Za čavrljanje uz šalicu kave	16
Milošević u Haagu	6	English HRVATSKA ISKRA	
250 računa u grčkim bankama za naoružanje	6	Kostelic wins fourth medal	17
Srba u Hrvatskoj i BiH	6	Canada's Olympians shone like gold	17
Ademi pušten da se brani iz slobode	7	V. Goss: First National Convention of the	17
Sastanak šefova vladajućih stranaka	8	Forum of Croatian Unity	17
Račan sa predstavnicima hrvatskih		The Source under the waterfall	19
stranaka iz BiH	8	Anatomy of a dear friend	19
Vlada plaća sudske pristojbe za umirovljenike	8	This happened only once	19
Novi zakon o državljanstvu	8	Mojim očima (i srcem): Varaždin	20 - 23
Milošević u epicentru svađe Kajina i Šeksa	9	D. Dragojević: Javne vage	23
Susret s Dr. Miroslav Tudmanom u Lackawani	9	Grafika s likom Nikole Zrinskog-Sigetskog	24
Gospodarstvo	10-11	Antun Branko Šimić	25
Stranačke vijesti: Pašalić najavio kandidaturu za		Perešinov MIG 21R na izložbi u Beču!	26
predsjednika HDZ-a	12	Hvala Ti, Argentino	27
Nema "trulih" nagodbi u HDZ-u	12	Kultura	28
Niti jedan član neće smjeti javno kritizirati		Zanimljivosti	29
HDZ	12	Hrvatska povijest	30
Tudmanov dar prodan za 4350 dolara	12	Događaji u našoj zajednici	31-32
Dr. Stjepan Marcelja, ravnatelj instituta "Ruđer		Vaša pisma	33
Bošković"	13	Vaše zdravlje	34
		Za svakog ponešto	35
		Motrišta	36

Pismo urednice

Dragi čitatelji,

Nekako mi se čini kako samo Vi i ja, Hrvat Hrvata, razumijemo jedni druge ovih dana, jer doživjeti ono zadovoljstvo što nam je Janica dala na Olimpijadi, gotovo je preveliko. Uz naše kanadske olimpijce, Janica nam je bila stvarno šecer koji nam je trebao već dugo vremena. Koliko nam je misli upućeno stalno Hrvatskoj, uglavnom zabrinutih, jer smo stalno u brizi za ovoga ili onoga, kako će ta naša rodbina, prijatelji, poznanici dalje, no ovih dana sve je bilo zaboravljeno, sve brige i žalosti - sve je bilo samo Janica. A naša Janica je prava dama, uz svu svoju jednostavnost, običnost, marljivost, dok eto, neke skijašice nisu. Po Večernjaku od 26. o.mj. Sonja Neff, švicarska skijašica je izjavila kako je "ružna" hrvatska himna. Ovako nešto može izjaviti samo gubitnik, i to ne onaj koji s sebi ima športski duh, jer pravi športša zna i prepoznaje veličinu, koja je veća i bolje od njega ili nje. Žalosno je da se ovako osramotila jedna velika skijašica, jer Sonja Neff je svjetska skijašica. No, tko zna, s kakvim bolom u duši je ona slušala našu himnu, koja je svirana čak tri puta prva! Da li ćemo joj zamjeriti? Oprostit ćemo joj takvo nešto, jer u našim dušama je ovih dana slavljе, i ne razmišljamo što će netko manji od Janice reći ili ne, jer za Janicu, a to je ipak najvažnije, hrvatska himna je prva i najvažnija, hrvatska zastava je uvijek s njom, i ona svojim primjerom pokazuje kako treba voljeti svoju domovinu. Manje riječi, više djela.

Iako bih najradije ovu ISKRU posvetila Janici i njenom izvanrednom uspjehu, kojeg smo u dnu duše priželjkivali, ali ne i očekivali, jer tamo u Salt Lake Cityju je bilo zaista izvanrednih skijašica (među njima i Sonja Neff), nažalost ne možemo sve posvetiti Janici, jer ima mnogo toga što se događa u Hrvatskoj, oko nje, kao i u našoj zajednici. Veliki dio naše pozornosti zauzima Milošević i suđenje u Haagu. Shvaćam kako neki okrivljeni žele provoditi vlastitu obranu, no ovo što se događa u Haagu, za mene postaje lakrdija, ali se i pitam kako je tim ljudima, žrtvama, koji su jedva preživjeli te strašne godine srpske agresije na zemlju oko Srbije, kad ih danas ispituje Milošević. To je za mene pljuska pravdi, a Vi sami odlučite svoj stav.

I na kraju mog pisma, ne znam da li ste vidjeli najnoviju "Maticu"? Molim Vas pogledajte ju, i recite mi svoje mišljenje. Ja nisam razočarana, to nije riječ, žalosna sam što se "Matica" pretvorila u još jedan politički list, i prestala biti onako lepršavim, lijepim listom koji smo uživali čitati. No, otišao je gosp. Goll, prijašnji urednik, promjena je očita, a meni ostaje žaliti za onom prekrasnom "Maticom" na koju smo bili navikli toliko godina. Jasno, to je ipak samo moje mišljenje, koje Vi ne morate prihvatiti.

Srdačan pozdrav,

Valentina

Za svakog ponešto

Iz kuharice moje bake.....

Pitaju me neke kuharice kad ću staviti recept za domaći grah. Iako ja baš nisam ljubitelj graha, mnogi od nas odrasli su na toj hrani, pa vam danas donosim kako je moja baka kuhala grah pred kojih šezdesetak godina:

Suhi grah (bažul)

Materijal: 1 l graha, 2 l vode, 1 do 2 žlice octa, 4 žlice ulja (ili masti), 1/2 glavica kosanog luka, 2 čahulice češnjaka

Priprema: Grah se dan prije nakvasi. Drugi dan se voda odlije i pristavi u lonac od 3 litre sa 2 litre vode. Kad bude grah skoro mekan, odlije se voda, i doda se svježa vruća voda. Naredi se zafrig sa lukom, češnjakom i paprom, zatim dodaj grah, posoli, dobro promiješaj, prokuhaj i dodaj octa. Mjesto vode može se upotrijebiti juha od suhog mesa.

P.S. Jasno, svaki grah je PUNO bolji ako dodate kakvu kobasicu, ili suhi špek, rebrica, ili buncek.....

Za našu djecu....

PTIČJA PJEVANKA

Jutros pala knjiga s krova,
prosula se iz nje slova.
Došle ptice velike i male
i slova se nazobale.
Pa sad sriču svakog dana
razna slova progutana.
Naglas viču, te čurliću,
i cvrkuću i čuriću,
i ćučore i čivkaju,
pište, žvrlje i ciliću,
kriješte, cvrče i čivriću,
kriče, grču i grliću,
i pijuću i cijuću
žuborkaju, ćučorkaju,
pirikaju, cirikaju,
piskutaju, cvijukaju,
cvrljugaju, švrljugaju,
čirlikaju, grljukaju,
fićukaju i biglišu,
i pjevaju i uzdišu....

Svaki dan ih sunce pita,
iz knjige im zlatne čita,
te od zore uče, sriču,
dva-tri slova da čurliću.

Grigor Vitez

VISIBABE

Kakvo ono zvono zvoni
uz potok što poljem roni?
Kakve ono bijele glave
cvatu izmed svele trave?
To su jutros ukraj grabe
nikle prve visibabe,
pa sad zvone u dan rani,
kao mali sirotani,
da procvate rosn cvijeće,
jer proljeće već se kreće.

Ivo Kozarčanin

POST POSTES

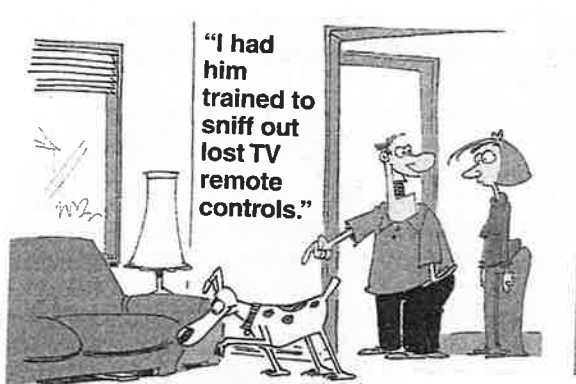
Ponosni djed Nikica Vrdoljak
stavio je svoju unuku Tianu
Nikol Ferenac i na marku!

Želite li znati sve o našoj zajednici?
Slušajte radio postaju "Zvuci Hrvatske"
radnim danom 2:00 popodne FM 100.7 i
nedjeljom 12:00 u podne, AM 15.40

Uz događaje u Haagu

Za one koji tako vole televiziju

Prodajna mjesta HRVATSKE ISKRE

Toronto:

Adria Travel Service, 2175 Bloor Street West, kod Runnymede-a
Continental Meat & Delicatessen, 2298 Islington Ave. Rexdale

Mississauga

Župa Hrvatskih Mučenika
Generaltourist, 3045 Southcreek Rd. Unit 1, Mississauga
Krešimir Jewellers, 3045 Southcreek Rd. Unit 2, Mississauga
Croatia Meat & Delicatessen, 918 Dundas Street East, Mississauga
Alliston Meat Market, 660 Bloor St. E. Mississauga

Brampton

Taste of Europe, 200 County Court Blvd. Brampton
Mile Paulić, Snelgrove Flea market, Brampton (samo nedjeljom) ili
nazovite na telefon (905) 813-8287

Oakville:

Župa Presveto Trojstvo

Norval:

Hrvatski franjevački kultumi i vjerski centar "Kraljica Mira"

Hamilton:

Župa Sv. Križa

KRUMPIR nastavak sa 34 str.

Problem je škrob u krumpiru. Naime, kad se jede krumpir i kad se škrob spoji sa slinom u ustima, njegove velike kompaktne molekule se odmah pretvore u topive molekule šećera, koje izravno krenu u krv. Nagli porast krvnog šećera izaziva brzo izlučivanje inzulina iz gušterače. To dalje izaziva porast triglicerida (masti) i sniženje "dobrog" HDL kolesterola - perfektnе situacije za razvoj dijabetesa i bolesti srca.

To nije samo problem krumpira. To se odnosi i na bijeli kruh, bijelu rižu, begle, a naravno i na hranu s previše šećera. To ne znači da ne treba jesti krumpir ili kruh - treba ih uzimati u manjim količinama i zamjeniti ih slatkim krumpirom ili batatom (sweet potatoes or yams) i kruhom od punog zrna, koji se mnogo polakše metaboliziraju.

(Izvor: časopis Time, 21. 01. 2002.; priredio: dr. Darko Desaty)

We invite the readers to express their opinions in Letters to the Editor. Submissions must not be longer than 250 words. We reserve the right to edit with respect to the length or libelous statements. All letters must include your first and last name; your address and telephone number.

DESET VRIJEDNIH ŽIVEŽNIH NAMIRNICA

Pravilna prehrana je, naravno, preduvjet dobrom zdravlju. Da li je možda i više od toga? Može li izvjesna hrana, u ispravnoj kombinaciji, u stvari i spriječiti razne bolesti? Nedavno su znanstvenici počeli u hrani prepoznavati stotine - pa čak i tisuće - raznih prirodnih spojeva koji izgleda imaju preventivna svojstva. To nisu samo vitamini i minerali, nego jedna čitava nova zbirka spojeva, koja počinje s najnovijim superzvijezdama, tzv. fitokemikalijama. Ovdje ćemo vam dati listu od deset živežnih namirnica koje imaju izvanrednu prehrambenu vrijednost. Glavica češnjaka ili šaka oraha koje imate u kuhinji, ako se uzimaju pravilno, mogu spriječiti razne ozbiljne bolesti, kao što su bolesti srca, dijabetes, pa čak i tumor.

RAJČICA (PARADAJZ)

Nekoliko naučnih studija su našle vezu između kuhanog paradajza u kečapu, juhama i umacima sa smanjenim rizikom raka prostate i tumora probavnog sistema. Rajčica sadrži likopen (lycopen), vjerojatno najjači antioksidans među karotenoidima, spojevima koji oboje voće i povrće narančastom bojom. Likopen je čak bolji od beta-karotina u provedbi operacije čišćenja slobodnih radikala u stanicama organizma. Lako se oslobađa iz rajčica tokom kuhanja i - dobra vijest za ljubitelje pizze - lako se apsorbira u crijevima uz mali dodatak ulja. Ako volite sirovi paradajz - to je također dobro zbog bogate količine vitamina C.

ŠPINAT

Špinat je pun željeza i folne kiseline, iz vitamina B grupe, koja se sada redovito dodaje u brašno. Folna kiselina ne samo da sprečava defekt neuralne cijevi u novorođenčadi, nego i smanjuje količinu homocisteina u krvi, jedne aminokiseline koja iritira krvne sudove i tako dovodi do srčanih bolesti. Špinat također sadrži dvije fitokemikalije, lutein i zeaksantin, koji izgleda štiti od makularne degeneracije oka, najčešćeg uzroka sljepila. Jedna šalica špinata sadrži samo 41 kaloriju, ništa masti, a dosta vlakna - prava zdrava i nemasna hrana. Ako ne volite špinat, probajte kelj, blitvu ili rašćiku (collard greens).

CRNO VINO

Kako to da Francuzi mogu jesti masne sireve i umake i uz to imati manje srčanih tegoba nego Amerikanci? Stručnjaci za ishranu tvrde da je odgovor na "francuski paradoks" - crno vino. Kožica grožđa od kojeg se radi crno vino sadrži antioksidanse - polifenole, uključujući resveratrol, koji potiče stvaranje "dobrog" HDL kolesterola. Najnovija istraživanja su pokazala da polifenoli mogu također kočiti proizvodnju endotelina 1, peptida koji potpomaže ovapnjenju žila.

Ali budite oprezni. Vino može biti dobro za srce, ali mu se često pripisuje krivnja za cirozu jetre, izljev krvi u mozak, fetalno-alkoholni sindrom i rak dojke. Trošenje treba svesti na jednu čašu dnevno.

ORASI, BADEMI, LEŠNJACI, PECANS

Orasi mogu biti vrlo masni i slani, ali te zasitne grickalice su pune hranjivih tvari. Oni sadrže "dobre" masti, koje su mononezasićene i polinezasićene. Kad se jedu umjesto jela "s nogu" ("junk food") koja su puna zasićenih masnih kiselina (pržene krumpirove ploškice, krafne), orasi smanjuju količinu triglicerida i "lošeg" LDL kolesterola, a podižu razinu "dobrog" HDL kolesterola u krvi. Perfektna formula za prevenciju srčanih bolesti!

Mnoge vrste oraha također sadrže elagičnu kiselinu, koja izgleda da pokreće apoptozu, proces u kojem stanice raka same sebe uništavaju. Orasi imaju i drugu korist: oni sadrže E vitamin, snažan antioksidans koji može pomoći u sprečavanju srčanih bolesti i tumora. Pošto sadrže šest kalorija po gramu, orahe treba jesti samo po šaku dnevno.

BROKULA (BROCCOLI)

Bivši predsjednik SAD George Bush mrzio je ovu sirotinjsku hranu, ali vjerojatno nije znao da sadrži pregršt fitokemikalija, uključujući sulforafan i indol-3-karbinol. Oni vjerojatno mogu detoksificirati tvari koje prouzrokuju tumore. U žena indol-3-karbinol može prevesti "zloćudni" estrogen u "dobroćudni" estrogen. Nekoliko studija je našlo vezu između regularne konzumacije povrća iz reda krstašica i smanjenog rizika raka dojke, debelog crijeva i želuca. Brokula je bogat izvor beta-karotina, C vitamina i netopivog vlakna. Treba ga kuhati nakratko u pari, tako da ostane hrskav. Sličnu prehrambenu vrijednost imaju i prokulica (Brussels sprouts), kupus i kineski kupus (bok choy).

ZOBENE PAHULJICE

Sirova granola ili kuhani porid (zobena kašica) uziman dnevno za doručak može pomoći u snižavanju kolesterola. Oni sadrže beta-glukan, spužvasto, topivo vlakno koje u crijevima veže preteču kolesterola i na taj način ga istjeruje iz tijela. Pretpostavlja se da sprečava rak crijeva i da snižuje krvni tlak. Druga korist od zobi je da sadrži antioksidanse slične E vitaminu, tzv. tokotrienole. Osim toga dijetalna vlakna i protein u zobi čini tu hranu zasitnom, pa potrošač manje traži masnu hranu i na taj način lakše kontrolira svoju tjelesnu težinu.

LOSOS (SALMON)

Mast u lososovom mesu sadrži specijalne omega-3 masne kiseline, koje potiču iz algi, a koje su na početku prehrambenog lanca u oceanu. Te masne kiseline, kad dospiju u krv, sprječavaju agregaciju trombocita te formiranje i pričvršćivanje fibroznog plaka na stijenke arterija. Oni navodno smanjuju "loši" LDL kolesterol, a smatra se da i blokiraju upalne procese u reumatoidnom artritisu i lupusu. Možda čak i pomažu u zaštiti moždanih stanica od Alzheimerove bolesti. Ostali izvori omega-3 masti su haringa, skuša, tuna i plava riba (bluefish).

ČEŠNJAK (BIJELI LUK)

Specifični zadah češnjaka je upravo ono što ga čini ljekovitim. Bazira se na spojevima sumpora, alil sulfidima. Češnjak nije lijek za sve bolesti, ali mnogi stručnjaci se slažu u tome da alil sulfidi i ostale fito-kemikalije mogu pomoći zaštititi srce. Studije su pokazale da sulfidi mogu smanjiti kolesterol i "ljepljivost" krvi. Poznato je da sulfidi u češnjaku ubijaju bakterije i gljivice.

Da se oslobode djelotvorne tvari, češnjak treba zgnječiti u kašicu ili protisnuti kroz specijalnu malu prešicu. Dugovremeno kuhanje i visoka temperatura uništava te korisne tvari u češnjaku.

ZELENI ČAJ

Ono što je kod nas kava, u Aziji je zeleni čaj. Zeleni čaj ima puno polifenola, supstance koja je sto puta jači antioksidans od C vitamina. Katehini, koji su nađeni u čaju, mogu u laboratorijskim pokusima spriječiti rast tumora kočenjem rasta novih krvnih žilica i oduzimanjem njihove hrane. Zaista, u Kini, gdje ljudi piju svakodnevno zeleni čaj, ima manje raka grla, želuca i jetre. U Japanu tvrde da često pranje usta s čajem ubija štetne bakterije. Vjeruje se da je tamni čaj jednako dobar.

BOROVNICE (BLUEBERRIES)

Po težini te male plave bobice vjerojatno imaju više antioksidativne snage nego ikoje drugo voće ili povrće. Najzdravija tvar u borovnicama su antocijanini iz porodice flavonoida. Oni se bore protiv slobodnih radikala koji oštećuju srce i propagiraju tumore. Antocijanini mogu stimulirati pamćenje i snagu mozga - barem u pokusima sa štakorima.

Borovnice, kao i brusnice (cranberries), mogu smiriti infekciju mokraćnih puteva time što ne dozvoljavaju da se E. coli bakterije pričvrste na stijenku mokraćnog mjehura.

A SAD JEDNA LOŠA VIJEST O KRUMPIRU

Smatra se da su krumpiri jedna od najvažnijih živežnih namirnica, puni kalcija, željeza, niacina, C vitamina i naravno ugljikohidrata. Mnogi udžbenici tvrde da mješavina mlijeka i krumpira sadrži sve hranjive tvari koje ljudsko tijelo treba. Međutim, najnovije teorije tvrde da krumpir, ako se jede u velikim količinama, među stanovništvom koje je sve više i više nepokretno i težine preko normale, može biti jedan od glavnih uzroka zabrinjujućoj stopi porasta srčanih bolesti i dijabetesa u Sjevernoj Americi. KRUMPIR nastavak na 34 str.

Vjesti iz zajednice

Dobro nam došli, konzule, gosp. Šabanoviću.....

Novi konzul gerant gosp. Refik Šabanović

Ovih dana došao nam je novi konzul gerant, gosp. Refik Šabanović, koji je poslan iz Republike Hrvatske. O tome nas je izvijestilo pismo koje je stiglo pred koji dan. Dozvolite mi u vaše ime pozdraviti gosp. Šabanovića, našeg novog konzula geranta, i zaželjati mu dobrodošlicu u našu sredinu. Dugo smo čekali nekoga tko će biti službeno poslan od hrvatske Vlade i, iako gosp. Šabanovića čeka puno posla, mi smo sigurni da će gosp. Šabanović naći i malo vremena za razgovore s nama u zajednici, i kao i gosp. Picukarić biti rado viđen gost na događajima koji su organizirani u našoj zajednici. Dobro nam došli, konzule!

Uredništvo HRVATSKE ISKRE

BUDITE DOMAĆINI MLADIMA U TORONTU ZA SVJETSKI DAN MLADIH

Prema posljednim primljenim informacijama, potrebne su još uvijek obitelji koje bi primile mlade iz cijelog svijeta u svoje domove u srpnju ove godine za vrijeme posjete Sv. Oca Ivana Pavla II Torontu. Ako pak želite da se registrirate kao učesnik WYD2002 (Svjetski dan mladih), pomoći na neki drugi način (npr. prevoditelji, čuvari itd.), javite se svojim župama ili kontaktirajte www.wyd2002 ili www.wyd2002.org i pogledajte rubriku 'volunteers'. (BM)

Mladež Župe Naše Gospe Kraljice Hrvata pozivaju vas na

DJEČJI DAN (Za djecu 5-12 godina)

U utorak 12 ožujka od 10:00 u jutro do 6:00 popodne u programu igre, veselo druženje, jelo.... Ulaz \$10.00, za troje i više djece popust. *Prihod susreta ide za World Youth Day.*

ČESTITAMO, JANICA

Draga naša Janice, Čestitamo Ti na izvrsnom uspjehu i hvala Ti što si nam donijela toliko zadovoljstva. Neka Ti se svijet divi za sve ono što si postigla na 19. Olimpijadi, a mi Hrvati Te jednostavno zaista volimo!

Uredništvo HRVATSKE ISKRE

Želite li uputiti Janici čestitku e-mailom? Evo adrese:

Janica@hrt.hr

Hrvatska knjižnica i čitaonica (Mississauga)

Dobrovoljnim radom entuzijasta osnovana je Hrvatska knjižnica i čitaonica. Do sada je donacijama sakupljeno oko 3000 knjiga i 20-etak video kaset, a donacije i pomoć u bilo kojem obliku i nadalje dobro su došle. Unaprijed hvala.

Nazovite, molim Ivicu Puhalo, tel: 905 - 507-1389

Posebna napomena: Iako knjižnica i čitaonica iz objektivnih razloga još nije službeno otvorena, slobodni ste posjetiti istu, posuditi knjige (upisati se u "Knjigu posudbe"), pročitati hrvatski tisak, u predsoblju popiti piće ili kavu, odigrati partiju šaha, pogledati TV dnevnik ili porazgovarati sa prijateljima.

Lokacija: 89 Queen St. S., Streetsville, Croatian soccer club "Croatia", Tel: 905-812-7868 ili 905-507-1389

Pitali ste !

Mnogi će studenti završiti studije, diplomirati ovog proljeća. Kako i gdje tražiti posao ? Želite li raditi u ministarstvima federalne kanadske vlade?

Pogledajte internet stranicu www.jobs.gc.ca a posebno rubriku, ' New Graduates' ili 'Programs for Youth' (BM)

YOU ASKED US?

Many students will graduate this spring from universities and colleges. Where to look for a job? If you are interested in the job with the Government of Canada departments, Agencies and Crown corporations, check the appropriate internet site. The general site for the jobs is www.jobs.gc.ca. There is a special site for the recent graduates as well as programs for the youth. In 2002.-2003. the Department of Canadian Heritage is working with the private sector, and national and community organizations and will help young Canadians access work experience in key cultural sectors through its Young Canada Works program at 1-800-935-5555 or at internet www.canadianheritage.gc.ca/ycw-jct. (BM)

Za one koji JOŠ ne shvaćaju: "Sve što imamo dala nam je hrvatska zastava"

Janica - simbol novog vremena

The Toronto Sun, Feb. 15.2002

JANICA KOSTELIĆ, DJEVOJKA PROGRAMIRANA ZA OLIMPIJSKO ZLATO, KAŽE DA JE U ČETVRTAK VOZILA IZNAD SVIH OČEKIVANJA

Taj je dan Janica dala intervju kao nikada dosad. Najmanje 30 samo pred kamerama televizijskih ekipa. Svi su htjeli proniknuti u tajnu takve dominacije nakon situacije (problemi s leđima i operacija koljena) koja nije bila blistava. Tražili su tajnu prve ovosezonske pobjede koja se pretvorila u zlato bogova s Olimpa.

Usto, svi koji su se zatekli u njenoj blizini htjeli su djelić olimpijske pobjede za sebe. Molili su za njen potpis, fotografiju s osmijehom, stisak ruke. Kada je, još tamo na stazi Wildflower, došla pred hrvatske novinare, bila je još u velikoj nevjerici:

- Nemoguće. Ne mogu vjerovati. Vozila sam iznad vlastitih očekivanja. Nije zaboravila pri tome pohvaliti servisera Juru Hafnera kazavši da su skije išle fantastično. Potom je počela uzbuđeno brbljati. - Cijelo vrijeme vrtim istu ploču, bla, bla, bla.

U okruženju vijorećih hrvatskih zastava i mi smo čuli tu zlatnu ploču. - Danas sam bila toliko ozbiljna, kao nikada u životu. Dogodilo mi se ono što

Kada bi se život mogao mjeriti samo sportom onda bismo mogli ustvrditi da je Goran Ivanišević, nakon desetak godina velike karijere pune uspona i padova, osvajanjem Wimbledona simbolično označio kraj jedne turbulentne Hrvatske, kraj hrvatskog "up&down" sindroma. Olimpijski trijumf Janice Kostelić, koja u tri dana ponavlja olimpijske medalje, simbolički je, pak, začetak neke nove Hrvatske, dosljednije, upornije, predanije, odanije, marljivije, oslobođene demagogije riječi i mistifikacije rada.

Janica Kostelić je, baš poput brončanih "vatrenih" 1998. i wimbledonskog pobjednika Gorana Ivaniševića 2001., označila Hrvatsku na globalnom planu jače i efektnije nego li svi hrvatski veleposlanici i političari zajedno. Croatia je u olimpijskom Salt Lake Cityju za neke njegove stanovnike neposredno uoči Igara bila vrsta tjestenine, a za neke nešto kao Bosna. Danas svi u olimpijskom gradu znaju da je Croatia - Janica Kostelić.

Istina. Jednako kao što je istina da, koliko god paradoksalno zvuči, Janica Kostelić nije Hrvatska. Jer, Janica je Hrvatskoj dala sve ono što Hrvatska nikad nije dala Janici. Tek je svojim blještavim pobjedama razbila mrak oskudice oko sebe, nitko joj nije pomogao dok sama nije upalila svjetlo". Danas bi se pod suncem njezina uspjeha htjeli zagrijati mnogi. Ostvaruju i ambicije i fantazije te dižu i moral preko nacionalne junakinje, danas bi se svi, na čelu s političkim vrhom, rado ukrcali u vlak čije je lokomotiva olimpijska pobjednica. Jer ona je ne samo pobjeda, radost i veselje, ona je antidepresiv za mnoge Hrvate klonule i snagom i duhom, ona je uzor i putokaz da se i pješice može uspjeti na Olimp.

Zahvaljujući ocu i treneru Anti Kosteliću uspjesi njegove djece lišeni su svake politike i ideologije, jedina Kostelićeva stranka je - Hrvatska, a stalna legitimacija koju godinama nosi u putnoj torbi je - hrvatska zastava. U svakoj će prilici Ante Kostelić naglasiti da ne bi bilo ni Janice ni Ivice da nije bilo Hrvatske, jer se u bivšoj državi, kako on kaže, kroz hermetički zatvoren zapadni labirint u skijanju nije mogao probiti nitko tko nije bio Slovenac.

"Sve što imamo dala nam je hrvatska zastava." Imati, misli Kostelić, u metafizičkom smislu, jer u materijalnom Kostelići su imali nikakvu ili vrlo skromnu potporu hrvatskog društva. No, Ante će demistificirati i ulogu države u materijalnoj potpori sportašima, pa će reći kako su pogrešne naše predodžbe o državi, jer "država nije ni Vlada, ni predsjednik, nego smo država svi mi". Baš kao što će kazati da medalje njegove kćeri ne pripadaju ni njemu, ni državi, nego isključivo i jedino Janici. (Vjesnik 19. veljače)

mi se nikad nije - na startu drugog slaloma počela sam se tresti od treme. Nisam znala što bih, pa sam, kao, počela zakopčavati pancerice, samo da bih prestala na to misliti. Kada sam vidjela Martinu Ertl kako vozi kao da ju je netko ispalio iz pracke, zapitala sam se "A kaj bum ja sad delala?". A onda je došao i red na mene. "Hej, curo, moraš ići". Bilo je to, kaže Janica, najveće uzbuđenje prije pojedinačne utrke koje je ikada doživjela. Uslijedio je potom, po vlastitoj procjeni, i najbolji spust karijere.

...i odlični slalom

- Morala sam skijati najbrže što mogu jer nisam bila sigurna da će mi 2:22 ispred Götschl i 1:10 ispred Ertl biti dovoljno. Išla sam jako brzo. Mislim si, uh što ovo ide. No, na kraju to obično bude presporo, pa sam si rekla "Moraš još brže". Pri posljednjem skoku, pred ciljnom ravninom, išla sam prilično visoko, pa sam već vidjela sliku iz St. Moritza, padinu duboko ispod mene i - pad. No, kada sam dotaknula stazu objema skijama, kamen mi je pao sa srca.

Vaša pisma

Poštovana urednice,

Ne mogu odoliti a da Vam ne odgovorim na Vaše mišljenje koje iznosite u Vašem motrištu HRVATSKE ISKRE br.101.Sjećam se da ste o tom formularu za vizu za ulazak u Kanadu već predhodno pisali. Ja sam vam odgovorio i tražio kopiju tog formulara, no Vi mi ga nista poslali, ni informacije gdje ga mogu dobiti.Ne tvrdim da pišete neistinu,već ako pokrenemo žalbu kanadskoj Vladi trebamo to i dokumentirati.To je sasvim jednostavno pronaći formular za vize u Hrvatsku i druge zemlje za koje kažete da su različite,zatim te dokumente dostaviti kanadskoj vladi. Naravno,ovo bi trebao učiniti Kanadsko-Hrvatski-Kongres za kojega vi tvrdite da ne radi dovoljno.

K.H.K. po mom mišljenju i dosadašnjem iskustvu radi dobro u uvjetima koji su mu mogući i dopušteni.Problem nas Hrvato općenito je ljubomora, nesloga, nesuradnja, ponižavanje onih koji rade a ne podudaraju se s njihovom mišljenjem,zatim nagle odluke i osude bez provjere i na kraju,što je najgore,korištenje društvenog rada u svoje osobne svrhe.

Meni je poznat rad Kongresa od samoga početka i ne kažem da je on nadmašio svoje očekivanje ali nije ni za ponižavanje.Njegov uspjeh zavisi od svih nas Hrvata u Kanadi, koliko ćemo sa njim surađivati, koliko ćemo ga poštivati i davati svoj doprinos.

Ovdje u gradu Kitcheneru i okolnim gradovima, Kongres u kojeg su uključene sve organizacije i udruge, radi dobro. Kad se pojavi koji problem ili ideja mi ih rješavamo zajedno u čemu smo pozitivni,a vjerujem da postoji velik broj složnih hrvatskih zajednica u Kanadi vezanih za Kongres. Zato ne idim razlog da vi u Torontu budete različiti. Razmislite o tome i krenite zajedno i složno. Ako vam se Kanadsko-hrvatski-kongres ne sviđa, promijenite ono što je negativno pozitivnim. Uspjeh će sigurno biti vidljiv.

Marinko Pipunić, Predsjednik Kanadsko-hrvatskog-kongresa ogranak Kitchener,Waterloo,Cambridge i Guelph

I na kraju, zahvaljujem mnogima koji su uputili nabolje želje za daljnji rad HRVATSKE ISKRE, uglavnom telefonski, uz jubilarni stoti broj. Posebno se zahvaljujem pretplatnicima HRVATSKE ISKRE , gđi. i gosp. First na izvanredno lijepoj karti, a jednu od lijepih želja i donosim:

....Želimo da i na dalje budete odvažni, kreativni, povezani brigom i ljubavi sa svojom obitelji i ISKROM i tako razvijete i dalje darove u smislu zajedničkog dobra. Hvala Vam na podršci!

Najbolje želje,

Sudionici folklornog seminara, te uprave Hrvatskog folklornog saveza Kanade.

I Medimurci su bili na večeri lovaca i ribiča

Poštovana urednice,

15. veljače, 2002

U nedjelju sam slušala hrvatski radio "Domobran", koji je odmah na početku svog programa objavio da dr. Miroslav Tuđman dolazi u Lackawannu U.S.A., jer mu je uskraćena kanadska viza. Ne mogu vjerovati još niti danas da je to istina.

Kanada uskraćuje vizu bezopasnom građaninu države Hrvatske! To je apsurd!

Najnoviji primjer lakog ulaska raznih ljudi u Kanadu je primjer oca sa kidnapiranim djetetom, koji je došao u Kanadu sa krivotvorenim pasošem i živi u Kanadi već tri godine i pukim slučajem bude otkriven! Drugi primjer su svakako stotine aplikacijskih formulara za vize i pasoše koje su nestale bez traga!

Niti malo ne sumnjam da je u odbijanju vize dr. Tuđmanu imala prste i nova Vlada Republike Hrvatske, koja tone sve više, pa se lovi za slamku kako bi se održala na površini. Ime Tuđman je noćna mora za novu hrvatsku Vladu. Svaki potomak Tuđmana, pa i onaj koji se nije još rodio, za vladajuću koaliciju je opasan. Imam poruku za njih: gdje se temelji tresu, to se bez sumnje ruši.

Nalazim se u Kanadi 38 godina i zaista sam šokirana da je Kanada odbila vizu dr. Miroslavu Tuđmanu. Zar nitko iz naše zajednice nije u stanju učiniti nešto kako se takovi slučajevi više ne bi ponavljali?

Uz pozdrav redakciji HRVATSKE ISKRE,

Jagoda Smeš, Mississauga

Poštovana urednice,

Pred dva mjeseca preselio sam se u "old age home", "Dom Lipa" i u tom novom životu zaboravio sam da je došlo vrijeme za obnovu pretplate za ISKRU, pa Vas molim da mi oprostite. Ovom prilikom prilažem ček za pretplatu, a ostatak neka bude za malu pomoć ISKRI.

Od kada sam u domu, sa naročitim veseljem očekujem ISKRU, sa svojim odličnim člancima, naročito onima o Zagrebu, domovini, koji mi natjeraju suze na oči.

Čestitam Vam na Vašem radu i želim Vama i našoj ISKRI dugi i uspješan život.

Sa poštovanjem,

Toni Novaković, Mississauga

S ove strane plota.....

Ovih sam olimpijskih dana nazvao svog šogora u Hrvatskoj i pitao ga: "Kako vi janjičari?"

"Ima vas i u Kanadi dosta", bio je odgovor. "Ima, ima!"

Janica Kostelić nam je uljepšala zimu i donijela prvo proljetno cvijeće: tri jaglaca i visibabu....

Da, Hrvati, ipak postoji hrvatska vila.....

miha

HRVATSKA
ISKRA

AMCA: za vrijeme predavanja

povrća) dovodi do pretilosti, dijabetesa i srčano-žilnih bolesti. Te bolesti su postale veliki društveni problem i teret za zdravstvena osiguranja i ustanove. Dr. Vuksan je dalje govorio o naporima njegovog laboratorija da pronade nove načine kako spriječiti i liječiti dijabetes. Iznio je neke podatke iz njegovih nedavnih naučnih studija korjena ginsenga i biljke konjac iz Kine i salba sjemenki iz Južne Amerike. Početni rezultati su ohrabrujući i ukazuju na moguću upotrebu tih droga za liječenje dijabetesa. Na kraju su znatiželjni slušači obasuli predavača sa svojim pitanjima. (DD)

Sa večere lovaca i ribiča

Večera hrvatskih lovaca i ribiča

"Croatian hunters and anglers club Jelen" (registriran godine 1989. pod prije navedenim nazivom - a prije je "ilegalno" radio, komentar mojih prijatelja za stolom) ove subote, 23. veljače organizirao je izvrsnu večeru za svoje članstvo (njih 23 člana raznih Odbora i preko stotinu "supportive members" i prijatelja), kao i sve one iz zajednice koji su željeli dobru hranu i zajedniš-tvo. Dvorana "Croatia banquet hall-a bila je krcata zadovoljnih ljudi hranom, društvom, glazbom....

Malo sam razgovarala o ovom društvu s jednim od bivših predsjednika, gosp. Dragutinom Križajem, koji upravo uživa u "svom" društvu. Govorio mi je o prostorijama i morate se složiti s tim kako je ovo jedno od rijetkih društava koje ima svoje vlastite prostorije, o trofejima koje su članovi donijeli iz lova ili ribolova, o ranim odlascima, o smrzavanju po šumama, veselju društva, o ribolovu na ledu, o tome kako ove nedjelje (dakle, 24. veljače) odlazi veća grupa ribiča na ribolov, o mnogim srnima, jelenima, i raznoj divljači koju su članovi ustrijelili tijekom ovih 13 godina postojanja. No, vratimo se večeri, koju je otvorio gosp. Ivo Kovač, rizničar društva, a pridružio mu se i predsjednik gosp. Sovulj. Predsjednik Sovulj je, pozdravivši sve prisutne, zahvalio se na posjeti i obećao idućeg ljeta nezaboravan piknik za sve one koji su se nalazili u Croatiji banquet hallu tada, kao i za sve one koji nisu mogli dobiti karte, no na pikniku za koji će se oni pobrinuti bit će i srna i moosova i zečeva, a da ribe ne zaboravimo - sve će to uhvatiti lovci i ribiči ovog društva.

Zaista je veselo bilo na ovoj zabavi, i iako je već Korizma, mnogi su i plesali, no to će im valjda biti oprošteno. Hrana je bila izvrsna, kolači "za prste lizati", a udruga se je posebno sjetila svojih članova i podijelila je trofeje onima koji su bili najuspješniji u lovu i ribolovu. Tako su gg. Kovač, Sovulj, Krizmančić i Pajeska, članovi Odbora, podijelili su zaslužene trofeje po raznim kategorijama lova ili ribolova: gosp. Gordan Kapetanović bio je najuspješniji u lovu na losa (moosa), gosp. Sovulj drugi po redu, Gosp. Franjo Brcković najuspješniji je bio u lovu na srne, a Dragutin Križaj dobio je drugo mjesto u toj istoj kategoriji. Gosp. Ivan Kovač bio je najuspješniji "ljetni" ribič, a gosp. Pajeska zimski. Svatko od nagrađenih bio je počašćen velikim pljeskom.

Ovo večera je imala još jednu posebnost: predsjednik društva gosp. Josip Sovulj obilazio je sve stolove, sve pozdravio u ime društva, tako da smo se zaista osjećali doma. Jedan podatak za vas radoznalce, da li je zaista servirano mesa losa (moosa) za večeru: rečeno mi je kako je utrošeno 85 kg moosa i 35 kg jelena za lovački gulaš, koji je bio zaista izvrstan, posebno onda ako ste uz to imali i žgance, kao ja, recimo.

Čestitamo Društvu lovaca i ribiča na ovako izvrsno organiziranoj večeri, na ugodnom ugođaju, veselju, a posebno na tome da će svojim radom i dalje pomagati zajednicu. Naime, kako čujem sav dobitak ide za otplatu prostorija društva "Jelen", kluba kojim se koriste mnogi iz naše zajednice. Svima iz ovog društva velika hvala na gostoprимstvu, uz najbolje želje u budućem radu. (VK)

I otac-trener Ante hvatao se za glavu u tom trenutku. Bio je to, kaže, najduži terenski skok dana.

- Kada sam ušla u cilj prvo nisam htjela pogledati na semafor. Nadala sam se da sam barem za stotinku brža.

A kada je pogledala imala je što i vidjeti. Janica Kostelić (CRO) prva. Publika u Snowbasinu je s puno decibela pozdravila završnu sliku na semaforu. Njenu pobjedu sa sekundu i 49 stotinki prednosti pred Austrijankom Renate Götschl i sekundu i 88 stotinki pred "brončanom", Njemicom Martine Ertl. I ovaj je put Janica vozila protiv i preko boli. Spustila je razinu tolerancije na prag koji druge skijašice ne bi prihvatile. A kako smo čuli od dr. Željka Sušura i fizioterapeuta Miodraga Radića, njeno je desno koljeno samo dan prije izgledalo zabrinjavajuće nabreklo.

- Dok ovako stojim, kao sada pred vama, sve me boli. I koljena i leđa. No, dok se spuštam na sve to zaboravim. Uz pomoć adrenalina na ništa više ne mislim osim na stazu i o tome kako što prije doći do cilja.

Na pitanje hoće li zlato proslaviti lumpanjem, Janica je sa smiješkom otpovmula: - Jedva čekam da se svalim u krevet. Prvo se želim dobro naspavati, a tata je obećao da će petak biti slobodan dan.

Značilo je to da ne namjerava svjedočiti striptizu na koji se kladio, bude li Janica "zlatna", kondicijski trener Slaven Petrović, kojega zovu Krutov. - To nije za moje oči, no on je to obećao, a obećanje se mora ispuniti - nasmijavši se rekla je Janica. - Govore mi ljudi "Ej, Janice, pa ti si olimpijska pobjednica", a ja odgovaram "Pa dobro". Još si moram razmisliti. Čudan je to neki osjećaj, vjerojatno onakav kakav je imao Ivica kada je pobijedio u Aspenu sa startnim brojem 64.

Novi korak u stvaranju stvame slike o veličini uspjeha u njenoj glavi bila je službena dodjela medalja na Medal Plazi u središtu Salt Lake Cityja. Kada

Jano, Janice.....

Zagreb je dočekao svoju Janicu i druge olimpijce! Avion s obitelji Kostelić polako je kružio iznad Sljemena i neuobičajeno letio iznad Zagreba, potom je preletio pistu, pozdravno se zanjihao, a svi na pisti čekali su prvi dodir olimpijske kraljice s hrvatskim tlom.

"Evo je, stigla je kraljica", bio je usklik

"Bok svima", nasmiješeno je pozdravila Janica.

Predsjednik hrvatske Vlade prvi je čestitao Janici. Došli su i njezin otac

Victory part: Gold medallist Janica Kostelić waves flag as fellow Croats join her for impromptu dance, The Toronto Star, Feb. 23,2002

HRVATSKA ISKRA" - Broj 102, 28. II 2002

je iz ruku hrvatskog člana MOO-a Antuna Vrdoljaka, pred desetak tisuća gledatelja, primila zlatnu medalju tešku 622 grama.

- Bilo je cool. Nazočni su navijali svi za sve. Nekako sam veću tremu imala za vrijeme preuzimanja trofeja za pobjedu u Svjetskom kupu nego na ovoj zaista atraktivnoj pozornici. Neposredno nakon dodjele medalja Janica se ponovo suočila s neiscrpnom novinarskom znatiželjom. Jedan ju je američki kolega pitao koliko još namjerava ostati u profesionalnom skijanju, dok je drugog zanimalo ima li kućnog ljubimca.

- Vjerujem da ću skijati još dva olimpijska ciklusa. Ako i ne osvojim više nikada ništa, bit ću i dalje jako sretna zbog ovog zlata. Kućne ljubimce bih voljela imati, no za njih nemam vremena.

Do tog trenutka Janica se još nije uspjela vidjeti sa svojom majkom Maricom. No, uspjela ju je uočiti u publici. - Vidjela sam mamu kako se "guši" u publici i Niku Fleiss na nečijim ramenima.

Uputila se Janica potom u restauraciju "Atlantic", koju vodi jedan Hrvat iz BiH, gdje je u njeno ime priređena mala prigodna zabava. No, nije se Janica ondje zadržala dugo. Drugima je prepustila da nazdravljaju u njeno ime, učinio je to i predsjednik HOO-a Zdravko Hebel, a ona je odjurila u Eden, u kuću u kojoj je pripremljen njen odlazak u sportski raj.

- Kažete da je Goran Ivanišević nakon Wimbledona sljedeće jutro provjeravao ima li pehar ili je sve samo sanjao. Ja ću si svoje zlato staviti oko vrata, pa kada se probudim odmah ću znati je li java ili san.

Djevojka programirana za olimpijsko zlato prepustila je da se njenim uspjehom slave drugi. Ona je, pak, otišla u mir okruženja u kojem je uspjeh i nastao. "Snjeguljica" je otišla svojim "patuljcima", i zaspala je sa zlatom oko vrata... (Večernji list)

Ante Kostelić, njezina majka Marica, brat Ivica i cijela alpska reprezentacija. I onda - urnebes! Obitelj Kostelić priključila se zboru koji pjeva "Jano, Janice", pjeva i cijela reprezentacija. I tada je krenula... Janicu je nemoguće dotaknuti, dok prolazi kroz špalir mažoretkinja....

"Ovo je fantastično", govori Janica. "Čujem da je u gradu ludnica" Teško se probijala do izlaza, pa su je osiguravatelji uzeli jednostavno u ruke, iznijeli je i postavili na pozornicu. Janica i Ivica zajedno na pozornici, ispred njih gužva i naguravanje.

"Neka pati kome smeta, Janica je prvak svijeta", ori se razglasom i cijelom zračnom lukom. Janica pjeva Ivici, Ivica Janici, svi prisutni njima dvoma.

"Sjajni ste, kaj da vam velim. Idemo dalje na Trg...." govori Janica, a na Trgu urnebes! Oduševljeni Zagrepčani su svugdje: po krovovima, balkonima koji jedva drže oduševljenu masu, čak i na dizalicama. Svuda su zastave, povici, pozdravi! Na jednom pozdravnom plakatu, koji visi na kranu ispred zgrade Varteksa piše: "Pozdrav Janici od Industrogradnje!", a jedan od onih, koji su čekali Janicu na Trgu bana Jelačića piše: "Dakle, bio sam na mnogo velikih skupova na Jelačićevom trgu u Zagrebu. Uglavnom političkih. Od proglašenja Republike Hrvatske s predsjednikom Tuđmanom i kardinalom Kuharićem na bini, do dočeka spomenika bana Jelačića, skupa podrške Radiju 101, pa do niza političkih predizbornih skupova. Najveće emocije u meni izazvao je doček brončanog spomenika bana Jelačića u jesen 1990. g. i sada doček naših olimpijaca. Pa ako se Radio 101 voli hvaliti da je bilo 100.000 ljudi nazočno, onda je jučer bilo barem 50% više. Zapravo, broj je za mene malo važan, koliko je važno izljev emocija svih nazočnih pojavom Janice i drugih na bini. Bilo je prekrasno gledati oduševljenu i rasplesanu mladež kako na bini tako i ispred bine, kao i masu svijeta na cijelom putu od aerodroma do Jelačić placa. Janica i Ivica im zaista mogu biti uzori u svemu, ne samo u sportu nego i u načinu života. Nezaboravno je to što smo doživjeli jučer!"

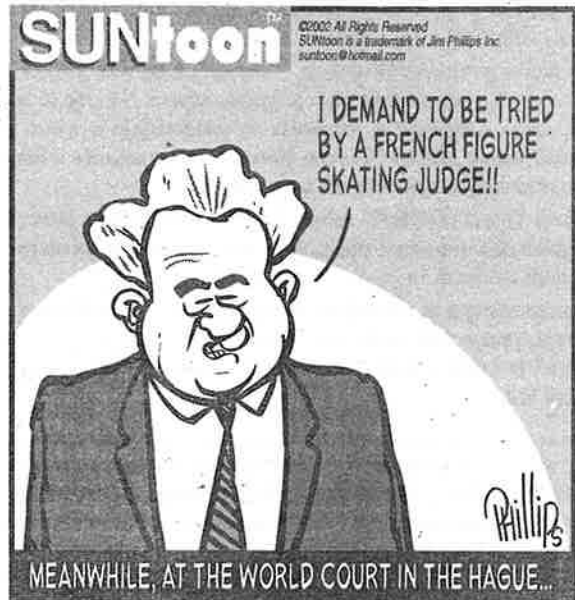
"Lijepo je bilo svih 11 dana, ali ovaj je najljepši! Nikad više neću doživjeti sličan doček! Nema riječi. Nisam očekivala ovakvo što. Kao da sanjam", vikala je Janica došavši kočijom na zagrebački trg bana Jelačića. Oduševljeno mnoštvo, koje je dupkom napunilo najveći zagrebački Trg i sve prilazne ulice vatrometom, bakljama, vriskom i pjesmom dočekalo je snježnu caricu, iako se u Zagrebu jučer pjevalo od jutra, pravi je tulum nastao kad su Kostelić i hrvatski olimpijci zaplesali na pozornici dijeleći autogramе obožavateljima. Spektakl je kulminirao kad je Ivica uzeo gitaru. "Takav doček nisam mogao ni zamisliti", govori Ivica, a mi Hrvati smo dobili idola. Cijela Hrvatska i BiH i gdje god žive Hrvati jučer su slavili Janicu. (iz raznih izvora)

HAAŠKI SUD

Milošević:

"Srbi su u Hrvatskoj bili prije otkrića Amerike«

Tri su dana iskaza bivšeg jugoslavenskog lidera potvrdila činjenicu da nije odgovorio ni na jedan navod iz optužnice, ali je to vrijeme iskoristio za stvaranje - ili potvrđivanje - slike mirotvorca, legalista, borca za Jugoslaviju i žrtve međunarodne zavjere / Rat su razgorjela priznanja država nastalih raspadom Jugoslavije, istaknuo je Milošević / Srbi su ubijali da ne bi bili ubijeni, ustvrdio je optuženi

The Toronto Sun, February 15.

Haag (Od Vjesnikove izjestiteljice), 18. veljače - Nakon tri dana istupa pred haaškim sucima, istupa za koji je, prema vlastitim riječima, sinu kazao da "vrijedi ostati u zatvoru samo za dan mogućnosti da se kaže istina te kako bi se saznala širom svijeta", Slobodan Milošević opet je nadmeno zašutio.

Tri su dana Miloševićeva iskaza potvrdila činjenicu da nije odgovorio ni na jedan navod iz optužnice, ali je to vrijeme iskoristio za stvaranje - ili potvrđivanje - slike mirotvorca, legalista, borca za Jugoslaviju i žrtve međunarodne zavjere. "Da je ovaj sud pravi, oni bi bili tu, a ne ja. Ja se nemam od čega braniti, već ponositi, te optužiti svoje tužitelje i njihove šefove. Oni su neslobodni na slobodi, a ja sam u zatvoru slobodan - s malim i velikim "S"«, istaknuo je.

Prema potrebi, on je antiglobalist i njegova je borba na čelu Srbije (ili Jugoslavije) suprotstavljanje velikim manipulatorima. On je borac za istinu i zato ga kažnjavaju "oni koji su ubili Jugoslaviju". Govorio je o "osobnoj mržnji" pojedinaca, mržnji koja ga je dovela pred "ovaj ilegalni, žalosni sud", ali te pojedince nije imenovao.

Pravnici će ustvrditi da nije pobijao navode iz optužnice. No, Miloševiću su trebala svjetla pozornice - sudnice - i on ih je dobio. U tri dana nije sa sućem Richardom Mayom ulazio u verbalne duele, a sudac je samo inzistirao na poštivanju satnice - na što je Milošević, svjestan da je vrijeme samopromocije (koja bi mu mogla vratiti srca Srba, a možda i svijeta), disciplinirano pristajao, uz primjedbu da ima mnogo dokaza.

Miloševićovo viđenje osam krvavih godina izokrenuta je verzija istine koju rabi svijet, pogotovo oni koji su je na svojim leđima iskusili. Voda, koji za rata čije postojanje negira, a svoje žrtve broji i multiplicira, iznesene je teze ilustrirao citatima.

"Srbi su ubijali da ne bi bili ubijeni", ustvrdio je optuženi pozivajući se na različite izvore koji barataju različitim brojkama, spominjući do 800 tisuća Srba pobijenih u Jasenovcu. Srbija (Jugoslavija) nije bila u ratu. Neki su građani "postali svjesni" rata tek kad je naveliko bjesnio u Hrvatskoj i BiH - glasi Miloševićovo viđenje istine - a neki su ga spoznali tek kad je

završen. Završen je - Daytonom, mirovnim sporazumom koji Milošević pripisuje sebi u zaslugu i na kojem gradi lik mirotvorca.

Rat u Jugoslaviji nastao je zbog "zapadnih sila" među koje je Milošević ubacio i Austriju. Njegov je adut James Becker i njegovo zalaganje za spas Jugoslavije, a zloduh - veleposlanik Warren Zimmerman ("savjetovao je Izetbegovića da odustane od Lisabonskog sporazuma" koji je, po Miloševiću, predstavljao idealan način da se izbjegne rat). Stvarni je krivac hrvatska povijest tumačena na srpski način i, dakako, islamistički stavovi Alije Izetbegovića. Rat su razgorjela priznanja država nastalih raspadom Jugoslavije, BiH je bila "Jugoslavija u malome", granice među republikama bile su administrativne, a ne granice nacija.

"Dolaskom nacionalista na vlast, u Hrvatskoj je promijenjen Ustav protiv volje ravnopravnog srpskog naroda i Srbi su preko noći postali građani drugog reda. Secesija Hrvatske postala je javni cilj. Prvi put nakon II. svjetskog rata počelo je nasilje nad Srbima koji su za tog rata bili u Hrvatskoj žrtve genocidnog režima NDH, a to je teritorij na kojem su naseljeni prije nego što je otkrivena Amerika", kazao je Milošević. "Srbi su se u Hrvatskoj pobunili, zahtijevali su da ostanu u Jugoslaviji, balvanima su zaprijetili pristup svojem teritoriju. Ti su događaji poznati kao "balvan-revolucija", jer su upotrijebili balvane na putovima kako bi spriječili dolazak na svoj teritorij. Kao što svatko može pretpostaviti, balvan ne može biti sredstvo agresije ni na koga, on može biti samo prepreka", istaknuo je.

Miloševićovo tumačenje je nastavljeno ulogom Njemačke i njenom odgovornošću zbog "preranog priznanja" Hrvatske, čime je "presjekla napore za političko rješenje" krize. U Bosni je isto tako "ignorirana volja srpskog naroda", u "Sarajevu su počeli ubijati Srbe" i odbacivanjem Lisabonskog sporazuma izabran je rat".

Srbija i Jugoslavija nisu se previše miješale u poslove "krajine" u Hrvatskoj, objasnio je Milošević sucima i svjetskoj javnosti, a pogotovo Srbima.

Milošević događaje u Hrvatskoj objašnjava na sljedeći način: "Smatrali smo da je to stvar pregovora vlade u Zagrebu i vlade "krajine"«, no za "Oluju" je kriv Washington, "uz blagoslov Amerike, kako je Holbrooke to neoprezno u knjizi napisao". Clintonova administracija, tvrdi dalje Milošević, "ne da je odobrila "Oluju" - kako se već zove taj napad - nego je direktno umiješana u njega i nije tajna da je administracija izvela taj napad. Napomenuo sam da sam u Washington Timesu vidio izjavu predsjednika konzervativaca da je SAD umiješan u "Oluju", optužujete Srbe iz "krajine", ali na kasetama stoji da cijelo vrijeme krajišnici i nisu napadali Hrvatsku, jer kad je počelo traženje političkog rješenja, krajišnici su mimo živjeli braneći samo od napada svoje kuće"...

"Strana preko puta (Tužiteljstvo, op. a.) veli da će dovesti svjedoka koji će potvrditi da sam naredio da se JNA ne povlači dok ne dođe UN. Ja JNA nisam mogao naredivati, ali ne bježim od toga da sam se zalagao da se JNA povuče tek kada dodu UN trupe, jer bi došlo do pokolja Srba, kao što je došlo u II. svjetskom ratu", rekao je Milošević. "Ako sam kriv što sam spriječio da stotine tisuća Srba bude poklano u Bosni i Hrvatskoj, tu krivicu mogu s najvećim ponosom prihvatiti jer sam spriječio pokolj".

"Tirada o komandiranju je izmišljena", nastavio je Milošević, objašnjavajući: "Da sam zapovijedao JNA, Jugoslavija bi bila obranjena, kao što sam obranio Srbiju od NATO-ve agresije".

Govoreći o naredbama koje je, kako tvrdi Sud, davao vodstvima "krajine" i "republike srpske", Milošević je rekao: "Samo onaj tko ništa ne zna o stupnju taštine jugoslavenskih, posebno srpskih političara, i netrpeljivosti

Događaji u našoj zajednici:

Hrvatsko-kanadska knjižnica - živa i zdrava

Dragi prijatelji knjižnice,

Budite mi pozdravljeni i nadam se da ste dobro. Da ne biste mislili da je "Project Library" zaspao ili ne daj Bože propao, želim vas sa par riječi upoznati sa situacijom. Dakle, ukratko:

1/ Postojeći "stock" (oko 3.000) (gosp. N. Osojnik) knjiga je kategoriziran zahvaljujući velikoj pomoći g. Vlade Đurića i Nikole Đambasa.

2/ Donacije knjiga još uvijek pomalo stižu - rezultat mnogih razgovora i promidžbe;

3/ Kontaktirao sam osobno g. Antu Beljo (HIC) kad je bio ovdje, te njegovu desnu ruku i glavnu urednicu "Dom i svijeta" (Večernji list), Maricu Risek telefonski. Obećana je pomoć sa izdanjima novijih knjiga, kojima oni raspolažu;

4/ Također nam je obećana pomoć od Matice iseljenika, gdje isto imamo kontakt osobu. Za sad primamo "Maticu" časopis.

5/ U Zagrebu imamo "koordinatora" sa poznanstvima u nekoliko prominentnih tiskara i knjižara (Puljko, Burec i Ljevak) koji je sa g. Nikolom Đambasom sakupio nekoliko kutija knjiga pa ako i kada od HIC-a i Matice dobije još nešto, poslati će kontejnerom iz Rijeke gdje imamo osobu koja se time bavi.

6/ Kako smo se na zadnjem sastanku Odbora dogovorili, započeo sam raditi na incorporaciji knjižnice. To je u proceduri (Ottawa), te će nadam se, uskoro biti realizirano. Sljedeći korak je "charity certification", a poslije toga molba za "government grant".

7/ Od dobrih ljudi dobili smo računalo, a jedan nam je talentirani mladić napravio program kako bi popis knjiga kompjuterizirali. Sljedeći korak je WEB-site, tako da svatko može vidjeti što imamo. Za popis bi trebali dobrovoljce, pa ako želite pomoći ili znate nekoga tko ima volju, vremena i znanje - javite mi molim.

8/ Novine (neke) dobivam za čitaonicu, doduše stare, ali bolje išta nego ništa! Sugestije molim!

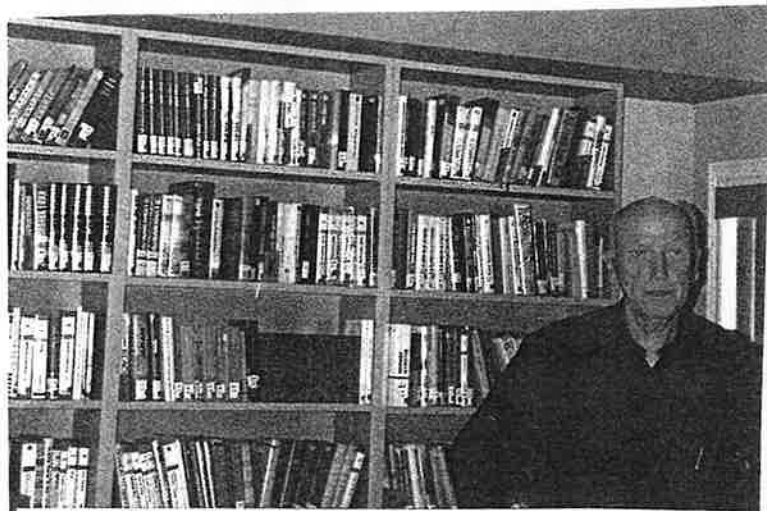
ODRŽANA GODIŠNJA SJEDNICA HDZ OGRANKA U TORONTU

U nedjelju 17.veljače, u dvorani župe Hrvatskih mučenika u Mississaugi, održana je godišnja sjednica Hrvatske demokratske zajednice, ogranak Toronto. Uredno pripremljena i najjavljena na vrijeme, godišnja sjednica iznenadila je nazočne po broju odazvanih članova ove stranke, koja već od kraja osamdesetih godina prošlog stoljeća, na osobiti način, predstavlja jedinstvo hrvatske dijaspore, gdje god bila zastupljena.

Jačina i broj hrvatskog iseljenništva, ili točnije, broj Hrvata u svijetu, bio je naročito naglašen u prvih deset godina hrvatske države. Već je potvrđena istina o nama na svim kontinentima svijeta, posebno preko-oceanskim Hrvatima, kako da nije bilo nas, ne bi bilo ni slobodne, demokratske i nezavisne Hrvatske. Isto tako, može se postaviti usporedba, da nema Židova u svijetu, ne bi bilo niti Izraela. Usporedba o sličnosti nalaže ozbiljnije prilaženje problemima što ih Republika Hrvatska ima glede svog gospodarskog stanja. Izrael dobiva ogromnu pomoć od SAD, jer ta najmoćnija država na svijetu ima posebne odnose s državom Izrael, u koje, osim Velike Britanije, nijedna druga država ne može ući.

Tako je ostalo, da svaka druga država mora tražiti svoje puteve razvitka, napredka, tim više tendencije globalizacije znači istovremeno agresivnu političku, gospodarsku dominaciju jačih nad slabijima. U tom smislu potrebno je oživljavanje odnosa između Hrvatske i hrvatskih građana u svijetu. Ono što je bilo obećano u trenutku silaska HDZ s vlasti ne ostvaruje se, nego je stanje u Hrvatsku naglo pogoršano, i već sad se govori o prekidu mandata vladajućih, te najava izvanrednih općih izbora.

Zbog te žive zainteresiranosti nas koji živimo u Torontu i okolici s događajima u Lijepoj našoj, odaziv na godišnju sjednicu HDZ bio je velik. Rekli bismo da takav odaziv (100) nije bio zabilježen već nekoliko godina. U svom govoru na V.Općom saboru HDZ, dr. Ivo Sanader, predsjednik stranke rekao je: "Plediram za jedinstvo, plediram za to da pokušamo opstati i ostati zajedno, jer je to залог našega budućeg uspjeha." Takvom uspješnom ocjenom može se opisati održana godišnja

Gosp. Puhalo u carstvu knjiga, u Hrvatskoj knjižnici i čitaonici

PROBLEM: Gledajući u skorbu budućnost, prostor za knjige je ograničen. Kako vidite Knjižnica i čitaonica je zdrava i živa, a sudeći po broju posuđenih knjiga radi vrlo uspješno. Odbor će se morati uskoro sastati, porazgovarati o svemu, izmijeniti ideje, a mislim da bi svakako trebali organizirati službeno otvaranje.

Ako želite više detalja ili imate ideje za dobrobit naše Knjižnice i čitaonice nazovite me molim - bit će mi drago.(905-507-1389)

Svim dosadašnjim i budućim donatorima i radnicima - puno hvala.

Uz pozdrav,

Ivica Puhalo

sjednica HDZ. Bez ijednog protuslovja, bez ijednog konflikta, održana je sjednica koja je izabrala nove dužnosnike. Novi predsjednik je gosp. Franjo Lajtman, dopredsjednici su gg. Zvonko Josipović i Mirko Bukovac, tajnici su Ivan Čačić i Franjo Tičak, rizničari Jerko Nekić i Ivica Lončarić. Neki članovi uprave imaju mandate od dvije godine, dok su neki nastavili s mandatom od prošle godine.

Poslije održane godišnje sjednice nazočni su se zadržali na domijenku i međusobnim razgovorima. (dg)

SASTANCI ČLANOVA AMCA-e

Društvo bivših studenata i prijatelja hrvatskih sveučilišta (AMCA) je priredilo svoje prvo druženje ove godine u umjetničkom studiju naše poznate slikarice Nade Sesar-Raffay. Oko 40 članova i prijatelja udruge je 8. veljače popunilo njen impresivni atelje pun velikih platna slikanih uglavnom u apstraktnom stilu. Umjetnicu je predstavila i o njenom radu govorila potpredsjednica AMCA-e Srebranka Bogović. Nada Sesar je 1976. završila Umjetničku akademiju u Zagrebu u klasi slikara Miljenka Stančića. Nakon naknadnih studija u Parizu nastavila je radom u Torontu. Sudjelovala je u više samostalnih i grupnih izložaba, a bile su joj povjerene i izrade velikih zidnih slika u uglednim javnim prostorima. Nedavno je radila likovnu opremu za balet *Omo Dance Company* u Torontu. Stalno je predstavljena u *Edward Day Gallery* u Yorkville-u.

Umjetnica je u svom izlaganju prikazala svoj pristup umjetnosti i njen specifičan način slikanja koji je uglavnom fizički, ali pun emocija i energije uz upotrebu kistova, valjaka, noževa, pa čak i vlastitih prstiju. Rekla je da su boje u njenim slikama odraz njene osjećajne svijesti, npr. crvena označava žestoko uzbuđenje, dok plava odaje unutarnju mimoću i zadovoljstvo. Prisutni su oduševljeno reagirali na njeno izlaganje brojnim komentarima i pitanjima. Druženje je završilo uz zakusku.

Sljedeći sastanak AMCA-e se održao 22. veljače u Faculty Clubu, U. of T., Toronto. Prof. dr. Vladimir Vuksan je održao vrlo interesantno predavanje pod naslovom "Modern Diet - Prehistoric Gut". S tim je htio istaknuti kako se prehistorijski ljudski organizam zapravo nije uspio priučiti na modernu prehranu. Zapadnjačka prehrana, koja je preobilna (previše masnoga mesa i škrobnih kalorija), nezdrava (premalo voća i

Od uspostave ustavnosti do Hrvatsko-ugarske nagodbe (1.dio)

Izbori za zemaljske sabore (Hrvatski sabor, Dalmatinski sabor i Istarski sabor) održani su početkom proljeća 1861. Odmah potom slijedila su i zasjedanja tih sabora, a nakon njih i zasjedanje Carevinskog vijeća.

Hrvatski sabor u Zagrebu sastao se 15. travnja 1861. Imao je dva osnovna zadatka: da razmotri nove državnopravne odnose između Hrvatske i Ugarske i da iz svog sastava izabere zastupnike u Carevinsko vijeće. Među biranim saborskim zastupnicima bio je niz vrlo uglednih ljudi, npr. Mirko Bogović, Luka Botić, Miroslav Kraljević, Dragojlo Kušlan, Eugen Kvaternik, Ivan Mažuranić, Matija Mesić, Pavao Muhić, Ivan Perkovac, Matija Mrazović, Makso Prica, Ante Starčević, Adolfo Veber-Tkalčević, Ambroz Vranyczany, Josip Torbar, Franjo Rački, Koloman Bedeković, Mirko Hrvat, Nikola Pucić, Andrija Brlić, Levin Rauch.

I među virilistima bilo je vrlo uglednih ljudi, npr. Josip Šokčević, Juraj Haulik, Josip Juraj Strossmayer, Stjepan Drašković, Dragutin Eltz, Antun Erdödy, Ivan Kukuljević-Sakcinski, Antun Jelačić, Miroslav Kulmer, Petar Pejačević, Rikard Sernage, Ljudevit Vukotinović.

Tijekom saborske rasprave raspravljalo se o raznim pitanjima: o ujedinjenju hrvatskih zemalja, o pravu uporabe hrvatskog jezika kao službenog jezika u školstvu, sudstvu i administraciji, o njemačkom i mađarskom jeziku u Hrvatskoj, o državnopravnom odnosu Hrvatske s Ugarskom i Austrijom, o reorganizaciji uprave u Hrvatskoj, o školskim propisima, o osnutku akademije znanosti i umjetnosti, o potrebi osnutka modernog sveučilišta u Zagrebu, o neovisnosti sudstva itd. O pojedinim od tih pitanja zastupnici su imali i vrlo suprotna stajališta, pogotovo o državnopravnim i narodnosnim pitanjima. Ukazivala su ona na različitost već uobličenih političkih programa oko kojih su se grupirali pojedini zastupnici, što je zapravo bio početak modernih političkih stranaka u Bansknoj Hrvatskoj: narodnjačke Narodno-liberalne stranke, unionističke Narodno-ustavne stranke i Stranke prava.

Pristaše Narodno-liberalne stranke (Josip Juraj Strossmayer, Franjo Rački, Matija Mrazović i dr.) zalagali su se za hrvatsku teritorijalnu cjelokupnost, prvenstveno za sjedinjenje Dalmacije i Vojne krajine s Banskom Hrvatskom te za federalizaciju Austrijske Carevine. Bojeći se uvijek mogućeg carskog apsolutizma, oni su bili i za što bolje hrvatsko-ugarske odnose jer bi, u slučaju potrebe, hrvatsko-ugarska politička sloga postala snaga koja bi se jedino uspješno mogla suprotstaviti eventualnom novom carskom apsolutizmu. Kalebajući se između povezanosti Hrvatske s Ugarskom ili s Austrijom, banovinski su narodnjaci držali da ta povezanost s jednom ili s drugom stranom mora biti uvjetna. Npr. ako bi Hrvatska ušla u realnu uniju s Ugarskom, Ugarska bi joj prethodno trebala priznati teritorijalnu cjelovitost i samostalnost. Ili, ako bi Hrvatska priznala zajedničke poslove s Austrijom, Austrija bi prethodnom nagodbom trebala omogućiti sjedinjenje hrvatskih zemalja i uspostavu hrvatske samostalnosti. Pristaše Narodno-ustavne stranke (Levin Rauch, Mirko Bogović, Julijo Janković, Robert Zlatarović i dr.) htjeli su bezuvjetnu povezanost Hrvatske s Ugarskom, pozivajući se na nekadašnju ustavnost i tradicije te povezanosti. Pristaše Stranke prava (Eugen Kvaternik, Ante Starčević i dr.) držali su da Hrvatska ima svoj državnopravni kontinuitet, da je svojevrijedno, kao ravnopravan partner, ušla u državnu zajednicu najprije s Ugarskom, a zatim i s Austrijom, te da ima povijesno i svako drugo pravo da bude slobodna i samostalna, priznavajući i dalje cara iz dinastije Habsburg kao svoga kralja.

Većina zastupnika u Hrvatskom saboru nije bila za to da šalje svoje izaslanike u Carevinsko vijeće. Jer - prema stajalištu te većine - prihvatiti sudjelovanje u Carevinskom vijeću značilo je bezuvjetno prihvaćanje daljnjeg savezništva s Austrijom, koja nije podržavala želje ni hrvatskoga naroda ni ostalih naroda, usmjerene prema preustroju Carevine. Zbog takvog stajališta te saborske većine car je 8. studenog 1861. raspustio Hrvatski sabor.

Novi saborski izbori u Bansknoj Hrvatskoj održani su tek četiri godine kasnije. Prvo zasjedanje ovog saborskog saziva započelo je 12. studenog 1865.

Izorno pravo zasnivalo se na poreskom cenzusu i društvenom statusu

građana. To je pravo u Dalmaciji osobito pogodovalo autonomasima, odnarođenim ili poluodnarođenim građanima, vezanim pretežno za državne ili pokrajinske službe. Njih je podržavao i vladajući režim svojom politikom odvojenosti Dalmacije od Banske Hrvatske. Razumljivo je stoga što su autonomasii postali zastupnička većina u Dalmatinskom saboru 1861. i što su se svojim većinskim zaključkom izjasnili za autonomiju Dalmacije. Među saborskim zastupnicima, pristašama dalmatinske Narodne stranke osobito su se isticali Mihovil Pavlinović, Miho Klaić i Đuro Pulić, a među pristašama Autonomaske stranke Luigi Lapenna, Ante Bajamonti i Špiro Petrović.

U izborima za Istarski sabor 1861. na osnovi tzv. kurijalnog sustava imalo je pravo glasanja tek 8 % istarskog stanovništva. Pa i taj mali broj izbornika imao je izrazito slab interes za te izbore, što pokazuje činjenica da je u kuriji vanjskih općina glasovalo 27 %, a u kuriji gradova 33 % od upisanih glasača s pravom glasanja. U takvoj situaciji Talijani su postali zastupnička većina u Istarskom saboru. Među tim Talijanima bilo je u etničkom smislu zapravo manje pravih Talijana, a više talijanaša, odnarođenih ili poluodnarođenih Hrvata i Slovenaca. Interese Hrvata i Slovenaca zagovarali su tada u Istarskom saboru samo zastupnici-virilisti: Juraj Dobrila, biskup porečko-pulski, Ivan Vitezić, biskup krčki i Bartol Legat, biskup tršćansko-koparski. U saborskim raspravama govorilo se samo talijanski. Prijedloge Juraja Dobrile da se saborski zapisnici, osim na talijanskom, vode i na hrvatskom i slovenskom, te da se u istarskim školama uvede dvojezična nastava - na hrvatskom i talijanskom odnosno slovenskom i talijanskom - nije prihvatila talijanska saborska većina. Ta je većina odlučivala što je i kako je htjela. Ipak, Dobrilini, Vitežićevi i Legatovi glasovi nisu bili uzaludni: dopirali su u narod preko hrvatskog i slovenskog nacionalno pretežno osviještenog svećenstva, te među istarskim Hrvatima i Slovencima pridonosili buđenju i usmjeravanju njihove nacionalne i političke svijesti.

Stranačko-politička aktivnost u Bansknoj Hrvatskoj bila je dosta živa. Toj živosti pridonijela je i nova, četvrta politička stranka - Samostalna narodna stranka, osnovana 1863. U njoj su se osobito isticali Ivan Mažuranić, Ivan Kukuljević-Sakcinski i Juraj Haulik. Ona je držala da bi Hrvatskoj više pogodovalo da bude u savezu s Austrijom nego sa Ugarskom, te da bi Hrvatski sabor u predstojećem, novom sazivu trebao poslati svoje izaslanike u Carevinsko vijeće. Nazočnost u tom Vijeću - prema ocjeni ove stranke - značilo bi da je Hrvatska zastupljena kao samostalna zemlja. Ova se stranka nadala da će Hrvatska, ako prizna zajedničke poslove s Austrijom, lakše postići svoju cjelokupnost i samostalnost. Stranka je 1866. prestala postojati.

Vanjskopoliitičke okolnosti i unutarnjopolitičke prilike bile su za Austrijsku Carevinu sve nepovoljnije. Nakon rata s Danskom (1864.), Austrijska Carevina zaratila se s Pruskom i Italijom (1866.). Porazila je Talijane na kopnu kod Custozze i na moru kod Visa, ali te je pobjede nisu toliko ojačale koliko ju je obeshrabrio težak poraz u bitci s Prusima kod Sadove.

Lovci i ribiči

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 102, 28. II 2002.

prema svakome pokušaju da im se netko miješa u posao, može graditi konstrukcije o organizaciji i nekakvom planu". "Mi smo", nastavio je Milošević, "pomagali srpski narod preko Drine, a bili smo u lošim odnosima sa srpskim rukovodstvom - mi ljevičari, oni desničari - a desna ih je opozicija u Srbiji podržavala koristeći retoriku protiv mene. No meni nije bilo važno, jer je narod znao da radim u njegovom interesu".

Rat na Balkanu Milošević je, u finalu trodnevnog obraćanja, opisao s "patnje su bile na sve tri strane" i ilustrirao tezu Tuđmanovom informacijom u Ženevi "da nikad nije vidio gorih zvjerstava od onih koje su Muslimani učinili nad Hrvatima u srednjoj Bosni". Potom je dodao: "Tuđman mi nikad nije predbacivao za umiješanost Srbije - Srbija i Hrvatska i onako nisu bile u ratu". Kasnije je spomenuo i Tuđmanove riječi s Jelačićeva trga: "Tuđman je tada rekao: "Rata ne bi bilo da ga Hrvatska nije željela, procijenili smo da ratom možemo izboriti samostalnost Hrvatske i zato smo pregovarali i iza toga formirali oružane jedinice"". Za Mesića, koji je nisko na njegovoj listi cijenjenih osoba, Milošević je rekao: "Kad je rasturio Jugoslaviju, nagrađen je funkcijom predsjednika Sabora" i "Mesić se zahvaljuje Saboru na povjerenju izjavljujući da je obavio zadatak i da Jugoslavije više nema.

Na kraju je zaključio da se "Hrvatska bez rata nije mogla izboriti za samostalnost, ali bez rata nije mogla pobiti Srbe i istjerati 600.000 Srba iz Hrvatske, što pokazuje karakter rata koji tamo još uvijek nazivaju domovinskim i oslobodilačkim, što on jest za nesretnike koji su se borili, ali ne i za ciljeve koji proizlaze iz historijskih činjenica".

Dakle, Srbija nije počela rat, činjenice "govore suprotno, rat su počeli Slovenci, pa Hrvati, pa Bošnjaci". Nastavljajući, Milošević je pitao Sud zašto je osnovan samo za zločine "građanskog rata" u Jugoslaviji kad ima i drugih sukoba. Na pitanje je odgovorio sam "da se izmijeni uloga žrtve i zločinca".

Spomenuo je i neke događaje iz rata. "Dubrovnik jest bio napadnut, ali to nisu učinili Srbi, jer je grad bio previše daleko od Srbije". Kad je trajala opsada grada našao se u Haagu s Tuđmanom "i osudio je". Ni za Srebrenicu nije čuo, "javio mi je za nju Carl Bildt", potom je telefonirao Karadžiću koji također ništa nije znao. No, znao je o "najsurovijoj medijskoj kampanji" usmjerenoj prema demonizaciji Srba.

"JNA je čuvala Jugoslaviju, što nije mogla učiniti Markovićeva vlada, a Nijemci su u krizu unijeli novo gorivo nesmetanom dostavom oružja Slovencima i Hrvatima", rekao je Milošević i prikazao videozapise koji su odgovarali njegovoj verziji događanja - odgovornost se s Beograda prebacuje na sve strane svijeta, od Zagreba i Ljubljane do Bonna i Washingtona. Petritsch je "okupacijski predstavnik, opet Austrijanac", dakle dio međunarodne zavjere. A Milošević se, kao veliki mirotvorac, "bavio mirom, a ne ratom", unatoč onoj znamenitoj snimci razgovora s Karadžićem, u kojem je

HAAŠKI SUD ODLUČIO UKINUTI PRITVOR HRVATSKOM GENERALU Ademi pušten da se brani sa slobode

Hrvatski general Rahim Ademi napušta haaški pritvor i vraća se u Hrvatsku. Odluku haaškoga Sudskog vijeća o njegovu privremenu puštanju iz pritvora u Scheveningenu, uoči njezine jučerašnje službene objave u Haagu, potvrdili su Ademijev branitelj Čedo Prodanović i zamjenik hrvatskog premijera Goran Granić. General Ademi danas će, u pratnji službenika hrvatskoga veleposlanstva, doputovati u Zagreb poslije 13 sati redovitom linijom Croatije Airlinesa.

Iz Zagreba bi Ademi, kako očekuje odvjetnik Prodanović, trebao produžiti u Split, gdje će provesti vrijeme do početka suđenja. Hrvatski general, optužen po zapovjednoj odgovornosti za ratne zločine počinjene u operaciji "Medački džep" u jesen 1993., na slobodi će pripremati obranu do početka suđenja, a očekuje se da će to biti najranije iduće godine.

Jučerašnjom odlukom sudaca prihvaćen je zahtjev Ademijevе obrane za njegovu privremeno puštanje, uložen još u prosincu. Uz njega su priložena jamstva Vlade RH i pismo predsjednika Republike Stjepana Mesića, koja je na ročištu 1. veljače usmeno obrazložio vicepremier Goran Granić. Ademijevoj privremenoj slobodi usprotivilo se tužiteljstvo argumentima da su hrvatska jamstva neuvjerljiva jer nedovoljno surađuje s Haaškim sudom, navodeći slučaj odbjeglog generala Ante Gotovine i navodnu sporost Zagreba u dostavi traženih dokumenata o operaciji "Medački džep". Oba je

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 102, 28. II 2002

lider bosanskih Srba tražio pomoć i oružje, a Milošević mu je odgovorio: "Ako ne žele biti s nama neka svi idu u p. m., i mi ćemo se tući s njima«.

Taj je isti mirotvorac sa svoje optuženičke klupe zaključio da je Srbija "uvijek vodila politiku mira", uključujući spašavanje pilota ili UN-talaca. Da, "srpska je policija bila i u Hrvatskoj, poslali su je tamo jer je lokalna bila nesposobna, zatim radi sprečavanja šverca i bijega kriminalaca preko Dunava na hrvatsku stranu. Sve za mir".

Zaključujući, Milošević je rekao: "Tužiteljčine riječi za impresioniran-je publike, kako to što se dogodilo u Jugoslaviji nije božja volja nego čovječja, pokazujući na mene, sad pokazuju da je sve drukčije, da je optužnica lažna". Za tu "lažnu optužnicu" uskoro počinju stizati pravi svjedoci. (Vjesnik 19.veljače)

250 računa u grčkim bankama za naoružanje Srba u Hrvatskoj i BiH

ZAGREB - Grčko ministarstvo pravosuđa prošli je tjedan Međunarodnom sudu za ratne zločine za bivšu Jugoslaviju (ICTY) predalo nekoliko kutija dokumenata o poslovanju grčkih banaka sa srbijanskim tvrtkama i bankama preko kojih je Slobodan Milošević, uz ostalo, financirao i naoružavanje Srba u Hrvatskoj i BiH.

Na zahtjev tužiteljstva ICTY-ja, kako piše atenski tisak, grčke vlasti naredile su da se ispita više od 250 računa koje su srbijanske firme i banke, bliske Miloševićevom režimu, imale u grčkim bankama. Prema pisanju grčkog lista "Elefterotipija", ti računi bili su aktivni između 1992. i 1996. godine, kad je Jugoslavija bila pod sankcijama, ali je sredstvima s računa financirala naoružavanje Srba u Hrvatskoj i BiH. Za te svrhe korišteni su računi koji se pripadali Jugobanci i Beogradskej banci. Bivša direktorica Beogradske banke Borka Vučić ranije je izjavila da je sudjelovala u iznošenju oko sedam milijuna dolara iz SRJ. Prema njenim riječima taj novac je korišten za kupnju "opreme za potrebe jugoslavenske službe državne sigurnosti". Postojanje 250 računa u atenskim bankama tumači se kao očigledan dokaz podrške bivših grčkih vlada režimu Slobodana Miloševića. List "Elefterotipija" navodi da se, suprotno očekivanjima, najveći broj računa nalazio u Grčkoj, a ne na Cipru, iako je većina računa otvorena u grčkim podružnicama Ciparske banke i Europske narodne banke s Cipra. Ostali računi otvoreni su kod grčkih banaka - Komercijalne, Egnacije i Alfa. (Novi list 26.veljače)

argumenta 1. veljače uvjerljivo odbacio vicepremier Granić kazavši da su haaški istražitelji svojom nepažnjom odali sadržaj tada još zapečaćene optužnice protiv Gotovine, a potom zburnili tužitelje tvrdnjom da tražena dokumentacija (oko 800 dokumenata o ratnim događajima u Lici u rujnu 1993.) čeka tjednima preuzimanje. Tužitelji su tvrdili da s time nisu upoznati, iako je Granić o tome osobno izvjestio Carlu del Ponte. Haaški je sud dva tjedna kasnije preuzeo te dokumente.

Povratak hrvatskog generala Rahima Ademija u Hrvatsku najviše je usrećio njegovu obitelj, suprugu Anitu i kćeri Afroditu i Valentinu.

- Presretni smo što se Rahim vraća kući, čekali smo takvu odluku i sada je napokon dočekali - uzbuđeno nam je jučer rekla generalova supruga Anita Ademi, koja tvrdi da nikad nije sumnjala da će njezinu suprugu biti dopušteno da se brani sa slobode. - Želim zahvaliti predsjedniku Mesiću na tome, Vladi a posebno zamjeniku premijera Goranu Graniću što je osobno otišao u Haag jamčiti za moga generala - rekla nam je jučer Anita Ademi. (Večernji list 21.2.)

Pokažite prijateljima
HRVATSKU ISKRU

Str. 7

SASTANAK ŠEFOVA VLADAJUĆIH STRANAKA

ZAGREB - Jučer je održan prvi sastanak šefova vladajuće petorke u čijem je sastavu ponovo Dražen Budiša kao novi šef HSLS-a. Prema onome što je novinarima u pauzi toga sastanka, a nakon četverosatne rasprave, prenio premijer i šef SDP-a Ivica Račan, još se ne može zaključiti idu li odnosi u koaliciji prema pozitivnom raspletu. Račan je u prvi plan istaknuo to da se petorka suglasila oko prijedloga zakona o privatizaciji Ine i HEP-a, kao i oko Zakona o sigurnosnim službama. - U petak ujutro nastaviti ćemo raspravu o odnosima u koaliciji - rekao je šturo Račan.

Dobar je znak što su se članovi petorka suglasili oko privatizacijskih zakona i reforme tajnih službi, no u ovom momentu to je manji problem nego odnosi unutar koalicije. Nakon izbora novog vodstva stranke, HSLS je smekšiao zahtjeve za promjenama koje je prije nekoliko tjedana istaknuo Dražen Budiša. Ta stranka više ne traži da se unutar petorke uvede pravo veta na Vladine prijedloge, niti inzistira na preustroju vlade u kratkom roku, ali

IVICA RAČAN S PREDSTAVNICIMA HRVATSKIH STRANAKA U BIH

ZAGREB - Sa zadovoljstvom mogu reći da smo postigli visoki stupanj suglasnosti oko predstojeće ustavne reforme u BiH, rekao je hrvatski premijer Ivica Račan nakon sastanka s predstavnicima hrvatskih stranaka iz Bosne i Hercegovine. Doduše, na trosatnom sastanku u Banskim dvorima nije bilo Ante Jelavića, čelnika HDZ-a BiH, ali je poslao dvojicu predstavnika, Barišu Čolaka i Josipa Merdžu. Međutim, nije došao Ivo Kornšić iz SDP-a, kao ni Stjepan Kljuić, čelnik Republikanske stranke.

Tako je Račan u društvu s Goranom Granićem, Toninom Piculom i Zdravkom Tomcem razgovarao s devetoricom predstavnika hrvatskih stranaka, uz nazočnost Zlatka Dizdarevića, veleposlanika BiH u Zagrebu. Oni su na Račanovu inicijativu došli usuglasiti stavove oko ustavne reforme, odnosno uspostave konstitutivnosti i ravnopravnosti sva tri naroda na čitavom području BiH.

-Mi ništa ne odlučujemo, bitno je razgovarati - rekao je Račan nakon sastanka, dok je u ime gostiju iz BiH Milenko Brkić, čelnik Hrvatske narodne zajednice, dodao kako ovakvog jedinstva hrvatskog naroda u BiH nije bilo od 1990. godine. “Sada smo postigli suglasje oko ustavnih promjena. Zalažemo se da se u oba entiteta uvede dvodomni parlament, pri čemu bi

Vlada će platiti sudske pristojbe za 26.000 umirovljenika

Umirovljenicima koji su mirovinu zaradili u BiH bit će osiguran socijalni dodatak iz državnog proračuna, rekao je Đuro Dečak (HDZ). Premijer Račan kazao je da se priprema poseban zakon koji će regulirati pitanje korištenja prava dodjela dionica hrvatskim braniteljima u državnim tvrtkama. Potpredsjednik Vlade Slavko Linić podsjetio je na nepovjerenje koje vlada između Vlade i PIF-ova. PIF-ovi su osnovani radi uključenja branitelja u privatizaciju, ali to dosad nisu počeli činiti. Najavio je da će Vlada angažirati Komisiju za vrijednosne papire u svim transakcijama u kojima sudjeluju PIF-ovi.

Umirovljenički blok otvorio je Damir Kajin (IDS) pitanjem što će Vlada učiniti da olakša položaj 26.000 umirovljenika koji su tužili državu na Upravnom sudu radi usklađivanja mirovina i sad moraju platiti 900 kuna takse. IDS će predložiti da se zakonom oslobode sudskih taksi umirovljenici, nezaposleni i zaposleni na minimalcu.

- Umirovljenici koji su ispod imovinskog cenzusa bit će oslobođeni taksi, a razmatramo i mogućnost da država plati takse i umjesto onih koji ne bi bili oslobođeni - rekao je premijer Ivica Račan.

Na pitanje Marina Jurjevića (SDP) hoće li mirovine hrvatskih građana koji su ih zaradili u BiH biti usklađene s hrvatskima, ministar Davorko Vidović rekao je da neće, ali da će za mjesec i pol biti gotov prijedlog zakona kojim će se tim umirovljenicima osigurati socijalni dodatak iz državnog proračuna. (Večernji list 21. veljače)

traži da se promijeni mehanizam odlučivanja s obzirom na to da nakon odlaska IDS-a iz koalicije, SDP ima više mandata u parlamentu nego ostale četiri stranke u vladajućoj koaliciji.

Račan pak želi jasan odgovor podržavaju li koaliicijski partneri programske zadaće vlade. Odnosi unutar koalicije moraju se dakle razbistriti u pogledu načina rada i samog programa. HSLS je bio najavio promjene u postavi svojih ministara, no taj dio teških razgovora ostavljen je za kasnije, ukoliko se postigne dogovor o prve dvije teme. U prvim razgovorima naznačena su neka kompromisna rješenja, po kojima bi uz Budišu kao zamjenika premijera Goran Granić koji sad obnaša tu dužnost, ipak ostao u Vladi. Ali ti pregovori još nisu u konkretnoj fazi. Sutra već od jutarnjih sati petorka nastavlja jučer započete dogovore. Sa zelenim svjetlom s jučerašnjeg sastanka, Vlada će danas utvrditi prijedloge zakona o privatizaciji Ine i HEP-a, te Zakona o sigurnosnim službama i proslijediti ih u Sabor. (Večernji list 21.2.)

domovi naroda bili jedini izvor zaštite ustavnih interesa sva tri naroda”, kazao je Brkić, a Račan nedolazak predstavnika SDP-a objasnio "razlozima koje neće sada iznositi".

- Oni su odlučili da neće doći na ovaj sastanak. Vjerujem da ćemo u skoro vrijeme i s njima razgovarati o ovim pitanjima - dodao je Račan. Upitan da komentira najavu ministra vanjskih poslova Tonina Picule o navodnom dokumentu koji je hrvatska Vlada poslala Vijeću ministara BiH, a tiče se ustavne reforme i unaprijeđivanja odnosa dviju država, Račan je odgovorio da u to ne može pobliže ulaziti. - Postojala je inicijativa da na razini dviju vlada dođe do usuglašavanja pogleda na neke stvari, ali ako se ona ne prihvaća, tada svi dogovori padaju u vodu. Inače, bosanska strana demantirala je postojanje bilo kakvog dokumenta.

Na kraju, Račan je izbjegao najaviti ratificiranje Sporazuma o luci Ploče, ostavši čvrst u stavu da Hrvatska neće odustati od kontrole prijevoza opasnih tvari preko njezina teritorija.

- Ekološki ćemo štititi okoliš i na višu razinu podići obračun s kriminalom u vezi šverca nafte - zaključio je Račan. (Slobodna Dalmacija 17. veljače)

Mup priprema izmjene zakona o državljanstvu Državljanstvo svima koji su 8. listopada '91 imali prebivalište u RH

Zagreb, MUP priprema promjene u Zakonu o državljanstvu kako bi se omogućilo da svaka osoba koja je 8. listopada 1991., imala prebivalište na teritoriju Hrvatske, kada je Hrvatska prekinula veze s bivšom SFRJ, dobije hrvatsko državljanstvo. Time bi se riješila većina problema izbjeglica iz Hrvatske - kazao je pomoćnik ministra unutarnjih poslova Ljubomir Radić na konferenciji nevladinih organizacija "Prava izbjeglica u hrvatskom zakonodavstvu". Naglasio je da više neće biti internih naloga u MUP-u koji su sprečavali izbjeglice u ostvarenju prava. Pozvao je također sudionike skupa te predstavnike međunarodnih organizacija da svoje prijedloge dostave MUP-u kako bi zakon bio kvalitetniji. Predstavnici nevladinih organizacija istaknuli su kako nekoliko tisuća građana nije moglo otkupiti stan jer nisu imali hrvatsko državljanstvo te da je postojeći Zakon o državljanstvu pretvorio u strance oko milijun građana Hrvatske. Upozorili su i na pojavu revizije stečenog državljanstva iako je to neustavno. Raspravljalo se i o povratu imovine te je zaključeno da je Zakon o preuzimanju i upravljanju otuđenom imovinom upropastio mnoge obitelji, a sve naknadne izmjene nisu uspjele sanirati posljedice. (Večernji list, 16.2.)

Zanimljivosti

ZDJELASTE KACIGE I RIMSKO STAKLO

Jedinstvena cjelina arheoloških nalaza koje su naši arheolozi iskopali posljednjih dvadeset godina na sustavnim iskopavanjima na području Žumberka, predstavljena je na vrlo preglednoj izložbi u zagrebačkom Arheološkom muzeju. Pod nazivom "Žumberak od prapovijesti do kasne antike" autori izložbe obradili su najznačajnije nalaze - Zoran Gregl iz Arheološkog muzeja u Zagrebu razdoblje antike, a Želimir Škoberne iz Muzeja grada Zagreba pretpovijesno doba. Izložbu koja će biti otvorena do 21. travnja ove godine otvorio je dr. Antun Vujić.

Žumberačka gora, iako tek tridesetak kilometara udaljena od Zagreba, doista je svijet za sebe u kome je stalo vrijeme, posebice danas kad je na tom području sve manje stanovništva. Zato se u nevjerojatnim cjelinama i slojevima otkrivaju sačuvani tragovi prošlosti. Prvo je kod sela Gornja Vas 1982. godine počelo arheološko iskopavanje ranocarske nekropole. Arheolozi sa Zoranom Greglom na čelu otkrili su paljevinsko groblje srednje veličine s kamenim grobnim konstrukcijama (64 groba), koje je dalo iznimne nalaze urni u obliku kuće i gotovo potpuno sačuvane staklene urne sa stijenkama tankim poput ljuske jajeta. Arheolozi tu nekropolu datiraju u 1. do 2. st. poslije Krista. U središnjem Žumberku nađeno je još nekoliko sličnih nekropola iz istog razdoblja (selo Bratelji, te Mrzlo polje).

Izložba pokazuje i nalaze s prapovijesnog grobišta kod sela Budinjak, što taj lokalitet stavlja u red vodećih u ovom dijelu Europe, posebno zbog zdjelastih kaciga pronađenih u vojničkim, kneževskim grobovima, koje su datirane u starije željezno doba (8. st. pr. Krista). Jedna od tih kaciga restaurirana je u vrhunskoj radionici za metal u Mainzu, a originalni dijelovi pokazani su na izložbi. Upravo se na tom lokalitetu nalaze i brojne posude, sjekire i drugi nalazi koji pridonose poznavanju ranoželjezodobne metalne proizvodnje, religije i načina života Žumberka koji je u prošlosti imao mnogo veće značenje nego danas. (Večernji list)

NA ZAGREBAČKOM FILOZOFSKOM FAKULTETU: ZA UPIS - OPĆA KULTURA, PISMENOST, OBAVIJEŠTENOST I INTELIGENCIJA

- Novi razredbeni ispit, jednak za studente svih studijskih grupa, koji ove godine uvodi Filozofski fakultet, zamjena je za državnu maturu, kaže dekan tog fakulteta prof. dr. Neven Budak. Ističe da su do sada studenti danima učili za prijamne ispite, i bolje su prolazili oni koji su imali veću mogućnost pamćenja podataka, a ne sposobnost za studij. Osim toga, stari način provjere bio je završen, posebno onima koji bi izabrali dvopredmetni studij. Bilo je slučajeva da bi potencijalni student bio odličan u jednoj grupi i položio prijamni, ali zbog lošeg rezultata u drugoj ipak ne bi ništa mogao upisati. Tako su otpadali kvalitetni učenici, a novim će se načinom omogućiti studiranje najsposobnijima.

- Uz dvije grupe, studenti će moći prijaviti još tri ili četiri grupe za koje su zainteresirani. Oni koji na razredbenom ispitu pokažu najbolje znanje, imat će prednost u izboru, a slabiji će izabrati među onim što ostane. No, fakultet će u svakom slučaju dobiti tisuću najboljih od tri tisuće kandidata, koliko ih se otprilike svake godine prijavi na naš fakultet - ističe Budak.

Napominje također da će se novi način testiranja provesti pokusno, a pokaže li se dobrim, primjenjivat će se i sljedećih godina, do uvođenja državne mature. - Cilj nam je poboljšati selekciju i dobiti studente koji su sposobni i zainteresirani za studij. Nadamo se da će se već u toku njihove prve godine studiranja uočiti jesu li im rezultati bolji od rezultata prijašnjih naraštaja - kaže dekan Budak.

Za novi test sadašnji se maturanti neće moći pripremiti u kratkom roku pohađajući različite tečajeve za koje roditelji izdvajaju i po nekoliko tisuća kuna. Do izražaja će doći njihov dosadašnji rad i učenje.

- Test će se sastojati od četiri područja. U prvom će biti pitanja iz opće kulture za koja se procijeni da ih završeni srednjoškolac odnosno gimnazijalac mora znati. Drugi je dio opća obaviještenost kojom će se provjeravati koliko su kandidati zainteresirani za svijet i život oko sebe. Provjeravat će se još njihova pismenost te, jednim tipom prilagođenog testa inteligencije, njihova sposobnost za studij - objašnjava dekan Budak. Testove će, na osnovi pitanja koja će im predložiti kolege sa svih odsjeka, izraditi psiholozi

Odsjeka za psihologiju. Još nije precizirano koliko će bodova određeno područje nositi, a prijedlog je da ocjene iz srednje škole od tisuću mogućih bodova nose 250. Sve pojedinosti o izgledu testova bit će riješene do smotre sveučilišta, na kojoj će se prvi uzorci novih razredbenih ispita dijeliti potencijalnim studentima.

Dekan Budak drži da će biti i manja mogućnost "curenja" testova prije ispita jer će sve biti na jednom, a ne na dvadesetak mjesta kao do sada. Testiranje će se obavljati pod šifrom i prostor za manipulacije bit će uži, tvrdi Budak. (Večernji list)

IZLAŽU GENERALIĆ, LACKOVIĆ I PAVKOVIĆ

VUKOVAR - U Domu hrvatskih branitelja u Vukovaru 22. veljače otvara se izložba trojice autora inspiriranih Domovinskim ratom: Josip Generalić će pod nazivom "Hrvatska u krvi" izložiti zidne oslikane tanjure, Ivan Lacković Croatia ciklus crteža "Zaustavite rat u Hrvatskoj", a Mladen Pavković ciklus fotografija u boji "Sveto ime Vukovar". Novinar i publicist Pavković tom će prigodom predstaviti i svoju najnoviju knjigu "Sveto ime Vukovar". (Večernji list)

MONOGRAFIJA O SLIKARU IVI REŽEKU

Potkraj minule godine iz tiska je izišla monografija Ivanke Reberski o Ivi Režeku (Varaždin, 1898. - Zagreb, 1979.) - značajnome slikaru, grafičaru, karikaturistu i likovnome pedagogu - u nakladi Instituta za povijest umjetnosti i Škaner studija iz Zagreba te Gradskoga muzeja u Varaždinu. Nakon predstavljanja u Zagrebu, u četvrtak na večer monografija je predstavljena i u Varaždinu, u Galeriji starih i novih majstora, a o ediciji i Režekovu djelu govorili su Ljerka Šimunić, Tonko Maroević, Zvonko Maković i autorica monografije, koja je iscrpno obradila Režekov opus i priredila za predstavljanje na retrospektivnoj izložbi 1998. Retospektiva je održana u Zagrebu u Umjetničkome paviljonu, a potom i u varaždinskome Gradskom muzeju. Ta izložba, kao i knjiga koja se na nju nastavlja, potvrdila je Ivu Režeka kao jednoga od najznačajnijih slikara u hrvatskoj umjetnosti 20. stoljeća, posebno unutar poetike realizma. (Vjesnik)

HRVATSKI DŽEZ U BEČU

U Klubu "Porgy i Bess" u Beču od 24. do 27. veljače održat će se Festival hrvatskoga džeza i hrvatske suvremene improvizirane glazbe, najavljeno je jučer u Hrvatskom društvu skladatelja.

Pred bečkom publikom nastupit će čak devet hrvatskih sastava: festival će otvoriti Matija Dedić Trio, dok je u ponedjeljak na programu "Tribute to Miroslav Sedak Benčić", Tamara Obrovac sa svojim ansamblom te skupina "Modo Novo". Utorak je rezerviran za "Boilers Quartet", Zagrebački kvartet saksofona i sastav "Acezantez" pod vodstvom Dubravka Detonija. Bečki festival hrvatskoga džeza zatvaraju "Boilers All Stars" i "Cubismo". (Večernji list)

Gđa. Aranka Bosiljevac i gđa. Petrin pred djelom hrvatske slikarice Nade Sesar Raffay "Hrvatska rapsodija"

VRAZ KAO POVEZNICA HRVATA, ČEHA, SLOVAKA I SLOVENACA

Uzajamno dobri odnosi Hrvata i Slovenaca potvrđeni su u srijedu 6. veljače u Zagrebu u malom Model's Caffeu, gdje je održana književna večer u povodu slovenskog kulturnog praznika i 10. obljetnice međusobnog priznanja Slovenije i Hrvatske. Istom je obilježena i 50. godišnjica smrti poznatog književnika Stanka Vraza.

Uvodno slovo u intimnom prostoru Caffea održao je akademik Ivo Šlaus, koji smatra da su hrvatski i slovenski pogledi dio jedne suvremene Europe, pod uvjetom da se očuva kulturni identitet jednih i drugih, te da dvije države međusobno surađuju. Večer poezije proširila se uz izabrane stihove Stanka Vraza i na Franceta Prešerna.

Priredbu su uveličali svojom nazočnošću veleposlanik Češke Republike u RH dr. Jirj Kudela, zatim veleposlanik Slovačke Republike u RH dr. Jan Petrik, slovenski veleposlanik Bastjan Kovačić i opunomoćeni slovenski ministar Jadran Hočevar. Njima se pridružio i tajnik Veleposlanstva Ukrajine Jurij Lyserko. Svi su članovi veleposlanstva u Hrvatskoj posvjedočili o vezama svojih zemalja s Ilirskim pokretom, i sa Stankom Vrazom koji napokon, povezao Čehe, Slovake, Slovence i Hrvate. (Vjesnik)

ZA PERISTIL 160.000 DOLARA

World Monuments Fund, svjetska zaklada za organiziranje zaštite svjetskih kulturnih i povijesnih spomenika sa sjedištem u New Yorku, odobrila je Gradu Splitu novčanu donaciju Antiqua Foundationa od 160.000 dolara za zaštitu Peristila. Ravnatelj Duško Marasović u okviru ostvarivanja Projekta Peristil najavljuje višegodišnje sanacijske, restauratorske i konzervatorske radove uz pomoć Konzervatorskog odjela Ministarstva kulture u Splitu i splitskog odjela Restauratorskog zavoda Hrvatske.

Konzervatori će izvoditi radove uz neposredni nadzor među-narodnoga stručnog tima, dogovoreno je u Splitu gdje su proteklih dana boravili tehnički direktor WMF-a Mark Weber i voditelj europskog programa Andrea Baldioli. S njima su dogovoreni načini provođenja projekta popravka i zaštite Peristila, koji se našao na vrhu ljestvice svjetskih kulturnih dobara. (Večernji list)

KNJIGA ZA 20 KUNA!

Matica hrvatska uz svoju 160. obljetnicu pokrenula je akciju "Matica dariva - darujte i vi sebi!" u kojoj komplete svojih vrijednih izdanja prodaje po iznimno povoljnim cijenama.

Sjajna prigoda za knjižnice, škole, otvorena sveučilišta i druge kulturne ustanove, ali i pojedince koji žele popuniti svoje kućne knjižnice dobrom knjigom kakvu nesumnjivo objavljuje Matica hrvatska, sastoji se od dva kompleta u kojima se zapravo knjiga može dobiti za gotovo nezamislivih - 20 kuna! Prvi komplet prodaje se pod geslom "160 knjiga za 160 godina" i uključuje doista toliki broj knjiga koje se mogu dobiti uz 75-postotni popust, tj. za samo 3200 kuna. Među njima su svesci s klasicima i suvremenim autorima svjetske i hrvatske književnosti, filozofije, teorije i povijesti književnosti, jezikoslovlja, historiografije, povijesti umjetnosti, arhitekture, glazbe, medicine...

Drugi je paket nešto manji, ali jednako pristupačne cijene: pedeset knjiga temeljne biblioteke "Stoljeća hrvatske književnosti" može se kupiti za samo tisuću kuna, što je 80 posto manje od njihove redovne cijene. Tako za 20 kuna po svesku, u skladu s još jednim Matičinim sloganom, možete uvijek s Maticom biti "u dobrom društvu", ovaj put u društvu najboljih stranica hrvatske književnosti, od njezinih usmenih početaka do naših suvremenika. (Večernji list)

SVE O HRVATSKIM JEDRENJACIMA

Hrvatski pomorski muzej u Splitu priredio je u Tvrdavi Gripe izložbu pod naslovom "Jedrenjaci". Suvremeno osmišljenu izložbu, s oko 500 izložaka, priredili su s puno entuzijazma (i s jedva namaknutih 50.000 kn) ravnatelj Muzeja Stjepan Lozo sa suradnicima i Zavod HAZU Split. Izložba u osnovi prikazuje razvoj jedrenjaka do pojave parobroda na hrvatskom Jadranu, a među izloženim kartama, planovima, umjetničkim slikama; najrazličitijim dijelovima brodova, odorama, oružjem, zastavama, navigacijskim pomagal-

ima, dnevnicima, pulenama, maketama nalazi se i nesvakidašnja zbirka ribljih konzervi.

"CROATICA" U STO KNJIGA

Kao da su se vodili šezdesetosmaškim poklicem "Budimo realni, ostvarimo nemoguće" u vinkovačkoj su nakladničkoj kući "Riječ" pod vodstvom Martina Grgurovca, ostvarili - neostvarivo: u nekoliko godina, izdavaštvu posve nesklonih, objavili su u biblioteci "Croatica" sto knjiga hrvatske književnosti, od usmenoga narodnoga stvaralaštva do druge polovice 20. stoljeća!

Projekt koji nadmašuje snage i mnogo jačih nakladnika, uspješno je priveden kraju zahvaljujući entuzijazmu pokretača, smislu za traženje sponzorske potpore, ali i sposobnošću da se privuku najugledniji hrvatski znanstvenici kao priređivači i urednici pojedinih svezaka u kojima je sabrana ponajbolja hrvatska književna baština.

Jedinstvena je biblioteka jučer predstavljena u Društvu hrvatskih književnika, uz riječi glavnoga i odgovornog urednika akademika Josipa Bratulića, urednika prof. dr. Stjepana Damjanovića i prof. dr. Josipa Užarevića, člana uredničkoga vijeća Anđelka Novakovića i producenta Martina Grgurovca. Namijenjena ponajprije učenicima i studentima, "Croatica" je dostupna i cijenom (šezdesetak kuna po svesku) i načinom prezentacije, stručne ali neopterećene pretjeranim kritičkim aparatom. Priredila su je 54 znanstvenika, što starije što mlađe generacije, koji nude novo čitanje djela hrvatske književne baštine i suvremenosti (bez djela živih autora).

Nakon "Slavonike" u sto knjiga ostvarene u ratno doba, te "Croatike", vinkovački ambiciozni nakladnik najavljuje novi projekt - sto knjiga hrvatskoga romana u biblioteci koju će voditi akademik Nedjeljko Fabio. (Večernji list)

MEŠTROVIĆEVA OBLJETNICA IPAK OBILJEŽENA

U Otavicama, zavičaju hrvatskoga kipara svjetskog glasa Ivana Meštrovića (1883.-1962.) u subotu 16. veljače je prigodno obilježena 40-ta obljetnica njegove smrti. Riječ je o obilježavanje koje je bilo zakazano za 16. siječnja, na samu godišnjicu smrti, a koja je zbog velikog snježnog nevremena bilo otkazano.

Koncelebriranu misu zadušnicu u crkvi Presvetog Otkupitelja predvodio je šibenski biskup msgr. Ante Ivas, uz koncelebraciju fra Žarka Maretića, provincijala Provincije Presvetog Otkupitelja iz Splita i svećenika drniškog kraja. Na bogoslužju je, u ime obitelji Meštrović, bio nazočan sin Mate Meštrović, te predstavnici općine Ružić, Grada Drniša i Šibensko-kninske županije. (Hina, Vjesnik)

IZLOŽBA IVANA LACKOVIĆA CROATE

Otvorenje izložbe Ivana Lackovića Croate privuklo je sinoć iznimno mnogo ljubitelja stvaralaštva poznatoga crtača i slikara u Hrvatski muzej naivne umjetnosti u Zagrebu. Uza svečarsku izložbu otvorenu u povodu sedamdesete godišnjice života te pedeset godina neprekidnoga stvaralaštva i četrdeset godina od prvoga izložbenoga nastupa, predstavljena je i monografija Ivan Lacković Croata koju je Giancarlo Vigorelli napisao još 1983. godine, a sada je prevedena na hrvatski. Uz umjetnika, o Lackovićevu djelu s kratkim kritičkim osvrtom koji je sažeo najznačajnije naglaske stvaralaštva govorili su Vladimir Crnković, također suautor jedne monografije crteža iz 1997. godine, potom Tonko Maroević i ravnatelj HMNU-a Franjo Mrzljak.

Temperaturu oko Lackovića podignuta ovih dana zbog američke aukcije je na kojoj se našla jedna od njegovih darovanih "Zima", ali i zbog činjenice da u Zagrebu dugo nismo vidjeli izložbu ovoga slikara. Uz radove ovoga autora koji su dio stalnoga postava Hrvatskoga muzeja naivne umjetnosti, predložene su i slike (ulja na staklu) iz šezdesetih godina koje se najvećim dijelom nalaze u privatnim kolekcijama i stoga su dostupne malom broju ljudi. Uz slike, izložen je i veći broj crteža nastalih sedamdesetih i osamdesetih godina, također privatnih vlasnika.

Prema riječima Vladimira Crnkovića, rijetko je tko u hrvatskoj umjetnosti i naivi crtao toliko usrajno kao Lacković, nitko nije, poput njega, najveći dio svoje energije unio u crtež te crtež unio u osnovu svojega cjelokupnog interesa i svjetonazora, cijeloga duhovnoga bića. Upozorio je na ljepotu običnog, svakodnevnog, malenog... U tom mikrosvijetu slikar nagoviješta cijeli svemir. Crta ono što vidi u sebi, a ne pred sobom, što se nazire iza zatvorena oka. Njegovi su krajolici stoga psihogrami njegove duše. (Večernji list)

Milošević u epicentru svade Kajina i Šeksa

ZAGREB - Strategija nacionalne sigurnosti, koja se prvi put kao formalni i obvezujući dokument našla pred saborskim zastupnicima, doživjela je u četvrtak niz kritika i zahtjeva za doradom. No razglabanje o Strategiji u sjenu je bacio žestoki sukob između IDS-ovca Damira Kajina i HDZ-ovih zastupnika, poglavito Vladimira Šeksa, isprovociran spomenom, ni manje ni više, do Slobodana Miloševića.

Naime, govoreći o Strategiji, Damir Kajin je, među ostalim, kazao kako je Hrvatska vojska stasala kao stranačka vojska te da kao takva još uvijek nije depolitizirana. Reagirao je Ivo Sanader kazavši kako se ne radi o stranačkoj vojsci nego vojsci koju je organizirala demokratski izabrana hrvatska vlast u kojoj je apsolutnu većinu imao HDZ. Sanaderu se pridružio i Branimir Glavaš kazavši da Kajin ponavlja tezu koju je proturao Beograd, a ponavlja ih ovih dana Slobodan Milošević u Haagu. Javio se na koncu i Vladimir Šeks koji je poručio Kajinu kako nije ništa drugo do branitelj Slobodana Miloševića, s obzirom da je govorio jednako kao Milošević koji je u svojoj obrani kazao da je nakon Hitlerove vojske jedina stranačka vojska u Europi bila hrvatska vojska. Kajin je na to odgovorio: "Milošević govori što vi govorite i kako nastupate, a prečesto je i činio stvari slične vama!" Predsjedavajući Baltazar Jališevac Kajinu je oduzeo riječ i udijelio mu opomenu, dok je nezavisni zastupnik Ivo Lončar Kajinu poručio: "Kako možete uspoređivati nas s jednim okorjelim zločincem. Sram vas bilo."

Slučaj je ipak okončan u pomirljivom tonu. U ime Kluba HDZ-a, Šeks je podsjetio da su u HV-u sudjelovali pripadnici svih stranaka, pa je teza da HV nastaje kao stranačka povijesno netočna. "Ona predstavlja i negaciju Ustavnih odredbi i Deklaracije o Domovinskom ratu", ustvrdio je Šeks, ali i dodao kako vjeruje da Kajin nije imao tu namjeru te da je sve izrečeno u žaru govornišva. Kajinov odgovor trajao je znatno kraće. "Nijednom tvrdnjom nisam negirao Ustav ni Deklaraciju o Domovinskom ratu", kazao je apelirajući na stišavanje strasti, nakon čega je rasprava krenula normalnim tijekom.

Sama rasprava o Strategiji nacionalne sigurnosti pokazala je kako je, uvaži li se kritike, do drugoga čitanja čeka svobuhvatan redizajn. Kritičari Strategiju ocjenjuju prenačelnom, nerazumljivom i pisanom poput lošeg priručnika, te na koncu drže da ona može biti tek dobar radni materijal za izradu neke kvalitetnije strategije.

Ministar obrane Jozo Radoš je više puta naglasio kako nacionalna sigurnost nije isključivo pitanje obrane. Apelirao je ministar i na konzenzusu oko ovako važnog dokumenta.

Vesna Škare-Ožbolt (DC) kazala je kako nam Strategija ne donosi ništa

Važan događaj u našoj zajednici

Susret s dr. Miroslavom Tuđmanom u Lackawani

Svečana večera dr. Miroslava Tuđmana s hrvatskim poduzetnicima održana je u subotu 23. veljače, 2002. u vrlo ekskluzivnom "The Buffalo Club"-u u Buffalo, NY. Večeri su prisustvovali gotovo svi relevantni hrvatski privrednici Ontaria. (Iako je ulaz bio \$300, a događaj se odvijao daleko od Toronta gdje živi i radi većina naših uspješnih ovdašnjih poduzetnika nije bilo problema napuniti dvoranu.)

Prije same večere Dr. Miroslav Tuđman je u opuštеноj atmosferi uz cocktail razgovarao sa mnogima od prisutnih. Također je dao i "interview" za radio "Zvuci Hrvatske" iz Toronta, koji je bio emitiran u ponedjeljak.

Nakon večere Dr. Tuđman je održao prigodan govor u kojemu je istaknuo nekoliko bitnih točaka:

1) HIP je formirao stranku Hrvatski Istinski Preporod radi što boljeg uspjeha hrvatske državotvorne opcije na slijedećim izborima.
2) HIP nema namjeru ići u koalicije sa strankama koje su srušile HDZ s vlasti i koje sada aktivno doprinose katastrofalnom stanju koje karakterizira nacionalna i gospodarska kriza. Osim što ne bi imalo nikakva smisla koali-

novoga te bi kao takva mogla komotno biti strategijom bilo koje zemlje nastale raspadom bivše Jugoslavije. Strategija ne govori o unutarnjoj sigurnosti, o graničnim pitanjima sa Slovenijom i Jugoslavijom se govori kao da je sve riješeno, a međunarodni terorizam se jedva spominje, tvrdi Škare-Ožbolt.

Još je kritičniji, u ime Kluba HSP-a, bio Anto Đapić kazavši kako ga dokument podsjeća na literaturu iz doba ONO-a i DSZ-a. U HSP-u se posebice ne slažu s konstatacijom da nam okruženje nije sigurnosna prijetnja, već da su nam susjedne zemlje potencijalni partneri.

Primjedbi ima i Damir Kajin, u ime Kluba IDS-a, premda on ne vidi opasnosti od susjednih zemalja i opravdanom drži orijentaciju na dobrosusjedske odnose bez velikih opterećivanja sa zbivanjima iz prošlosti.

Hrvatsku nacionalnu sigurnost podriva i organizirani kriminal, čije pipke hitno treba odrezati iz političkih institucija - ustvrdio je Dražen Budiša u svojem prvom parlamentarnom nastupu nakon izbora na čelo HSLS-a. On je osudio i objavljivanje dokumenata koji sadrže državnu tajnu u medijima, napominjući da takvi slučajevi urušavaju sigurnosni sustav zemlje. Posebno se osvrnuo i na opasnost dijeljenja Bosne i Hercegovine između dva naroda i pretvaranje tamošnjih Hrvata u nacionalnu manjinu, čime bi, prema njegovu mišljenju, došlo do pogubnih posljedica za hrvatsku nacionalnu sigurnost.

Ivo Sanader je u ime Kluba HDZ-a upozorio da se nacionalna sigurnost može dovoditi u pitanje i izjednačavanjem uloge Tuđmana i Miloševića, kao i anakronizmima o stranačkoj vojsci koju je navodno početkom devedesetih stvarao HDZ. Nenad Stazić je iznio stav Kluba SDP-a po kojemu bi trebalo promijeniti konstataciju o SRJ koja više nije sigurnosna prijetnja nego potencijalni partner, jer je u toj zemlji došlo do demokratskih izbora. Sarna činjenica da je neka vlast izabrana na demokratskim izborima, nije nikakvo jamstvo da će ona voditi demokratsku i miroljubivu politiku, zaključio je Stazić.

Sabor je usvojio i Izmjene i dopune Zakona o oružju, kojima se produžuje rok za vraćanje nelegalnog oružja do kraja godine.(Slobodna Dalmacija 22.2.)

MINUTA ZLATA VRIJEDNA

Odbor za Ustav i Poslovnik po hitnom je postupku odlučio izići zastupnicima u susret malom promjenom Poslovnika, ali značajnom. Naime, prijedlog je da se zastupnicima ipak omogućiti da za aktualnog prijepodneva mogu replicirati članovima Vlade nakon što dobiju odgovore na svoja pitanja. Doduše, radi se samo o jednoj minuti, ali i to je bolje, smatraju u Odboru, od golog iskazivanja (ne)zadovoljstva dobivenim odgovorom. (Slobodna Dalmacija 22.2.)

Milijardu kuna za obnovu 4000 kuća

ZAGREB - Do konca mjeseca srpnja bit će gotova obnova 4000 kuća, započeta na temelju odluke Vlade RH od 29. ožujka prošle godine, što će stajati oko milijardu kuna. Paralelno s tim projektom, u postupak obnove upravo se uključuje još 3000 obiteljskih kuća te 800 stanova, izvijestio je novinar Ljudevit Herceg, pomoćnik ministra za javne radove, obnovu i graditeljstvo, ističući kako s financijske strane nema nikakvih problema. Sredstva se osiguravaju iz proračuna te kreditima Europske banke i Hrvatske banke za obnovu i razvoj, podsjetio je Herceg i dodao da za tu namjenu ministarstvu trenutačno stoji na raspolaganju oko milijardu kuna.

Gotov je i projekt za 900 zamjenskih stambenih jedinica koje će dobiti Hrvati izbjegli iz BiH. Riječ je o dodjeli parcela i građevnog materijala, a Benkovac, Okučani, Sunja i Hrvatska Dubica najdalje su odmakli u tim aktivnostima, pohvalio ih je Herceg te najavio kako će za taj projekt alternativnog zbrinjavanja Vlada RH uskoro zatražiti potporu na donorskoj konferenciji. Herceg je dodao kako je pri kraju i obnova 75 škola, od kojih će

četrdesetak biti gotovo do početka sljedeće školske godine. Tijekom ove godine za obnovu komunalne infrastrukture bit će utrošeno 40 milijuna kuna, napomenuo je Herceg.

Lani, do kraja listopada, zaprimljeno je 24 tisuće zahtjeva za povrat imovine, a u produženom roku, do konca godine, još oko desetak tisuća. Najviše ih je stiglo iz Jugoslavije, oko 17,5 tisuća. U Vukovaru je u objekte javne namjene do sada investirano 128 milijuna kuna, od čega su županije, za izabranih 27 objekata, donirale iznos od 75 milijuna kuna.

Herceg je ovom prigodom odbio sve insinacije da se obnavljaju jedino objekti Hrvata te neke druge medijske spekulacije. Za 360 obnovljenih kuća u Kijevu postoji uredna tehnička dokumentacija, problem je što vlasnici još uvijek stanuju u Kninu, a prazne kuće brže propadaju zbog neodržavanja, ustvrdio je Herceg. Obnova sakralnih objekata, a u tijeku su radovi na deset destinacija, provodi se prema dogovoru s Biskupskom konferencijom. (Slobodna Dalmacija 22.veljače)

HRVATSKI PROIZVOĐAČI RAZMIŠLJAJU O ŠIRENJU POSLOVANJA U SRJ

Podravka će vegetu za rusko tržište proizvoditi u Srbiji

*** Agrokor želi vlasnički ovladati proizvodnjom sladoleda, uljnom industrijom i mineralnom vodom "Knjaz Miloš"**

Za razliku od političkih, gospodarski odnosi između Hrvatske i SRJ napreduju velikom brzinom, a osim klasične trgovine između dviju zemalja, koja je u prošloj godini dosegla oko 400 milijuna dolara, početak godine obilježili su pregovori o puno složenijim oblicima gospodarske suradnje. Osim tamošnjeg tržišta koje hrvatska proizvodna poduzeća pokušavaju osvojiti, poseban prostor otvorio se na trećem velikom tržištu - ruskom. Prije nekoliko mjeseci ratificiran je ekskluzivni sporazum između SRJ i Rusije o vanjskotrgovinskom poslovanju kojim proizvodi iz SRJ rusku granicu prelaze samo s jedan posto carinskih davanja. Hrvatska, pak, s Rusijom nema u pripremi ni klasični sporazum o slobodnoj trgovini kojim se u pravilu između dviju zemalja propuštaju određeni proizvodi, a da ne narušavaju odnose u jednoj ili drugoj ekonomiji.

Svoju šansu u bilateralnom sporazumu trećih zemalja ubrzo su uvidjele tvrtke iz Hrvatske, Slovenije, BiH i Makedonije koje imaju dovoljno financijske snage i kvalitetne proizvode koje bi mogle plasirati na to veliko i teško tržište. Uvjet je da ih proizvode u SRJ i s minimalnom carinskom stopom plasiraju na ruskom tržištu po vrlo konkurentnoj cijeni.

Ovakav razvoj događaja posebno je zanimljiv Podravki, čiji je izvoz u Rusiju lani porastao čak 80 posto, no povećanje je krenulo s niske izvozne razine i više je tržišni signal nego što je donio velike izvozne učinke. Stoga

je Podravka, koja ima velikih vlasničkih ambicija na tržištu SRJ, krenula u pregovore o zajedničkoj proizvodnji vegete i drugih svojih proizvoda. Podravka će nakon Poljske i Mađarske u Srbiji imati licenciranu proizvodnju svojih robnih marki koje će u Srbiji imati status domaćeg, a na ruskom povlaštenog uvoznog proizvoda.

Pokretanje zajedničke proizvodnje sa srbijanskim poduzećima za Podravku je prva faza prodora na to tržište, jer akvizicija tamošnjih tvrtki ovisi o tempu privatizacijskog procesa. S istim ciljevima na tamošnje tržište krenula je druga domaća prehrambena kompanija, Agrokor. No Agrokor već u prvom koraku želi vlasnički ovladati proizvodnjom sladoleda, uljnom industrijom i mineralnom vodom "Knjaz Miloš" i na taj se način pozicionirati na ruskom tržištu. Koliko se može čuti u hrvatsko-jugoslavenskim diplomatskim krugovima, Todorčević "Agrokor" ima najviše šansi da uspije u privatizaciji poduzeća koja je označio kao svoje mete iako mu za njih konkurira Nestle. Ulazak hrvatskog kapitala, i to vrlo brzo, navodno je bitan kao politički poen srbijanskom premijeru Đinđiću kojim će steći dodatne povlastice međunarodne zajednice. Osim prehrambenog sektora, na otvaranje ruskog, nekad za Hrvatsku vrlo propulzivnog tržišta, preko Srbije, pikiraju i ostale izvozne orijentirane domaće industrije. (Večernji list 22.2.)

LANJSKA VANJSKOTRGOVINSKA BILANCA U MINUSU 4,4 MILIJARDE USD

Polovica izvoza - doradni poslovi!

Više od polovice lanjskoga hrvatskog izvoza od 4,66 milijardi dolara činili su doradni, lohn poslovi, "teški" 2,63 milijarde dolara. Vrijednost te kategorije u potpunom izvozu porasla je u odnosu na dvijetisućitu čak 51,6 posto, pa je njezin udio u ukupnom izvozu povećan na 56,5 posto. Udio redovitog izvoza od 1,74 milijarde dolara pao je na 37,3 posto dok je preklani bio 40,9 posto, privremeni su podaci Državnog zavoda za statistiku. Iz Hrvatske je prošle godine izvezeno 5,1 posto više roba nego dvijetisućite, ali je i uvoz od 9,04 milijarde dolara povećan gotovo 14,7 posto. Rezultat takvih vanjskotrgovinskih kretanja je pozamašan deficit od gotovo 4,4 milijarde dolara, dok je uvoz ostvaren izvozom pokriven sa svega 51,5 posto. Najveći dio hrvatskog izvoza ostvaruje preradivačka industrija čiji je lanjski izvoz vrijedan 4,41 milijardu dolara, 3,6 posto više nego godinu ranije.

Najveći rast izvoza u toj djelatnosti ostvarila je proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava u kojoj je najznačajnija brodogradnja. Prošlogodišnji izvoz ostalih prijevoznih sredstava premašio je 728 milijuna dolara, što je porast od 13,8 posto u odnosu na dvijetisućitu. Porast izvoza ostvaren je i u proizvodnji hrane i pića - 13,7 posto, proizvodnji tekstila 10,7 posto, proizvodnji strojeva i uređaja - 10,7 posto, proizvodnji namještaja - 16 posto više. No, istodobno je kemijska industrija prošlu godinu završila s izvozom od 471 milijun dolara što je 11,9 posto manje nego godinu dana ranije.

Najznačajniji vanjskotrgovinski partneri Hrvatske su i dalje zemlje Europske unije u koje je izvezeno 2,55 milijardi dolara, 5,4 posto više nego prethodne godine. Istodobno je iz EU-a uvezeno 5,06 milijardi dolara, gotovo 16 posto više nego 2000. godine. Izvoz u zemlje CEFTA-e prošle je

Hrvati u svijetu

Hvala Ti, Argentino

Darko Mažuranić u Buenos Airesu ima s predgrađima 10.100.000 stanovnika, većina je rimokatoličke vjere, a službeni jezik je španjolski.

Mažuranić je dalje napomenuo kako su se prvi Hrvati doselili u Argentinu 1870. godine. "Prve su generacije dolazile zbog ekonomskih razloga, a poslije je zbog političkih. Useljavanje je teklo u četiri vala: od 1870. do 1910., drugi od 1910. do konca I. svjetskog rata, treći između dva rata i četvrti iza II. svjetskog rata. Trenutačno je u Argentini 250 tisuća Hrvata. Od toga ih je broja 30 tisuća došlo nakon II. svjetskog rata; a među njima i moj otac, mornarički časnik u domobranstvu. Nije istina kako su oni došli kao politička emigracija, već kao politički prognanici koji su spašavali živote."

Mažuranić je dalje istaknuo kako su prvi Hrvati koji su došli u Argentinu odsjedali u jednom hotelu, i to besplatno. Bili su ekonomska emigracija, uglavnom iz Istre, sa Brača, iz Splita i drugih krajeva Dalmacije, i uglavnom su bili mornari. Svaki sljedeći brod sa doseljenim Hrvatima koji bi uplovljavao u argentinsku luku, dočekalo bi šest tisuća već doseljenih Hrvata. Većina ih je tada radila u kamenolomu, građevinarstvu, neki su uzgajali ovce, a dio ih se iz Argentine preselio u Čile. Svi su se doseljeni Hrvati brzo integrirali u argentinsko društvo i pridonijeli njegovu prosperitetu. Na sjeveru su osnovali industriju pamuka. Braća Nikola i Miha Mihanović osnovali su argentinsku trgovačku mornaricu, a njihovi su praunuci vrlo cijenjeni u argentinskom društvu. Juan Vučetić, rođeni Hvaranin, koji je sa 18 godina došao u Argentinu, usavršio je daktilografski sustav za prepoznavanje osoba, po čemu je Argentina bila prva zemlja u svijetu! Policijska škola i muzej u La Plati nose njegovo ime, Bojnik Santiago Buratovich riješio je 1874. pitanje pobunjenih urođeničkih plemena na jugu Argentine, gdje je postavio i prve telegrafске stupove, te je promaknut u čin pukovnika. Antropolog i sociolog Juan Beniger živio je među Indijancima i proučavao njihovu kulturu, kako bi je sačuvala od nestanka. Imao je čak devetero djece. Dr. Oskar Ivanišević, kirurg, bio je argentinski ministar prosvjete od 1946. do 1952. godine, msgr. Estanislao Karlič bio je teolog i papin savjetnik.

"Kada su naši roditelji nakon II. svjetskog rata došli u Argentinu primio ih je osobno argentinski predsjednik Juan Peron. Hrvati su kao vrijedni ljudi radili i najteže poslove. Poznata je tako anegdota kada je argentinski ministar rada posjetio jedan kamenolom i pitao radnike iz Hrvatske što su po zanimanju, jedan mu je odgovorio da je inženjer, drugi je bio profesor, treći ekonomista, četvrti sveučilišni profesor... Ministar se tada iznenadio kako intelektualci bez pogovora rade i najteže fizičke poslove, te ih pozvao u svoj ured i zapovijedio da im se nađu poslovi primjereni njihovoj naobrazbi. Iako su u Argentinu dolazili bez novca, Hrvati se nisu nikome žalili niti tražili "milostinju", već su odmah prionuli na traženje posla.

Zabilježena je tako anegdota o skupini Hrvata koja se, s oglasnikom u rukama, tražeći posao, raspitivala o jednoj lokaciji iz oglasnika. Kada su jednog Argentinca pitali gdje je ta lokacija, on im je objasnio kako do tamo mogu doći podzemnom željeznicom. Oni su mu odgovorili da više vole

pješačiti. Argentinac je shvatio da oni, ustvari, nemaju novca za željeznicu te im je dao novac za željezničku kartu i piće.

Mažuranić je istaknuo i kako je, upravo u Argentini bilo središte hrvatskog otpora jugoslavenskome režimu, te su kao takvi argentinski Hrvati često bili na udaru Udbe. Kao najekstremniji događaj Mažuranić je naveo Udbino postavljanje bombe ispred Hrvatskoga kluba za proslave Sv. Nikole 1960. god., od čije je eksplozije poginula trogodišnja djevojčica Dinka Domaćinović, a dvadeset je osoba bilo teško oslijeđeno s trajnim posljedicama.

Kako Hrvati u Argentini u pojedinim poljoprivrednim mjestima čine većinu osnovali su i šumarski fakultet. Postoji i Zavod kardinala Stepinca s dvije tisuće učenika i prostire se na 10 ha. Katolička je crkva jedna od najzaslužnijih za očuvanje hrvatske emigracije. Misama su argentinski Hrvati obilježavali sve hrvatske obljetnice. Najveća vjerska središta argentinskih Hrvata su Leopold Mandić i sv. Nikola Tavelić. Izdavanje časopisa također je pridonijelo očuvanju hrvatskog identiteta i duha. Još 1931. godine Branko Jelić je osnovao glasilo "Hrvatski domobran", čiji je glavni urednik bio Marjan Majdarić. Pedeset je tisuća Hrvata iz južne Amerike 1933. godine organiziralo glasovanje za neovisnost Hrvatske.

I njihovi su se potomci posvetili borbi za "hrvatsku stvar", pisali prosvjede, organizirali prosvjedne skupove, lijepili plakate po ulicama, autobusi-ma, odgovarali na njihovo anatemiziranje od strane Udbe...

"Gotovo svaka je hrvatska obitelj tijekom Domovinskog rata darivala Hrvatskoj pomoć u vrijednosti jedne kuće! Osnivali smo domove i hrvatske škole, tečajeve hrvatskog jezika, povijesti... Posebno bih istaknuo braću Dragu i Ivana Perkovića koji su takve tečajeve vodili u Buenos Airesu. Hrvati su u Argentini osnovali i svoju radio postaju "Hrvatska u mom srcu" putem koje su pozivali argentinske sabornike da priznaju neovisnost Hrvatske. U Argentini djeluje i najstariji pjevački zbor u emigraciji "Jadran", koji je 1946. osnovan u Italiji, a prvi mu je ravatelj bio Stjepan Horvat, rektor Zagrebačkog sveučilišta. Najpoznatija skladba zbora je "Ave Marija" za koju je riječi napisao nedavno preminuli pjesnik Vinko Nikolić, koji je također iz Hrvatske izbjegao u Argentinu nakon II. svjetskog rata. Ja sam, inače, član tamburaškog zbora koji je u svojih 25 godina postojanja proputovao Argentinom čak 80 tisuća kilometara, šireći istinu o Hrvatskoj. Osobita je prilika za to bila Fešta snijega koja je održavana u gradu San Carlo de Bariloche, a na kojoj su nastupale sve narodnosti. Među ostalima, tada bi argentinska vojska na jarbol podigla i hrvatsku zastavu i svirala Lijepu našu, što nam je osobito značilo u doba Jugoslavije. U kulturnoj promidžbi Hrvatske izuzetno su pridonijele i izložbe na kojima je sudjelovao i moj otac. Organizirali smo dobrotvorne kazališne predstave, obilazili starije ljude u hrvatskim domovima umirovljenika... Iz jednog takvog obilaska u osobitoj mi je uspomeni ostao jedan 92. godišnji Splitsanin koji je još imao austro-ugarsku putovnicu, ne želeći je zamijeniti jugoslavenskom!"

U znak zahvalnosti za sve što su argentinski Hrvati uradili za Argentinu, neki su se mladi Argentinci došli boriti u Domovinskom ratu skupa sa svojim hrvatskim prijateljima, a Argentina je slanjem pomoći puno pomogla Hrvatskoj u tim teškim danima. Pojedine ulice argentinskih gradova nose imena hrvatskih gradova (Vukovar, Zagreb...), kao i same Hrvatske.

Evo na kraju i par napomena o Darku Mažuraniću: svojevremeno je pisao za argentinski tisak, a radio je i za argentinsku državnu TV pri argentinskim postrojbama UNPROFOR-a. Doznali smo kako je 11. rujna 1987. odlikovan Redom hrvatskog pletera. Njegovi bi se roditelji (majka Irena, porijeklom Grkinja, otac Fedor Mažuranić), kao i drugi Hrvati rado vratili u domovinu, ali nemaju kamo jer im je oduzeta imovina. Nadaju se njenom skorajšnjem povratu. Oni koji su živjeli daleko (kilometrima) od domovine, a tako blizu (srcem), boreći se za njenu neovisnost, nakon ostvarenja sna trebaju živjeti u jedinjoj im Hrvatskoj.

Napominjeno još kako je svoje predavanje Darko Mažuranić završio riječima: "Neka živi Hrvatska i Argentina, i Bože daj da više niti jedan Hrvat ne mora napustiti svoju domovinu."

Igor Došen, Glas umirovljenika, kolovoz/rujan 1997.)

ŠIRITE HRVATSKU ISKRU

GODINAMA SKRIVEN OD OČIJU JAVNOSTI, ZRAKOPLOV KOJIM JE LEGENDARNI HRVATSKI PILOT POBJEGAO IZ JNA IZVUČEN IZ AUSTRIJSKIH HANGARA

Perešinov MiG 21 R na izložbi u Beču!

Legendarni zrakoplov legendarnoga hrvatskog pilota Rudolfa Perešina kojim je 25. listopada 1991. preletio iz JNA neočekivano se pojavio u javnosti: njegov MiG 21 R središnji je izložak na bečkoj izložbi "Austrija i rat u Jugoslaviji" u Heeresgeschichtliches Museum u Arsenalu. Stoji ograđen ispred glavnog ulaza u veliku zgradu muzeja. Pojava zrakoplova mnoge je iznenadila jer austrijske vojne vlasti, unatoč inzistiranju hrvatskih novinara, nisu bile sklone davati obavijesti o njegovoj sudbini ili pak dopustiti njegovo razgledanje i snimanje. Jedina manje-više pouzdana informacija bila je da je konzerviran i spremljen u hangaru austrijske oklopno-mehanizirane postrojbe u Grössmittelu, nedaleko od Bečkoga Novog Mjesta (Wiener Neustadt).

Konzervirali ga stručnjaci iz DDR-a

Još prije deset godina, u vrijeme rata, dok je Perešinova priča bila vrlo "vruća" i kad se na sve strane postavljalo pitanje čiji je to zrakoplov i hoće li biti vraćen, Srbima ili Hrvatima, Austrija se postavila vrlo mudro; kao što se postavljala mudro tijekom najkritičnijih godina u ne definiranim odnosima između bivših jugoslavenskih republika koje su ratovale. Tada su službene vlasti izjavljivale, pozivajući se na međunarodno pravo, da će pričekati sukcesiju. Slobodna je novinarska interpretacija da ga nisu htjele zrakoplov vratiti Jugoslaviji, ali ga nisu htjele dati ni Hrvatskoj da ne izazovu nepotreban spor sa SRJ. Naime, Milošević i vojni armijski vrh pokušavali su čak na prevaru doći do zrakoplova slanjem svojih ljudi da "razgledaju" letjelicu. Budući da se nije vidio kraj spora i rata na području bivše Jugoslavije, a kako je MiG 21 već mjesecima hrđao u zračnoj luci u Klagenfurtu, Austrija ga je pokušala spasiti od propadanja. Kako nije imala vlastite stručnjake za ruski tip letjelice, pozvani su zrakoplovci iz Beograda da ga eventualno pripreme za dulje ležanje na zemlji. Oni su doputovali u Klagenfurt, no pritom su postavljali i neke uvjete, koje Austrijanci nisu prihvatili. Naime, zahtijevali su da osim zemaljskog servisa obave i zračni. Što bi se dogodilo i bi li se što dogodilo, sad je neumjesno nagađati, no činjenica je da je bilo naznaka o mogućem preotimanju dokaza Perešinova hrabrog čina. Poslije svega zrakoplov MiG 21 R, oznaka 26112, konzervirali su zrakoplovni tehničari bivšeg DDR-a.

Slučajno otkriće

Poslije nekoliko mjeseci boravka na stajanki u zračnoj luci Klagenfurt (od 25. listopada 1991. - kad je Perešin preletio iz Bihaća u Klagenfurt - do početka 1992.) zrakoplov je pospremljen u mrak ne samo fizički već i u sjećanjima medija pa i politike. Što se tiče njegove upotrebljivosti, on i prije desetak godine nije bio od neke velike koristi jer nije bio opremljen za borbu već za izviđanje. No što se pak tiče sentimentalnih razloga i povijesnog značenja, on sigurno Hrvatskoj mnogo više znači nego bilo kome drugom. Objasnimo kako se doznalo da je povijesni corpus delicti izvučen iz mraka austrijskoga vojnog skladišta na svjetlo dana, na izložbu te odjednom postao dostupan znatiželjnim očima. Dubrovčanin Mario Raguž, zrakoplovni zane-

senjak i, kako kaže "avioentuzijast već šesnaest godina", bio je prije dva mjeseca u Beču. Za svoj gušt posjetio je stalnu izložbu stalnog postava Heeresgeschichtliches Museum u Arsenalu. Tad je zamijetio da potpisi pod nekim izložcima nisu točni. Poslije se sjetio da je o tome mogao razgovarati s nekim od kustosa muzeja. Čekao je priliku da ponovno otputuje u austrijski glavni grad. To se i dogodilo prošle nedjelje, 27. siječnja. Parkirao je automobil ispred tipične austrougarske zgrade kad ga je sustiglo iznenađenje. Nije mogao ne zamijetiti i ne prepoznati znameniti zrakoplov koji se kočoperio u središtu dvorišta, nosom okrenut prema ulazu u muzejsku zgradu. S oglasnog vrtuljka doznao je da je u tijeku gostujuća izložba "Austrija i rat u Jugoslaviji" - kojom su obuhvaćene i Hrvatska, i Bosna i Hercegovina, i Slovenija, i Kosovo, i Srbija - te da je to razlog izlaganja letjelice kojom je pilot Rudolf Perešin otišao u legendu. Raguž je pritom osjetio i određenu nelagodu i dvojbu jer se Perešinovo ime nigdje nije spominjalo ispod izložaka. Sad je imao dvostruki razlog za razgovor s kustosima. Vrlo ljubazno osoblje potvrdilo je kako je riječ upravo o tome zrakoplovu te da su stvari - pilotski kombinezon i oružje u vitrini na prvom katu - Perešinove. Zašto nema njegova imena, već se samo spominje prebjegli pilot? Odgovoreno je da su izložbu pripremali u brzini i da nisu inzistirali na pojedinostima. Mladi kustos Christian Ortner - s kojim je Raguž razgovarao - među ostalim mu je ispričao da je zrakoplov bio gotovo cio osim što su krila bila odvojena od trupa.

Zamaskiran broj

Dubrovčanin, dobar poznavatelj zrakoplova i povijesti zrakoplovstva, pomno je razgledao zrakoplov. Zamijetio je da se još vide tragovi ljepljive vrpce preko oznake na repu kojom je bio zamaskiran broj 26112 iako ne i prebojan kao veliki eskadrilni broj na nosu. Naime, odlukom ondašnjega vojnoga zrakoplovnog vrha Jugoslavije, JRV-a i PVO-a, iz rujna 1991. godine zrakoplovne baze trebale su zamaskirati te velike brojeve kako bi što bolje zamele trag tijekom borbe. Neke su postupile prema zapovijedi, a neke nisu. Oni u Bihaću očito su bili revni. Ova izložba, koja će biti otvorena do 1. travnja, daje odgovor i na pitanje gdje je završila odjeca i osobno Perešinovo naoružanje koje je predao policiji u klagensfurtskoj zračnoj luci. Osim letačkoga kombinezona, jakne, kacige i maske, u staklenoj vitrini kočoperi se i njegov pištolj i "Škorpion" s mecima.

Sljedeće je logično pitanje što će poslije zatvaranja izložbe biti s izložcima za koje smo zainteresirani. Hoće li ostati u trajnom vlasništvu Austrije za ovakvu ili slične izložbe ili pak u nekom vojnom muzeju ili će ih dobiti Hrvatska? Christian Ortner pretpostavlja da će zrakoplov biti predan Hrvatskoj, bar je tako rekao u razgovoru s Ragužom. No da bi Hrvatska nešto dobila, mora dati zahtjev, a je li to učinila, bilo je pak najteže doznati u ovoj ipak lijepoj priči.

(Većemji list)

Na 374 stranice Zbornik informacija povezuje 15 država svijeta u "tradiciji starih rado čitanih hrvatskih kalendara i almanaha". Među ostalim, tekstovi zorno prikazuju društveni i kulturni život hrvatskih etničkih zajednica u Novom Zelandu, Australiji, Južnoj i Sjevernoj Americi, kao i u Europi. Tematski je Zbornik razvrstan u devet cjelina: Znaci vremena, Baština, Kroatistički obzori, Mostovi, Dijaspورا, Duhovnost, Znanost, Nove knjige i Virtualna Hrvatska. (Andrija Tunjić, *Vjesnik*, 6. veljače 2002.)

HRVATSKA ISKRA
Vaše zadovoljstvo

godine pao 7,6 posto, na 565,7 milijuna dolara, ali je zato uvoz povećan 21,4 posto - na 1,4 milijarde dolara. Slovenija je među tim zemljama uvozila najviše hrvatskih proizvoda - 426 milijuna dolara, 11,2 posto manje nego dvijetisućite. Iz Slovenije je Hrvatska uvezla 711,5 milijuna dolara proizvoda ili 13,6 posto više nego 2000.

Vanjskotrgovinska bilanca s Mađarskom je slična: lanjski izvoz u tu zemlju od 56,7 milijuna dolara manji je 5,4 posto, a Hrvatska je uvezla 238 milijuna dolara vrijednosti mađarskih roba, 29,5 posto više nego godinu ranije. Višak u razmjeni Hrvatska je ostvarila u razmjeni s Bosnom i Hercegovinom i Jugoslavijom. U BiH je tako izvezeno blizu 600 milijuna dolara, 13,1 posto više nego dvijetisućite, a uvezeno je 55,2 posto više,

POSTAJE LI HRVATSKA POREZNA OAZA

Strane kompanije plaćanje poreza na dobit prebacuju u Hrvatsku * Niska porezna stopa na dobit od 20 posto Hrvatsku svrstava među konkurentne zemlje

Ove će godine prvi put poduzeća u Hrvatskoj ispisivati porezne prijave za plaćanje poreza na dobit po godišnjoj stopi od 20 posto. U odnosu na druge zemlje, poput Austrije koja ima 34 posto, Švedske 28 posto i ostalih zapadnih zemalja koje imaju visoke stope poreza na dobit, Hrvatska uz Mađarsku traži najniža porezna davanja na ostvareni profit.

Država je u nastojanju da privuče strani kapital, ali i potakne domaći na nove i veće investicije, novim poreznim zakonom pojednostavnila i olabavila porezni pritisak kako bi bila konkurentna ostalim zemljama barem po tom financijskom segmentu.

Prve procjene učinaka primjene nove porezne mjere, iako tek 30. travnja završava rok za predaju poreznih prijava, govore da bi se ove godine mogli događati zanimljivi procesi i to s brojnim stranim većim ili manjim kompanijama u Hrvatskoj. Sve njihove matične kompanije nastojat će prevaliti plaćanje poreza na profit na svoje hrvatsko društvo, koliko god to bude moguće, jer ih na to potiče porezna regulativa. U državnu blagajnu tako bi se mogao sliti dodatni novac, što je i bila namjera novog zakona.

Strane kompanije u Hrvatskoj nisu ni do sada imale motiva za prikrivanje visine dobiti, jer je, unatoč stopi od 35 posto, zaštitna kamata snižavala stvarnu visinu poreza na dobit na dvadesetak posto, a kada se dobit reinvestirala, ne bi ni podlijegala plaćanju poreza, kaže prof. dr. Ferdo Spajić, suautor poreznog zakona. No, dodaje, išli smo za tim da porez na dobit bude transparentan, a ne da se zaobilaznim putem dolazi do povlastica. U svakom slučaju, porezna stopa u Hrvatskoj konkurentna je u odnosu na ostale zemlje i sigurno će to kompanije iskoristiti.

VIŠE KAMATE U LIJEPOJ NAŠOJ POTAKNULE NOVU VRSTU "TURISTIČKIH" POSJETA

Austrijske štediš e u hrvatskim bankama

Kamate kojima hrvatske banke plaćaju za štednju primamljive su i strancima, a posljednjih se dana mogu čuti i priče da Austrijanci zbog povoljnijih kamata sve više štede u ovdašnjim bankama. Nedavno je taj podatak potvrdio čelni čovjek Raiffeisenbank konstatiravši da je riječ o trendu koji je prisutan, a ne o masovnoj pojavi.

Hypo Alpe-Adria-Bank je prošle godine ostvarila izuzetno dobre rezultate u svim segmentima, pa tako i na području štednje. Samo im je štednja građanstva lani porasla 170 posto, a navode da oko 11 posto od ukupnog broja štediša otpada na nerezidente. U toj banci ističu da su njihovi nerezidenti državljani svih zemalja koje okružuju Hrvatsku.

Ti podaci odražavaju više nego značajno povjerenje stranih državljana u banku, a moguće je da su veća ulaganja uzrokovali i dobar kreditni rejting Hrvatske te općenito pozitivni trendovi u gospodarstvu. Kao razloge zbog kojih nerezidenti otvaraju štedne račune u Hrvatskoj, u Hypo Alpe-Adria-Banci navode ono što je poznato u javnosti, a to je da su ovdašnje kamatne stope za nekoliko postotaka više nego u zemljama Europske monetarne unije, ali i činjenice da se kamate ostvarene po štednim ulozima kod nas još uvijek ne oporezuju.

Da je došlo do povećane štednje nerezidenata, potvrđuju i u Volksbank,

126,7 milijuna dolara. U Jugoslaviju je izvezeno 146,8 milijuna dolara vrijednosti roba, 36,9 posto više, dok je uvoz jugoslavenskih proizvoda porastao 28,2 posto - na 39,2 milijuna dolara.

ZA UVOZ HRANE - 691 MILIJUN \$

Hrvatska je prošle godine uvezla 691,1 milijun dolara hrane i živih životinja, a izvezla dvostruko manje - 322,5 milijuna dolara. U odnosu na dvijetisućitu, uvoz hrane porastao je 24,3 posto, a izvoz 18 posto. Prošlogodišnji izvoz žitarica i proizvoda od žitarica opao je 2,2 posto, ali je uvoz povećan čak 88,2 posto u odnosu na prethodnu godinu. (Slobodna Dalmacija 20.2.)

Poticajni porezi ipak nedovoljni

Do sada su se strane tvrtke u našoj zemlji različito ponašale. Neke, poput Coca Cole, do sada su širile svoje poslovanje, ulažući dobit u nove projekte, no nakon dugog investicijskog razdoblja početi će isplaćivati dobit, jer više neće trebati toliko investicijskog novca. Druge pak, poput Zagrebačke pivovare i banaka, i lani su prebacile veći dio dobiti kroz isplatu dividende u matične zemlje.

Ove bi se godine moglo dogoditi suprotno jer se stranim kompanijama, naročito onima koje djeluju, primjerice, u Mađarskoj i Hrvatskoj, isplati prebaciti dio zarade u svoje tvrtke ili povezana društva u tim dvjema zemljama. Stoga, kažu upućeni stručnjaci, neće biti veliko iznenađenje uskoro vidjeti prikazanu visoku dobit u financijskim i poslovnim izvješćima poduzeća za prošlu godinu, što će stvoriti dojam vrlo uspješne 2001. poslovne godine, a u visokoj će se dobiti kriti i dio novčanih transfera u Hrvatsku. Napuhavanje dobiti moguće je ostvariti legalnim transakcijama između kompanija, kupnjom poslovnog udjela, plaćanjem različitih faktura, intelektualnih usluga istraživanja tržišta i niza drugih kojima se stvara trošak matičnoj kompaniji, a povećava ukupni prihod i ostvaruje dobit tvrtkama u Hrvatskoj.

Poticajni porezni sustav, koji će očito imati učinaka, međutim, nije sam po sebi dovoljan da privuče više novih stranih investicija. To je samo dio poslovnih i financijskih uvjeta koje nudi jedno tržište, a svi ulagači, kaže prof. Spajić, dolaze na tržište na kojem mogu dobro zaraditi, pa im oporezivanje dobiti nije velik problem.

(Slobodna Dalmacija 18.2.)

PAŠALIĆ NAJAVIO KANDIDATURU ZA PREDSJEDNIKA HDZ-A

ZAGREB, 15. veljače (Hina) - HDZ-ov saborski zastupnik Ivić Pašalić najavio je danas da će se na predstojećem 7. Općem saboru stranke kandidirati za predsjednika HDZ-a, te da u svome programu nudi decentralizaciju i modernizaciju stranke te gospodarski program. Pašalić ističe kako je njegova temeljna ideja napraviti iskorak u HDZ-u i Hrvatskoj, te najavio da će, bude li izabran, raditi na njihovu boljitku, a da će u suprotnom poštivati volju većine. Pašalić je, na današnjoj konferenciji za novinare, rekao da je o svojoj namjeri izvijestio predsjednika HDZ-a Ivu Sanadera, dodavši da to ne treba promatrati kao sukob njih dvojice, nego njegovo nastojanje da se kroz jasne ideje i programe nađu rješenja za goruće hrvatske probleme.

Dodao je da bitnim smatra nastavak započetih decentralizacijskih procesa u stranci kako bi bila uspješnija, jer drži da važne odluke ne može donositi samo stranačko predsjedništvo, nego i Središnji odbor. Ustvrdio je da gospodarski program koji će uskoro predstaviti nudi konkretna rješenja za problem nezaposlenosti i gospodarski rast. Nije želio iznositi pojedinosti tog plana dok njegova kandidatura ne postane pravovaljana, a za što mu je potrebno prikupiti tisuću potpisa članova stranke. Rekao je da su na programu radili stranački ljudi, ali i uspješni manageri izvan nje.

Upitan kako vidi suradnju s Haaškim sudom u budućnosti, Pašalić je rekao da će se o tome odrediti kad njegova kandidatura postane pravovaljana. Pašalić je također rekao kako su u Hrvatskoj na djelu razna podmetanja i neargumentirane optužbe umjesto da se pronalaze rješenja problema u hrvatskom društvu. Krajnje je vrijeme da se s time prestane, drži Pašalić i napominje kako ne namjerava tražiti ispriku ni zadovoljštinu za napade kojima je bio izložen proteklih godina.

"Ništa nije crno ni bijelo, pa tako ni ja, promijenio sam fokus svog

'NEMA TRULIH NAGODBI U HDZ-u'

Zagreb, Štefanje - Do 15. ožujka svi koji žele na neku dužnost u HDZ-u morat će na posebnim obrascima predati svoju kandidaturu. Jedan je to od zaključaka sa sjednice Središnjeg odbora HDZ-a. Za kandidaturu za predsjednika stranke u predkandidacijskom postupku bit će potrebno prikupiti 1000 potpisa punovažnih članova HDZ-a, za zamjenika predsjednika 750, za potpredsjednika 500, a za člana Predsjedništva 300. Za predsjedničku kandidaturu bit će potreban prijedlog 15 općinskih i gradskih organizacija. Pravo predlaganja kandidata, objasnio je predsjednik HDZ-a dr. Ivo Sanader, imaju ne samo Predsjedništvo, Središnji odbor i županijske organizacije, nego i općinski i gradski odbori te prije svega članstvo HDZ-a. Sanader je odbacio i, kako je kazao, sva nagađanja o tajnim dogovorima i trulim nagodbama u HDZ-u.

"Daj Bože da se sagradi cesta Zagreb- Split, ali nemojte misliti da je to Račanova ili Čačićeva cesta. HDZ je za tu cestu izradio dokumentaciju, rekao je Sanader na HDZ-ovoj svečanosti u Štefanju. (Večernji list 16.2.)

SRAMOTNO Tuđmanov dar prodan za 4350 dolara

Za 4350 američkih dolara, što je 37.000 kuna, prodana je slika Ivana Lackovića Croate, dar pokojnoga predsjednika Franje Tuđmana američkoj državnoj tajnici Madeleine Albright u svibnju 1997. Internet-aukcija kalifornijske kuće "eBay" završila je jučer u pet sati ujutro po srednjoeuropskom vremenu.

U deset dana, koliko je trajala dražba, za Lackovićevim uljem na staklu s motivima zimske idile bila je poprilična jagma, pa su je Amerikanci označili kao - goruću. Tako je s početnih deset dolara njezina cijena ubrzo skočila na 2000 dolara. Nakon napisa u Večernjaku o skandaloznoj jeftinosti, u utrci se pojavilo niz anonimaca koji u dražbama "eBaya" dosad uopće nisu sudjelovali niti imaju kakvu transakciju. U utrcu za Lackovićevu sliku uključili su se pod šiframa na hrvatskome jeziku.

Tako je u završnici aukcije, pola sata prije njezina isteka, najviše

interesa", kaže Pašalić i podsjeća da je HDZ počeo gubiti rejting kada se počeo baviti stvarima koje nisu bile bitne za hrvatske građane. Ustvrdio je kako "ovi današnji iz toga nisu ništa naučili".

Upitan kako vidi suradnju s drugim strankama, bude li izabran za predsjednika HDZ-a, Pašalić je rekao kako će HDZ na idućim izborima, kad god oni bili, ostvariti izvrstan rezultat ako će ponuditi konkretne programe i rješenja, te da će mu biti potreban samo jedan koalicijski partner.

SANADER: PREDSJEDNIK HDZ-A NAKON OPĆEG SABORA BIT ĆE ISTI KAKO I DOSAD

ZAGREB, 15. veljače (Hina)- Predsjednik HDZ-a Ivo Sanader, u vezi danas najavljene kandidature Ivića Pašalića za dužnost predsjednika stranke smatra da će predsjednik stranke i nakon 7. Općeg sabora biti isti kao i dosad. Sanader, u izjavi za javnost, dodaje da očekuje i druge kandidature za tu dužnost te da je navikao na više protukandidata i pobjedu u demokratskom natjecanju.

"Ono što smo postigli u posljednje dvije godine na planu vjerodostojnosti, konsolidacije i demokratizacije stranke, vraćanja ugleda u javnosti, a samopouzdanja članstvu, pobjede na lokalnim izborima i prihvaćanje HDZ-a u međunarodnim krugovima, snažni su temelji na kojima ću tražiti i dobiti ponovni mandat izaslanika 7. Općeg sabora", naglašava Sanader. Po njegovoj ocjeni HDZ je danas ponovno najjača stranka i najstabilnija politička snaga u Hrvatskoj i na najboljem je putu da pobijedi na idućim parlamentarnim izborima. Preduvjet za tu objedu je kontinuitet politike, ističe se u izjavi za javnost predsjednika HDZ-a Ive Sanadera.

Prijedlog novog etičkog kodeksa ponašanja HDZ-a: NITI JEDAN ČLAN NEĆE SMJETI JAVNO KRITIZIRATI HDZ

U prijedlogu etičkog kodeksa ponašanja koji su dobili članovi Središnjeg odbora utvrđene su i dužnosti članova HDZ-a. Članovi će, primjerice, smjeti govoriti samo o istinitim i provjerenim činjenicama, a u svojim javnim istupima morat će iznositi samo stavove stranke. To znači da niti jedan član neće smjeti kritizirati stranačke stavove jer bi to moglo biti okvalificirano kao iznošenje vlastitog mišljenja!

Također, ako se usvoji prijedlog kodeksa, niti jedan član ili kandidat za stranačku funkciju neće smjeti javno raspravljati s, primjerice, Ivom Sanaderom. (Jutarnji list 14.2.)

zagrizao "Naivac" iz Amerike, ponudivši u zadnjim sekundama 4300 dolara, no slika je otišla "Bisu", koji je ponudio 50 dolara više i tako postao vlasnik slike. Osim što je sadašnji vlasnik Lackovićeve slike, o Amerikancu koji putem ove aukcijske kuće trguje posljednje četiri godine više nismo uspjeli doznati. Privatnost klijenata, jasno, ova aukcijska kuća štiti, pa nam ništa nisu željeli reći. Tako je bilo i s prodavačem slike, skrivenim pod šifrom "Walter". Htjeli smo doznati kako je došao do dara bivšega hrvatskog predsjednika, no s nama nije želio kontaktirati. Obilježen je kao vrlo uspješan trgovac u transakcijama ove kuće, a prema onome što smo uspjeli vidjeti u njegovoj zadnjoj ponudi figurica, lampi, vaza i sličnoga te vrijednosti koje su postigle, na Lackovićevoj slici uvjerljivo je najviše zaradio. Ipak, kako je slika iz Washingtona, iz ruku Madeleine Albright, dospjela do njega u Virginiju - zasad ostaje tajna. (nastavak na 13 strani)

Središta u Grazu, Innsbrucku, Nurnbergu i Milanu proizvodila su i izvozila takve oklope u velikim serijama. U ratu, ma kakav on bio, potrebno je što djelotvornije oružje i zaštita.

Zrinski je imao dosta novaca i poznato je da je kupovao i jedno i drugo

Hrvatski pjesnici

Antun Branko Šimić
Drinovci, 18. 09. 1898 - Zagreb, 2. 05. 1925.

Pučku školu završio je u Drinovcima. Od 1910. pohađao je široko-briježku franjevačku gimnaziju, ali 1913. godine nakratko boravi u Mostaru, a zatim odlazi u Vinkovce, gdje je završio četvrti i peti razred gimnazije. Zatim odlazi u Zagreb, gdje nastavlja školovanje. Dvije godine kasnije, kada pokreće časopis Vijavica, šimić zbog propisa koji nisu dozvoljavali objavljivanje novina učenicima, prekida školovanje. Od tada se posvećuje književnosti, objavljuje članke i pjesme u brojnim časopisima (Grič, Kritika, Plamen, Hrvatska prosvjeta i dr.), te 1919. godine pokreće časopis Juriš. Godine 1924., kada pokreće časopis Književnik, obolio je, te je u nadi izlječenja otputovao u Dubrovnik. Nakon što mu se zdravstveno stanje pogoršalo vratio se u Zagreb, gdje je ubrzo preminuo.

U književnosti se javlja 1913. godine Zimskom pjesmom (Luč), kojom nasljeduje Matoševo stvaralaštvo. U vrijeme kada pokreće Vijavicu Šimić se okreće dijelom ekspresionističkom shvaćanju umjetnosti, te svoju poetiku izlaže u svojim programatskim tekstovima, objavljenim u Vijavici i Jurišu (Namjesto svih programa, Usamljenost duha i dr.) ulazeći tako u prijemore s književnim suvremenici i prethodnicima. Za života je objavio jedino zbirku Preobraženja (1920) u kojoj je dijelom sabrao pjesme koje su već bile objavljene u periodici. Ovom zbirkom Šimić se predstavio čitateljstvu kao izraziti avangardist, koji svoje stihove gradi na podlozi očudenja svijeta, a neovisno o pravilima tradicijom utvrđenog jezičnog i formalnog ustroja stihotvorstva. Književnopovijesna znanost Šimićev stih smatra međuprosom vezanog i slobodnog stiha (Slamnig). Riječ je o osobitoj upotrebi slobodnog stiha, koji je određen deseteračkom podlogom. Šimićevo prevrednovanje jezičnog ustroja očituje se u vizualnoj organizaciji stihova, te u oslanjanju na osnovne izraze pjesnikovog doživljavanja svijeta, a time i u gubitku interpunkcije. Šimićev interes za vizualni aspekt pjesništva ne ograničava se samo slikarskom gradnjom forme, već je on prisutan i u bojanju sadržaja pjesama, koje ovisno o svojoj raznovrsnosti pokazuje pjesnikov odnos prema prolaznosti i vječnosti. Tako je u Preobraženjima raznovrsnim koloritom ilustrirana vjera u vječnost, koja u kasnijoj lirici (Siromasi, 1922 i dr.), intoniranoj bezbojnim, odnosno crnim i bijelim tonovima, nestaje. Riječ je o autoru koji se nerijetko smatra najboljim pjesnikom hrvatske avangarde, ako ne i hrvatskog pjesništva uopće. Šimićeva Sabrana djela uključuju njegovo pjesništvo razasuto po časopisima, kao i članke posvećene likovnoj umjetnosti i književnosti, pjesnikovu korespondenciju i dr.

Mendoza, grad u Argentini, gdje živi veći broj hrvatskih emigranata

Antun Branko Šimić

LJUBAV
Zgasnuli smo žutu lampu
Plavi plašt je pao oko tvoga tijela
Vani šume oblaci i stabla
Vani lete bijela teška krila
Moje tijelo ispruženo podno tvojih
nogu
Moje ruke svijaju se žude mole
Draga, neka tvoje teške kose
kroz noć zavijore, zavijore
Kroz noć
kose moje drage duboko šumore
kao more

OPOMENA
Čovječe pazi
da ne ideš malen
ispod zvijezda!
Pusti
da cijelog tebe prođe
blaga svjetlost zvijezda!
Da ni za čim ne žališ
kad se budeš zadnjim pogledima
rastajo od zvijezda!
Na svom koncu
mjesto u prah
prijeđi sav u zvijezde!

PJESNICI
Pjesnici su čuđenje u svijetu
Oni idu zemljom i njihove oči
velike i nijeme rastu pored stvari
Naslonivši uho
na čutanje što ih okružuje i muči
pjesnici su vječno treptanje u svijetu

Grafika s likom Nikole Zrinskog-Sigetskog

Pod pokroviteljstvom australskog udruženja za organizaciju umjetničkih izložbi (Art Exhibition Australia Limited) negdašnja oružarnica, a današnji Zemaljski muzej iz Graza (Landeszeughaus am Landesmuseum Joanneum) pripremio je oko 350 svojih eksponata, koji su od 25. travnja 1998. do 10. siječnja 1999. prikazani javnosti u gradovima Melbourne, Sydney i Perth. Tom prigodom iz muzejskih depoa svjetlo dana ugledala je i suvremena grafika nastala u južnoj Njemačkoj oko 1566. godine, koja prikazuje grofa Nikolu Zrinskog (1508.-1566.), hrvatskog bana i kapetana Sigeta. Australski centar za katalogizaciju publikacija (National Library of Australia cataloguing-in-publication data) tom prigodom pripremio je katalog IMPERIAL AUSTRIA kojeg su uredili dr. Peter Krenn i Walter J. Karcheski, jr. i čiji je nakladnik Art Exhibition Australia Limited. Vjetojatno zahvaljujući tome što je dr. Peteru Krennu poznata činjenica o postojanju brojne hrvatske zajednice u Australiji kao i njegova vrlo dobra suradnja s Hrvatskim povijesnim muzejem iz Zagreba, možemo zahvaliti tome što je preslik bojane grafike Nikole Zrinskog, pod brojem 77.2 dobio cijelu jednu stranicu u katalogu. Grafika je nastala tehnikom duboreza odnosno drvoreza. Otiska crnom bojom na papiru kasnije je obojan plavom, crvenom i zelenom bojom.

Od današnjih dana iz prebogatice riznice hrvatske vojne povijesti dospjeli su samo najmanji fragmenti, kao komadići razbijene keramičke vaze. Najveći dio povijesne građe nepovratno je izgubljen, a dio negdje čeka da jednog dana bude otkriven. U povijesti u kojoj postoji velik broj nepoznatog i maglovitog, uvijek ima više prostora za legende, vjerovanja ili jednostavno puka nagađanja.

Suvremena grafika Nikole Zrinskog pripada povijesnom izvoru koji svojim sadržajem nije od kapitalnog značenja za hrvatsku vojnu povijest, međutim zanimljiva je ako ni zbog čega drugog zbog toga što se uvijek može postaviti pitanje jesu li autor ili naručitelj znali nešto više nego što mi danas znamo. Hrabra pogibija i žrtva Nikole Zrinskog svakako je jedan od središnjih događaja hrvatske povijesti i nezaobilazni lik današnjeg hrvatskog identiteta. "NAVIK ŽIVI ONAJ KI ZGINE POŠTENO", žalostan je i častan natpis koji krasi grobove roda Zrinskih, ali i brojne hrvatske grobove nastale prije svega nekoliko godina. Nikola Zrinski duboko je ukorijenjen u svijest Hrvata, ali i Madara, koji ga jednako tako štuju i drže nacionalnim herojem. Zbog toga je zanimljiv i svaki najmanji detalj koji nam može dati nešto više svjetla o životu i pogibiji hrvatskog bana i kapetana Sigeta.

Kad se car Maximilian II. zaratio s Janošem Sigismundom Zapoljom u Gornjoj Mađarskoj, najmoćniji vladar svojeg vremena sultan Sulejman II. Veličanstveni (Suleiman 1520.-1566.) poveo je 1566. svoju posljednju vojnu protiv Austrije. Namjeravao je s glavninom vojske od 90.000 ljudi i 300 topova, krenuti na Eger, ali na vijest da je Nikola Zrinski razbio turski odred kod Siklosa, skrenuo je preko Osijeka na Siget (Szigetvar - grad i utvrda u jugozapadnoj Mađarskoj), gdje je stigao 5. kolovoza i nakon dva dana započeo opsadu. Nikola Zrinski dobro je pripremio grad za obranu čija se posada sastojala od oko 3000 branitelja, većinom Hrvata. Uslijedili su snažni naizmjenični napadi topništva i janjičara. Razorni topovi rušili su dio po dio obrambenih zidova, a sve manji broj branitelja povlačio se na unutarnje obrambene položaje. Napadač je svaki osvojeni metar plaćao visokim gubitcima. Kad je sultan saznao da austrijski car skuplja veliku vojsku, ponudio je Zrinskom častan odlazak i nagradu za predaju grada, što je sigetski kapetan odbio. Napadi su nastavljeni još većom žestinom. Točno mjesec dana nakon dolaska pod Siget, 5. rujna umire Sulejman čiju smrt prikriva veliki vezir kako se ne bi obeshrabrila vojska. Dva dana kasnije u

poznatom jurišu pogiba Zrinski, i Turci zauzimaju grad.

U vremenu romantičarskog zanosa i nacionalnog ponosa, u drugoj polovini 19. stoljeća, stvoreno je nekoliko poznatih slika i grafika koje prikazuju pogibiju Nikole Zrinskog 7. rujna 1566. godine, koji je iz gorućeg Sigeta, s oko 300 preostalih branitelja, odjurio u sigurnu smrt. Zrinski je poginuo kako dolikuje junaku njegovog ranga i ugleda - odjeven u svečano ruho sa sabljom ukrašenom draguljima, jašući na bogato opremljenom konju. Svim tim slikama zajedničko je to što je na njima Zrinski prikazan u svečanoj odori kakvu su nosili hrvatski velikaši polovicom 16. st. Međutim na suvremenoj grafici iz Joanneuma, nastaloj neposredno nakon pada Sigeta 1566. godine, Nikola Zrinski izgledom je sličan njemačkom pješačkom časniku ili još poznatijem Landsknechtu. Autor je sa samo dva detalja dao naslutiti kako je riječ o Hrvatu ili Mađaru - Zrinski na glavi nosi kapu s razrezom na obje strane i ukrasnom čelenkom, i naoružan je s krivom sabljom, karakterističnim oružjem ratnika s istoka Europe.

Hrvati, Mađari i Poljaci brižali su glave iz higijenskih razloga. U slučaju ozljede jednostavnije se mogla obraditi rana, zaustaviti krvarenje, a vjerojatnosti zagađenja rane ne istokom iz kose bila je manja. Razrezi na kapi služili su tome da se zadnji dio kape mogao spustiti na obrijan potiljak kao zaštita od hladnoće, ali i zaštita od ozljeda koje su mogle nanijeti kacige koje su inače nošene preko kape. Iako je kapa donekle karikirana, jasno se na njoj može prepoznati bočni razrez. Kratka ukrašena partizana i šal prebačen preko ramena svezan u čvor na bedru, jasno su obilježavali časnika. Kolašica (pištolj samokres) za pojasom trebala je naglasiti ubojit izgled ratnika. Početkom 16. st. pješaci su zauzimali bojni položaj u obliku pravilnih kvadrata kako bi sa svojim dugim kopljima i helebardama bili što djelotvorniji. Za držanje rasporeda složaju bili su zaduženi časnici i dočasnici koji su uz pomoć kratkih kopalja poravnali redove pješaka. S vremenom su ta kratka koplja sve manje služila za brbu i sve više kao časničko obilježje, odnosno kao alat za održavanje reda.

Oklop na Zrinskom sličan je časničkim pješačkim oklopima kakvi su bili u širokoj uporabi u drugoj polovini 16. st. Jedino visoki štitnici oko vrata pripadaju ranijim konjaničkim oklopima na kojima je njihova uloga bila skretanje udarca koplja s osjetljivog spoja kacige i ramena. Prema crtama ukrašavanja, izbočini na trbuhu i svernu drugom taj tip oklopa je lako prepoznati.

Za ilustraciju ratnika slično odjevenog i opremljenog kao Nikola Zrinski s grafike, iskorišten je oklop kojeg je oko 1555. izradio poznati suvremeni oklopar

Sebastian Schmid iz Innsbrucka. Taj je oklop, prema tipu, načinu vanjske obrade i ukrašavanja vrlo sličan oklopu s grafike. Na ilustraciji se nalazi kratko koplje za lov na veprove, ukrašeno kao ostale časničke partizane i helebarde. Drška koplja omotana je kožnim remenjem koje je pričvršćeno sa zakovicama, a nasadnik oštrice koplja produžen je sa četiri zaštitne šipke kako bi se onemogućilo odsjecanje vrha. Oklop i koplje nalaze se u inventaru Joanneuma i dio su zbirke prikazane u Australiji.

Danas znamo kako je poginuo Zrinski, međutim malo znamo o borbama koje su trajale 30 dana prije pada grada. Zrinski je, iako 58-godišnjak, kao i mnogo puta prije toga vjerojatno sudjelovao u borbama na zidovima bodreći svoje ljude. Danas samo možemo pretpostaviti da je u svakodnevnim borbama, dimu, prašini, krvi, te između topovskih i pušanih kugli koje doljeću sa svih strana, Zrinski bio primjerenije odjeven i zaštićen. Je li mogao imati oklop sličan prikazanom na ilustraciji ili grafici?

Takav oklop pripada tipu, koji je danas poznat među povjesničarima kao "tročtvrtni" jer pokriva tri četvrtine ljudskog tijela, i koji je u svoje vrijeme smatran primjerenom zaštitom pješaka te je bio u širokoj uporabi.

Vjesti iz Rudera Boškovića

DR. STJEPAN MARCELJA RAVNATELJ INSTITUTA "RUĐER BOŠKOVIĆ"

Prošle je godine raspisan natječaj za ravnatelja Instituta "Ruđer Bošković" u Zagrebu. Na natječaj se je prijavilo deset kandidata, pet iz Hrvatske i pet iz inozemstva. Izabran je Dr. Stjepan Marcelja profesor Australskog nacionalnog sveučilišta u Canberri.

Institut "Ruđer Bošković" danas zapošljava pet stotina znanstvenika i znanstvenih novaka te dvijesto pedeset tehničkog, pomoćnog i administrativnog osoblja. U pedeset godina svog postojanja u njemu je radilo četrnaest stotina visoko obrazovanih stručnjaka koji su objavili oko jedanaest tisuća naučnih radova. Smatra se vodećim naučnim institutom u Hrvatskoj.

Dr. Stjepan Marcelja je rođen u Zagrebu 22. rujna 1941. Diplomirao je fiziku na prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu 1964. godine. Doktorirao je 1970 godine na sveučilištu Rochester, New-York state, USA. Od 1978 živi sa obitelji u Australiji gdje je bio profesor na Australskom nacionalnom sveučilištu u Canberri, član Australske akademije znanosti i dobitnik niza međunarodnih priznanja. Bio je gostujući profesor na Universite de Paris-Sud Orsay i College de France, na sveučilištu u Geteborgu i u Tel-Avivu. Smatra se jednim od najboljih Hrvatskih znanstvenika - u međunarodnim znanstvenim časopisima citiran je više od četrir tisuće puta. Usporedbe radi, u međunarodnoj znanstvenoj literaturi, tek su rijetki hrvatski znanstvenici citirani sedamsto do osamsto puta.

Dr. Stjepan Marcelja je naveo kao razloge zašto se je javio na natječaj za ravnatelja Instituta "Ruđer Bošković": "Sada kada sam blizu kraja karijere mislim da sam osim znanosti naučio i neke principe rada u razvijenim demokratskim zemljama koji bi mogli biti korisni i vrijedni za našu zemlju. Priznajem da osjećam obavezu prema Hrvatskoj. Tražio sam mnogo manje istaknuto mjesto profesora na sveučilištu u Splitu. Mislio sam da bih na regionalnom sveučilištu bio korisniji nego u Zagrebu gdje ima mnogo dobrih i raznovrsnih stručnjaka. Na natječaj za ravnatelja Instituta "Ruđer Bošković" javio sam se na nagovor kolega. Mjesto u Splitu sa pola radnog vremena što znači jedan semestar godišnje sam dobio."

Dr. Stjepan Marcelja ima više nego jasnu viziju o restrukturiranju Instituta "Ruđer Bošković". Po njegovim riječima Institut će nastojati usporedno razvijati fundamentalna istraživanja, povezivanje s industrijom i rad u nastavi. U svijetu je prihvaćeno da rad u primijenjenim i tehnološkim problemima idealno doseže od 30 do 45 posto aktivnosti instituta dok su ostale aktivnosti posvećene fundamentalnim istraživanjima.

Koncepcija Instituta koji je osnovan prije pedeset godina kao samostalna znanstvena ustanova po njegovom mišljenju je prikladna za velike zemlje ili za međunarodne udruge kad trebaju ostvariti određene zadatke. Iskustva međutim pokazuju da je za širi razvoj znanosti i tehnologije mnogo uspješniji model u kojem su čvrsto povezani rad u znanosti, u obrazovanju i u tehnološkom razvoju. Za zemlju poput Hrvatske model vrhunske znanstvene institucije, koja nije povezana sa životom šire društvene zajednice nepotreban je i skup.

U usporedbi s znanstvenim i sveučilišnim ustanovama u svijetu, Hrvatska ima vrlo centralizirani sustav visokog školstva i znanstvenog rada, čije su institucije smještene u Zagrebu. Na toliko centralizirani sustav ističe Dr. Marcelja nije naišao niti u jednoj od zemalja gdje je radio - Australiji, SAD-u, Švedskoj, Francuskoj, Njemačkoj i Izraelu. Po njegovim riječima pravilno osmišljena decentralizacija osigurala bi mnoge prednosti u Hrvatskoj. U razvijenim zemljama prisutnost jakog sveučilišta u nekoj sredini uvjetuje razvoj industrije, jer ona ovisi o tehnološkom znanju na sveučilištima pa bi se moglo očekivati da će sa tehnološkim razvojem i u Hrvatskoj taj argumenat za jake regionalne centre postajati sve značajniji.

Postepeno ojačanje postojeće aktivnosti i pokretanje nove inicijative dalo bi više mjesta i za mlade vrhunske obrazovane stručnjake koji sada traže zaposlenje u svijetu - dok ovako gubitak mladih stručnjaka u svim područjima poprima razmjere katastrofe. Taj se problem može rješavati samo na državnoj razini prihvaćanjem uvjeta koji će poticati tehnološki razvoj. Najvažniji je Vladin zadatak da zadrži mlade ljude u Hrvatskoj i

pruži im perspektivu, te mogućnost poštenog rada i napretka. Dr. Marcelja vidi i Institut "Ruđer Bošković" kao jedan od dijelova tog mozaika koji može pridonijeti nužnim promjenama.

Smatrajući da se Institut "Ruđer Bošković" može učiniti atraktivnim mjestom za mlade ljude koji se prvenstveno žele baviti znanostu, dr. Marcelja naglašava potrebu postepenog poboljšanja znanstvene razine istaknutih skupina te privlačenje većih sredstava iz vanjskih izvora. Pritom institucija koja se bavi samo znanstvenim radom mora biti vrlo pažljiva u dodjeli stalnih radnih mjesta. Na početku radne karijere ne bi se u načelu trebalo davati stalna radna mjesta nego kontrakte od tri do pet godina. Naime modelom u kome svi novoobrazovani znanstvenici ne ostaju na institutu postiže se transfer znanja u u privredne i obrazovne institucije čime se oslobađaju mjesta za znanstvene novake. Razmatra se kako bi se radna mjesta koja više nisu potrebna mogla osloboditi i poticanjem zaposlenika da prihvate ponudenu kompenzaciju u zamjenu za predaju radnog mjesta. Međutim zaposlenici čije je zaposlenje Institutu prijeko potrebno ne bi mogli u ovome programu sudjelovati.

Vlado Petranović

Iz naše zajednice

Na večeri lovaca i ribiča, gospoda Križaj, Ivanković, gđa. Ivanković, Mary Škobić (s lijeva na desno)

(SRAMOTNO nastavak sa 12 strane)

Ovaj skandal podigao je posebno na noge Hrvate u inozemstvu, koji su nam se javljali ogorčeni ovom dražbom. Iz Nizozemske je tako stigao i zanimljiv prijedlog. Američkoj državnoj tajnici naš čitatelj predlaže da iznos dobiven za sliku uplati u bilo koji hrvatski dobrotvorni fond, primjerice za djecu branitelja ili razminiranje, kako bi "sa sebe sprala barem dio prljavštine zbog ove sramotne aukcije".

IVAN LACKOVIĆ CROATA: Cijena je nevjerojatna!

- Bilo mi je nevjerojatno kako je početna cijena mogla biti tako niska - deset dolara, a nevjerojatna je i cijena koju je slika postignula. Za takve sam radove u prosjeku znao dobivati i pet tisuća njemačkih maraka, no galerije su uzimale i više od polovice iznosa - kaže Ivan Lacković Croatia, koji svoje radove, napominje, nikada nije prodavao putem Interneta.

Podsjeća kako se ne ljuti što je njegova slika završila na takvoj aukciji. "Ne bih se ljutio ni da su je bacili", dobrodušno zaključuje slikar. (Večernji list 22.veljače)

Vijesti iz Bosne i Hercegovine

"Bosnu nije otkrio Columbo", poručuje letak Kleinu

Sarajevo, 21. Veljače - Nedavna izjava J. Kleina, šefa UN-ove misije u BiH, da BiH nikad u povijesti nije bila država, te da je posljednji puta kad je na ovom prostoru postojalo nešto slično državi bilo srednjovjekovno hrvatsko kraljevstvo, izazvala je, kako je poznato, burne reakcije u bosansko-hercegovačkoj javnosti. Cijeli niz javnih osoba našao je potrebnim komentirati ovaj Kleinov istup, no zanimljivo je da su se ovih dana po većim sarajevskim tvrtkama počeli dijeliti i letci anonimnog autora kojim se osporava ju navodi umirovljenog američkog generala.

"Bosnu nije otkrio Columbo. Ako Amerikanci i neki njeni "denerali" nisu znali od kada jesu, Bosanci znaju od kada nisu, haj, nek se čuje, haj nek se zna", piše u letku umnoženom na stroju za fotokopiranje i podijeljenom službenicima kompanija kakav je sarajevski "Energoinvest".

Na vrhu letka se nalazi grb s ljiljanima, bivši službeni grb Republike BiH i simbol srednjovjekovne bosanske države. "Ljiljani" su kao insignije RBIH korišteni do potpisivanja Daytonskog sporazuma potkraj 1995.

godine. Tvorci letka, inače, napominju da je riječ o grbu obitelji Tvrtkovića, a značajnim se ističe da je "ovaj grb objavljen u Slobodnoj Dalmaciji (Hrvatska) ratne 1993. godine".

Dalje se navodi kako je kralj Tvrtko bio vladar 1353. godine, odnosno prije dolaska Osmanlija, "a tko poriče državu BiH i da ona nikada nije bila država, treba pročitati čitavu historiju i vratiti se do osmog, devetog, desetog stoljeća, od Kulina bana do današnjeg dana".

Uz ovu poruku autora letka generalu Kleinu, navodi se da je Ban Kulin više nego i najmoćniji bosanski vladar, te da Kralj Tvrtko simbolizira duh i karakter Bosne kao osobne zemlje.

Na dnu letka nalazi se preslik zemljovida srednjovjekovne Bosne u doba Kralja Tvrtka. Riječ je o poznatom zemljovidu čiji je autor Ivan Vego, a tadašnja bosanska država, srednjovjekovno hrvatsko kraljevstvo kako bi ga nazvao Klein, obuhvaća i dijelove današnje Republike Hrvatske i SR Jugoslavije. (Vjesnik 22.2.)

CROATION AMERICAN ASSOCIATION ALERT: Important petition:

Honorable Richard Armitage

Deputy Secretary of State, United States Department of State

2201 "C" Street N.W. Washington, D.C. 20520, Tel (202) 647-4000

We, the undersigned are opposed to the U.N. confirming Paddy Ashdown to succeed Wolfgang Petrisch as United Nations High Representative for Bosnia and Hercegovina. The U.N. High Representative is endowed with dictatorial powers to restrict the freedom and rights of the citizens of BiH. In the past year the office of the U.N. High Representative acting with impunity has removed fairly elected Croat officials, ordered the raid on a main Croatian Bank, and defamed the Catholic Church in Bosnia and Hercegovina.

The U.N. is so insensitive about such things that it is now trying to impose Paddy Asdown on the Catholic Croats of BiH. Many Croats still remember the treachery of some British government officials at Bleiburg, Austria 1945. Croats have not forgotten that many in the British government supported Slobodan Milosevic in 1990-95 as he murdered his way through Croatia and BiH. Ashdown, a former British Marine major, demonstrated his anti-Catholic bias when he was in Northern Ireland.

Croats in BiH and a half million American Croats, fear that the State department's quiet elimination of funding for U.S. peacekeeping in BiH, combined with the State department's support for Paddy Ashdown, indicates an American abandonment of BiH. That would expose the region to dangerous instability and leave the Catholic Croats in BiH at the mercy of those who already reduced their number to a half.

We ask you to use your good offices to oppose Paddy Ashdown's confirmation and seek the appointment of an American citizen as U.N. High Representative for Bosnia and Herzegovina.

NATO NAŠAO TERORISTIČKE PLANOVE U BiH

Zarajevo, 22. veljače (HIC) - U računalima jedne saudijske humanitarne agencije u Sarajevu pronađeni su dokumenti sa slikama terorističkih meta, kao što je i Svjetski trgovački centar, Pentagon i zgrade vlade u Washingtonu. Pretres prostorija ove "humanitarne" ustanove obavljen je još prošle godine, a potvrdu o nalazu iznio je jučer jedan viši američki dužnosnik, a potvrdio predstavnik BiH vlade. Među dokumentima bio je i program kako koristiti poljoprivredne zrakoplove za zaprašivanje pesticidima, zatim kako izraditi identifikacijske značke i kartice američkog ministarstva vanjskih poslova. Jedan od uhićenih Alžiraca u Sarajevu bio je pripadnik al-Qaide i radio je za saudijsku humanitarnu agenciju. Kao zet jednog od domaćih uposlenika u američkom veleposlanstvu u Sarajevu imao je pristup ključevima veleposlanstva.

šapću tajne i snove između borova.

Ne, ne, nije Varaždin samo mjesto, Varaždin. Varaždin je grad za sebe. U Varaždinu sve ostane poznato - prošlost, sadašnjost, čak i budućnost u ovom je gradu spojena, kao ta mala zapletena paučina u uglu debelog zida maminog podruma, a taj podrum drži temelj kuće, četiri generacije, ali i ljubav cijeloga grada. Varaždin je uvijek re-renesantan, uvijek preporodljiv, Varaždin je grad u kojem si uvijek doma.

Zašto volim Varaždin - popijte smenom kavu u Gradskoj kavani i vidjeti ćete i sami!"

To su riječi Varaždinke, a ja samo mogu dodati - nemojte propustiti posjetiti Varaždin idući put kad dođete u Hrvatsku. Možda vas uvjerim o interesantnosti ovog grada ovim činjenicama: obično "dajem" svakom mjestu samo stranicu ili malo više od jedne stranice. Ovaj puta jednostavno nisam mogla napisati čak ni sve što sam željela o Varaždinu. A vjerujte mi, puno sam još toga imala za reći!

Valentina

Iz hrvatske literature

Danijel Dragojević:

JAVNE VAGE

Javne su vage gotovo posve nestale iz upotrebe. Koliko znam postoji u Zagrebu još jedna na Kvaternikovu trgu. I one u ponekoj apoteci. Otišle su posljednjih petnaestak godina malo-pomalo a da nismo ni opazili. U novinama, na radiju i televiziji, koji su inače nekrološki raspoloženi, nitko nije rekao ni riječ. Nikakvo čudo, ljudi koji su zainteresirani za svoju težinu već godinama mogu sami kupiti vage i vagati se kod kuće.

Ipak, izvagati se na ulici, na kolodvoru, u apoteci, u prolazu, pothodniku, nekom predvorju, dok oko vas ljudi stoje, vrte se i hodaju, ili sami kod kuće, odvojeni od svega, dvije su posve različite stvari. U prvoj, svoju težinu pronosite gradom, idete s njom, s njome se mučite i veselite; u drugoj imate je kao svotu novca, pohranjenu i tajnu, evidentiranu. A neki sadržaj, u to smo se mnogo puta uvjerali, ipak je dobrim dijelom tamo gdje smo ga evidentirali, gdje smo ga "zaveli", kao što je vjerojatno uočljiva razlika između vremena koje smo doznali sa sata na trgu i onoga na ruci. Mjesto gdje smo nešto izmjerili postaje dio te mjere, a mjerenje njegov mali vidljivi i nevidljivi događaj. Mjeriti vani je događaj, ili bar dio događaja, a mjeriti kod kuće je stanje, iskorištavanje točke. U koliko smo filmova vidjeli kako na uglu stoji neki siromah i mjeri težinu, snagu i visinu? Pomoć radnji je očita. Tko zna da je na stanoviti način sve u vezi sa svime, bit će posve uvjeren da je i film nedostatkom javne vage izgubio.

Je li vaganje tjelesne težine javni ili privatni čin? Naravno, jedan od najprivatnijih koje možemo zamisliti.

Nitko se ne može izmjeriti umjesto nas, nitko osim nas ne može biti vezan s našim mislima ili emocijama oko vaganja: težina je samo naša, toliko naša da je mnogi kriju i ne žele je saopćavati. A ipak, paradoks znamo iz područja erotike; što je nešto privatnije, to je više upućeno drugome, okolini. Čovjek koji staje na vagu kao da kaže: Sada i ovdje imam toliko i toliko, s tim ću komunicirati, razgovarati, misliti, hodati, govoriti; s tim ću biti u svim glagolima, inenicama i drugim vrstama riječi. Težina se tako upotrebljava kao prvo i pravo odijelo, težina čini čovjeka, ona nije puka činjenica, nego identifikacijski predmet kakav je spol, ona je prostor užitka. Sve što ide k nama i odlazi od nas podrazumijeva kontakt s težinom. S njome se ratuje, ali s njom se ide i prema miru, kao što se, u vrlo kompliciranim odnosima, ide prema bolesti i zdravlju. Težina je vrlo blizu teretu, stoga su ljudi nerijetko nepravedni prema njoj. Međutim, čini se da Blaise Cendrars težinu, bar u svom slučaju, stavlja na pravo mjesto:

Izlazim iz apoteke / Upravo sam sišao s vage /

Težim svojih 80 kila / Volim te

Javna vaga je, dakle, na pravom mjestu: posve privatna, a opet dovoljno javna, s dvije strane kao naša predodžba o pravoj vagi. Čini se da je prava upotreba javne vage to i shvatila. Nas koji smo dolazili u gradove dočekivale su na svim važnijim mjestima: na kolodvorima, gradskim vratima, trgovima, važnijim ulicama, kod pošte, ispred robnih kuća - jednom su bile automatske koje su izbacivale tikete ili pokazivale brojila, uz druge su stajali ljudi. Kao da

Gđa. Ružica Baus, ponosna Varaždinka

je bilo važno kakvom ste težinom ušli u grad i kretali se po njemu. Postoji vjerojatno potajno vjerovanje da ćemo u drugom gradu, na drugom mjestu drugačije težiti, više ili manje, kako već želimo, jer očekujemo nove i drugačije događaje. To znači da, uz težinu, s težinom mjerimo i nešto drugo, da mjerimo mnoštvo vidljivog i nevidljivog, pa će biti da istinita težina nije moguća, da su sve težine istinite. Uz sve drugo, i to ne treba biti samo spoznaja kipara, različite težine idu gradom, gravitacijske se točke pomiču, privlačeći se i odbijajući, kao zvijezde. Plemenita je bila namjera Alberta Giacomettija da težinu smanji i poništi, međutim i to se mora učiniti pomoću težine, odatle kod njega toliki nespokoj. Giacometti je vagu izbacio s ulice, iz sobe i iz svoje glave, dok je, recimo, Picasso sve mjerio i svuda vidio težinu, osjećao "živu vagu". Između ove dvije vage, naravno, stupnjevi su neizmjerne i igre bezbrojne.

Vage kod kuće, bilo da su u kupaonici, pod krevetom, ormarom, u hodniku ili na nekom drugom mjestu, neće vrlo vjerojatno postati nikada scena u nekom filmu. Mogućnost poetizacije je gotovo nemoguća. Čovjek gol ili obučen, stoji na vagi i s visine čitava tijela kroz noge gleda na brojčanik: sam s vagon, sam s težinom, sam u sobi, gotovo bi se moglo reći sam na svijetu. U muzejima poznatih ljudi, ako ih u budućnosti uopće bude (i velikih ljudi i muzeja), kućna vaga će biti jedna od najtužnijih stvari. Tu ćemo nestalu težinu doživjeti gorom od smrti.

Naravno, javne se vage ne mogu vratiti. Besmisleno je žaliti za nečim što je otišlo. Ljudi se i bez njih neće prestati baviti svojom težinom, komunicirati s njom i eksteriorizirati je. Ono što čovjeku nikada ne uzmanjka to su forme, mogućnost zamjene. Ipak, možda ih se trebalo sjetiti.

Danijel Dragojević rođen je 1934. u Veloj Luci na Korčuli. Studirao je povijest umjetnosti na Filozofskom fakultetu. Književnik je i urednik na Radio Zagrebu. Pisao je monografije umjetnika, a ostala svoja djela počeo je objavljivati 1961.

PREPORUČUJEMO VAM

PETER DONKO & ASSOCIATES, OPTOMETRISTS

E

YE

HEALTH

IS IMPORTANT

Located in the Medical Centre

Medical Clinic

EYE EXAMINATIONS

DESIGNER GLASSES & CONTACTS

LASER VISION CONSULTATION

NEW PATIENTS & WALK INS WELCOME

OPEN EVENINGS & SATURDAYS

500 Rexdale Bl. Tel (416) 674-1165

stucco ukrasi na fasadi među prozorima još više ističu ljepotu ove palače. Kad govorimo o ovoj palači spomenimo i groficu Katarinu Patačić, koja je godine 1780. ispjevala "Pisme horvatske" na kajkavskom jeziku pokazujući da se ne stidi "siromašnoga seljačkog jezika horvatskoga". Pa na glavnom trgu Kralja Tomislava nailazimo na palaču Drašković, koja ima kameni portal na kojemu je grb obitelji Drašković. U Pavlinskoj ulici nalazi se isusovačko-pavlinska crkva, koja uz današnju zgradu Fakulteta organizacije i informatike, najvrednija ranobarokna arhitektura u gradu Varaždinu. Svečana posveta isusovačke crkve bila je 1656., a ima prekrasan barokni oltar iz 1737. godine. Varaždin obiluje zvonnicima, čak su i pjesme ispjevane o zvonnicima:

U magli zvonici visine nejednake.

Pavlinski; fratarski gdje zelen bronce cvjeta;

Gradski; župni zdepasti što bije ure svake;

Opatički ko djevojka od sedamnaest ljeta". (Zvonko Milković)

No, završit ćemo priču o posebnostima Varaždina sa po svijetu poznatim varaždinskim grobljem. Graditelj Herman Haller želio je stvoriti počivalište mrtvih od kojega živi neće bježati, nego će ih ono privlačiti, te je stvorio park od živih nasada, njih čak više od sedam tisuća stabala. Ima bezbroj breza, javora, jasena, magnolija, crvene bukve i ostalog ukrasnog grmlja.

A koliko se toga može ispričati o Varaždinu, živom gradu mladih koji zaista vole svoj grad. Jeste li znali da je u Varaždinu jedna platana stara 800 godina? U Varaždinu je zbirka najvećih stjenica, koje se nalaze u zbirci pro-

Stari grad - muzej

fesora Koščeca. Najstarija škola na Balkanskom poluotoku osnovana je u Varaždinu godine 1480. Inače, Varaždin je jedini grad u Europi koji ima svoju novogodišnju ponoćnu utrku. U 19. st. Varaždin je imao svoju željezničku stanicu u Čakovcu, a do grada je putnike dovozila dilžansna. Prvi automobil u grad Varaždin godine 1898. doveo je grof Marko Bombeles, a prvi avioni pojavili su se 1930. godine, jer je tada osnovan avio klub "Naša krila". Godine 1838. osnovana je prva ilirska čitaonica, a prva kazališna predstava na hrvatskom jeziku bila je 17. siječnja 1860. god., kad je prikazano djelo Josipa Freudenreicha "Graničari", a nekoliko je puta pogođen i potresima, a jedan od najjačih bio je u nedjelju 27. ožujka 1938. god. Godine 1751. uz strahoviti tresak pala su dva meteorita u blizi sela Hrašćine i izazvala veliku paniku među stanovništvom. Da li znate da je

jedno od najvrednijih kiparskih djela u Varaždinu Meštrovićev spomenik Grguru Ninskom, koji kad je bio završen nije zadovoljio autora svojom visinom, pa ga je na nagovor Hinka Krizmana, poklonio gradu Varaždinu?

Najveći pjesnik Varaždina svakako je Zvonko Milković, rođen 1. listopada 1888. god. Studirao je u Beču, Pragu i Zagrebu, proputovao je cijelu Europu, ali se uvijek vraćao svom gradu. Umro je 3. ožujka 1978., slijep, osamljen i onemoćao, ne dočekavši objavljivanje neobično mu drage zbirke soneta "Iz starog Varaždina", koja je ugledala svijetlo dana godinu dana nakon pjesnikove smrti.

I malo pogledajmo i hranu ovog kraja. Jasno, nikome ne moram govoriti o purici z mlincima, pravom domaćem grahu s kobasicama ili šaranu na "varaždinskom moru", ili ... no tko od vas zna kako prirediti "klipiče" poznati varaždinski specijalitet? Recept sam našla u maloj knjizi u kojoj gotovo sve piše o Varaždinu, pa čak ima i recepta: Kako bi napravili prave varaždinske klipiče, potrebna vam je dobro zagrijana prostorija bez propuha, te sljedeće namirnice: 1 kg brašna, pola litre mlijeka, jedna kocka kvasca, 2 dl ulja i sol. Kvasac se razmuti u jednom dijelu mlakog mlijeka i kad je nabujao, doda se u osoljeno brašno, mlijeko i ulje, te se umijesi i ostavi da se tijesto "diže" dvadesetak minuta. Nakon toga se oblikuju kuglice, koje treba ostaviti da se "dižu" desetak minuta. Nakon toga prave se klipiči, te se i oni ostave "dizati" desetak minuta. Na kraju ih premažemo s jajetom i stavljamo u dobro zagrijanu pećnicu. I eto vam specijaliteta kojeg treba kušati, a ja nažalost nisam imala tu sreću, jer kad smo došli u restaurant kelter nas je obavijesto kako su svi klipiči nestali. No, svakako ću ih probati prvom prilikom kad budem u Hrvatskoj.

I sad dajem riječ Varaždinki Ružici Baus, koja, ako ju se malo "dodirne" u srce, upravo žali za svojim gradom, i govori kad odlazi za Varaždin čini joj se da ide u raj na zemlji, a kad odlazi natrag za Kanadu strašno joj je teško ostaviti grad, "posebno kad vidiš kud si došao" i onda se jasno - sanja. Kaže naša Ružica: "Moj Varaždin je grad koji se nalazi u krilu Zagorja, u dolini zagrljenih bregova, vinograda i breza. Ovo je mjesto stoljećima starih palača, s renesansnim balustradama, crkvama, muzejima, kućama u baroknom stilu, ali Varaždin je više nego mjesto. Varaždin je grad za sebe - kako bi mi to rekli na našem lijepom engleskom: "Varaždin is the state of mind".

Od prvog susreta na vrhu Varaždinebrega, gdje, nakon dugog putovanja umomo, ali uzbuđeno izlazim iz auta kako bih udahнула molo čistog zraka, prvi pogled mi pada na varaždinske krovove obasjane suncem - znam, doma sam.

I proljeće je, jablani se opet zelene... Naručim si kavicu, možda čak i fraklec (rakijica), i predosjećam tempo grada u ovo doba kasnog jutra dok se ljudi kreću po gradu, prije nego gradsko zvono poziva Varaždince na ručak. Neki šeću po Starom gradu, gdje se dječji glas čuje, uz igru skrivača po tajnim prolazima.... Zaljubljeni rukom pod ruku traže klupicu ispod krošnje drveća Starog grada... neki malo brže hodaju kroz kulu sa lančanim mostom, žureći prema placu gdje ih dočekuje miris svake vrste sira, domaćih kolača, voća i povrća i mnogobrojnih vrsta cvijeća. Nečija baka pita: "Pošto su vam jabuke, gospodo?", pa se cjenka s prodavačicom prije nego konačno kupi jabuke koje će staviti poslije podne u jabačnu pitu.

A poslije placa, neki idu kroz Gajevu ulicu gdje, malo umorni od kupovanja, nađu se s društvom ispred Draškovićeve palače, gdje vam Gradska kavana servira osmijeh uz kavu ili sok. I tu odmaraju noge, promatrajući kako Varaždinci prolaze brzo, polako, jureći, špancirajući se doma, gdje se purica već peče z mlincima i čeka zelena salata iz vrta.

A ljudima koji posjećuju Varaždin možda bi trebalo reći kako je tamo svatko dobrodošao, i pokucate li na bilo koja vrata, a Varaždinci, poznati po svojoj gostoljubivosti, odmah će naći ekstra čašu na stolu baš za vas, i ta čaša bit će puna gumišta prije nego čak i sjednete. Popijte si malo, i vratit će vas okus gumišta u kasnu jesen u varaždinske gorice, kad je cijeli grad u berbi. Tada, kažu, kilometrima se vidi dim iz svakog dimnjaka, i kako se spaja dim sa dimom od vikendice do vikendice, susjed do susjeda - jer Varaždinci su vezani jedan za drugoga.

I sad je već poslije podne, pa ako vam se drijema, prošećite se do Varaždinskog groblja, jedno od najljepšeg u Europi. U svakoj aleji čempresa ili borova vidjeti ćete djeda kako šeće s unukom, ljude kako šetaju šapčući jedan s drugim, a i zaljubljeni parovi prolaze tražeći mir u ovom divnom parku. Svakom malo čuje se zvuk pumpe, netko toči vodu u kantu koja nosi život cvijeću na svakom grobu. Ti glasovi prošlosti, sadašnjosti

ČETIRI MEDALJE !!!!

Prošlih je dana jedna mlada djevojka iz Hrvatske osvojila domaću i svjetsku javnost, poslavši nam svima životnu po(r)uku. Janica Kostelić, djevojka koja je sada poznata svakom Hrvat, ali i mnogima u svijetu, postigla je fantastične sportske rezultate. Proslavila je Hrvatsku diljem svijeta. Sa svega 20 godina, nakon 3 operacije u 8 mjeseci - a od posljednje i najteže prošlo je manje od godinu dana - Janica je ušla u hrvatsku povijest kao najveća športašica svih vremena. Čak možemo s velikom sigurnošću tvrditi - da će ju iz Hrvatske teško itko ikada nadmašiti. Ušla je u hrvatsku i svjetsku olimpijsku povijest kao poseban skijaški, športski i ljudski fenomen - osvojivši četiri medalje od kojih su tri zlatne. Nitko nikada u svjetskom ženskom skijanju nije osvojio četiri olimpijske medalje! To Hrvatsku i Janicu stavlja na sam vrh svjetske vrijednosti. Sve je to svladala upravo zahvaljujući upornosti, čvrstini duha, dosljednosti, uz poslušnost i vjeru u svojeg oca - fenomenalnog životnog učitelja i trenera. Međutim, ona je uz stalno iskazivanu ljubav prema svom obiteljskom krugu, posvjedočila i nepatvorenu ljudsku skromnost i jednostavnost. Posvjedočila je i svoju vjeru u Boga (njezino križanje na startu utrka, prilikom repriza, HTV je vješto izbjegavao prikazati) i veliko domoljublje (što HTV-ovi urednici nisu mogli izrezati).

DOMOLJUBNI SIMBOL

O Janici je ovih dana u Hrvatskoj napisano više nego o bilo komu u posljednjih godinu dana. Ipak vrijedi izdvojiti misli, jednog izvrsnog kolumnista, Milana Ivkošića, koji je u Večernjem listu od 16. veljače og., nakon prve hrvatske zlatne medalje na zimskim olimpijskim igrama, između ostaloga, za Janicu napisao: "Križa se s onom starinskom gestom i vjerom s kakovom se križa žena izlazeći iz dvorišta prije polaska na neki put ili posao. Sjaj u njezinim pobjedničkim očima nije sjaj trijumfa nego radosti, jer ne likuje što je nekoga pobijedila, nego što je sama za sebe uspjela. Ona dolazi iz jedne kulture poniznosti, težačke radišnosti, iz opstanka po načelu 'uzdaj se u se...', iz podneblja koje nema ni skijašku hijerarhiju ni skijašku tradiciju, ni skijanje kao nacionalnu simboliku, nego je sama i hijerarhija i tradicija i nacionalna simbolika. Nije okružena ni pozornošću ni potporom državnika, političara, društvenom umreženošću svoje sportske sudbine, ona je sama svoja sudbina, svedena na najnužnije, najtoplije i najiskrenije: na obitelj! (...) Janica i njezina obitelj su nenatrunjeno i čisto narodni, zato što između njih i naroda nema nikoga. Narodni bez ideologije, bez fraze, bez patetike."

Tako piše Milan Ivkošić na početku njezinog olimpijskog uspjeha, a poslije toga Janica je osvojila još jednu srebrnu, još jednu zlatnu i ponovno još jednu zlatnu medalju - i ostala ista Janica, kao i na početku natjecanja - skromna, vesela, jednostavna, dosljedna sebi i svojim navikama. A, osim što se redovito križa prije svakog spusta, svoju vjeru i zahvalnost pokazuje i na cilju kada sklapa ruke na molitvu i podižući oči k nebu u znak zahvalnosti Svevišnjem na još jednom radosnom daru. Te su fotografije ipak objavile neke novine. A sva ljepota mladenačke razigranosti i velike domoljubne svijesti, posebno dolaze do izražaja upravo pred TV kamerama, kada Janica u svakoj prilici s ponosom ljubi hrvatsku trobojnicu i veselo s njome maše u kameru, pokazujući svima koliko bezgranično voli svoju Hrvatsku. Janica je

Damir Borovčak: Hello Toronto - ovdje Zagreb

POUKA OD OBITELJI KOSTELIĆ

Potrebno je samopouzdanje, potrebno je odricanje, potrebna je vjera i moral, potreba na je odlučnost, i trud, i znoj, i suze, - jer samo to sve zajedno vodi do uspjeha!

u svega nekoliko dana više puta poljubila hrvatsku trobojnicu nego predsjednik i premijer hrvatske države u dvije godine mandata. Točnije, oni to nikada nisu niti učinili. Oni su ustvari na razne načine prigušivali hrvatsko nacionalno domoljublje, kojim se Janica i Kostelići upravo ponose i koje je ponovno spontano eksplodiralo na veličanstvenom dočeku Janici pri povratku s Olimpijade u Zagreb.

PORUKA HRVATSKOJ

Kada je postojao prijedlog da vladino Ministarstvo turizma izdvoji znatniju sumu novca, kako bi Janica na Olimpijadi promovirala Hrvatsku kao turistički privlačnu zemlju, nitko za to nije mario. No, kao i ranije, o novcu i materijalnom imetku, i tata Ante i kćer Janica nisu podređivali svoje misli i svoje ciljeve. Teško su cijelih deset godina radili, uz velika odricanja, bez većeg društvenog razumjevanja za potrebom financijske pomoći. Malo po malo, gradili su vlastitom upomošću svoj zajednički obiteljski uspjeh. Tata Ante, koji je kao trener i kao roditelj, doveo svoju djecu najprije do uspjeha u Svjetskom kupu, a sada i do obilja hrvatskog olimpijskog zlata i srebra, kaže - važno je pred sobom imati ideal i biti dosljedan. Za svog oca, Janičin brat Ivica, u intervjuu Večernjem listu od 20. II. s posebnom važnošću i ponosom kaže: "Moj tata je jedan od najvećih trenera u povijesti sporta." Sam Ante Kostelić kaže: "Nikad se ne bih mogao dokazati u rukometu. U tom je sportu uvijek netko drugi vaš gospodar, ...". I nastavlja: "Kosteliće povezuju uglavnom sa spavanjem pod vedrim nebom, a nitko da se sjeti da tu postoji i stručnost. (...) Meni nije problem poštovati nekoga tko je nešto napravio, a toga poštovanja kod nas nedostaje." Ove misli i rečenice ustvari su pouka i poruka za cijelu Hrvatsku i situaciju u kojem se nalazi naše društvo. Cijela obitelj Kostelić, i Janica i

Ivica, i otac Ante i samozatajna majka Marica koja molitvom prati utrke, svjedoče važnost uloge obiteljskog kruga zajedništva, o potrebi životne vjere i upornosti, o dosljednosti i odricanju kao odgovoru na sva varljiva iskušenja u životu. To je jedini način i putokaz, kako se obitelj Kostelić, zasluženo i zajedno raduje svom uspjehu. Fantastičan uspjeh i fantastičan primjer za svaku hrvatsku obitelj. Primjer i velika pouka cijelom hrvatskom društvu, društvu krize morala, društvu koje živi od bolesnih senzacija, društvu nedovoljno domoljubnih, neučinkovitih i častohlepnih političara. Naime, Janičin uspjeh je uspjeh cijele obitelji Kostelić, koji svjedoči i o hrvatskom čovjeku i o njegovim bezgraničnim mogućnostima i o neiskorištenim talentima. Svjedoči o vladajućoj politici koja sputava, koja zamara, koja nema rješenja za hrvatske potencijale i mogućnosti. Ta će se politika tek sada htjeti dovesti obitelji Kostelić, ali i dalje neće pronalaziti put uspjeha za cijelo hrvatsko društveno stanje. A obitelj Kostelić je dokaz hrvatske snage, snage hrvatskog čovjeka, nažalost puno premalo aktivirane u Hrvatskoj, ali često prepoznate i vrijednovane u inozemstvu. Uspjeh obitelji Kostelić je doista uspjeh po načelu poznate uzrečice "uzdaj se u se ...". Poduka onima koji vode ili žele voditi Hrvatsku, kako se upomošću, dosljednošću, čistom i istinskom domoljubnošću, može biti samostalan, svoj, nepatvoren, nepodređen i slobodan u kreiranju svoje budućnosti. Potrebno je naravno samopouzdanje, potrebno je odricanje, potrebna je vjera i moral, potrebna je odlučnost, i trud, i znoj, i suze, - jer samo to sve zajedno vodi do uspjeha!

Zavrsetak na idućoj strani

Marina Vuković:

Za čavrljanje uz šalicu kave, ili nešto drugo.....

Ne znam kako je kod vas, ali u domovini je glavna tema svih čavrljanja - Janica. Ne možete pronaći tako malo informiranu osobu koja nije čula za tu dragu i jednostavnu djevojku koja je unijela toliko radosti i veselja u naše, ne baš uvijek, vedre domove. A zadovoljstvo je toliko veće što se radi o djevojci "iz naroda", o djevojci koja svoj uspjeh zahvaljuje isključivo svom velikom i mukotrpnom radu i ogromnoj podršci svoje obitelji.

Danas kad je pretvorena u nacionalni simbol, kada ju svi svojataju, ne bismo smjeli zaboraviti da se, i ne baš tako davno, nije imalo sluha za njezine potrebe, da su mnoga vrata na njezino kucanje i kucanje njezinog oca ostajala zatvorena.

Ne smijemo to zaboraviti zbog nekih novih Janica, novih još neotkrivenih talenata, tu negdje oko nas, koji nemaju mogućnosti, ali ni dovoljno upomosti jednog Ante Kostelića, da izdrže do kraja, bez obzira na veličinu odricanja i cijenu koštanja! Nije Janica usamljen slučaj nebrige moćnih i odgovornih, kad su u pitanju takvi individualni športovi, da ne spominjemo one manje atraktivne, o kojima doznamo tek kad nas iznenade nekim odličjem s nekog međunarodnog natjecanja.

Ali nam je zato nogomet poznat uglavnom po aferama, skandalima, stavljen na pijedestal. Od plaća nogometaša u značajnijim klubovima, ljudima se vrti u glavi. Vrtjet će se i vama ako kažem da je primjerice u "Dinamu" mjesečna plaća iznosila i 50.000 DM! I bilo je to nogometnim veličinama sasvim normalno, uz opravdanje da su to i zaslužili!? Zar oni misle da oni, koji gule od jutra do mraka, nisu zaradili čak ni onu mizeriju od caa 1.500 kuna, koju im njihove firme nisu u stanju ni platiti? A što će reći tek naši umirovljenici, njih do tridesetak tisuća koji su pokušali sudskim putem namiriti dug za koji ih je država svojevremeno zakinula. Ako se sjećate još 1998. godine Ustavni je sud donio odluku da se dug umirovljenicima mora vratiti, ali su se nadležni Mirovinski fondovi jednostavno na to oglušili, pa se je dio umirovljenika, onih (ne znam da li bih danas rekla) hrabrijih ili naivnijih odlučio žaliti Upravnom sudu. Upravni sud je donio negativno rješenje i to kako kažu uglavnom iz formalnih razloga, pa tako sada svaki umirovljenik koji je podigao tužbu mora platiti sudske pristojbe u iznosu od 900 kuna. Možete zamisliti kakav je to šok za umirovljenike koji su umjesto nagrade dočekali kaznu. Mnogima je i mirovina niža od navedene sume. Nitko se ne želi petljati, jer je rješenje donešeno u skladu sa zakonom.

Eto, profunkcionirala je i pravna država, i to na sirotinji koja je samo

željela i tražila pravdu. Istovremeno, još nijedan kriminalac koji je sudjelovao u pljački stoljeća, u kojoj je "popaljeno" nacionalno bogatstvo, nije stavljen iza rešetaka. Svi oni silni pljačkaši, poznati kod nas kao tajkuni (to valjda bolje zvuči, to je više "nobles") koji su u pretvorbi i privatizaciji pokrali Lijepu našu i dalje uglavnom slobodno šecu (rijetki su u pritvoru, a i to je lakrdija), pa iako se i vode neki sporovi, sve manje vjerujem u sankcioniranje istih. Ako zbog ničeg drugog, onda barem zbog zastare. A da bi nekako izbjegle još i ovu dodatnu i nepotrebnu ogorčenost umirovljenika, Vlada razmatra mogućnost plaćanja sudskih pristojbi umjesto umirovljenika, a prema riječima premijera time neće kršiti zakon niti ad hoc modificirati pravni sustav.

Inače se od početka ožujka očekuje i rekonstrukcija Vlade. U međuvremenu koliko čujem, Vlada priprema novu medijsku strategiju osvajanja naklonosti hrvatskih građana, s ciljem da konačno iz svih Vladinih resora i sa svih razina idu iste poruke. Osnovni cilj je da se narod uvjeri kako se sve čini za njihov boljitak Premijer Račan je konstatirao kako je stanje u tajnim službama doslovce katastrofalno i da se to više ne smije produžavati, dodavši kako mu je žao što još prije dvije godine nije napravljen rez kako je on to predlagao. Stoga je ovih dana konačno i pristupio re-organizaciji tajnih službi. Budiša je to stanje pokazao još drastičnije riječima da smo jedinstveni u okruženju po činjenici da više nemamo "državnu tajnu" jer je sve objavljeno u novinama.

Ja bih sve to skupa pojednostavila. Kod nas je uglavnom nestalo morala i sve što se događa je samo posljedica te činjenice. A moralne autoritete, kojih se može naći, uglavnom nitko ne sluša, a ako i sluša - ne uvažava. Točno je da je puno toga trebalo učiniti ranije, pa bi i ovoj vlasti danas bilo lakše.

Kako reče neki dan predsjednik Mesić u "Večernjaku": još se ne zna gdje je ispario silni novac, a ni vi u dijaspori ne znate konačnu bilancu što je učinjeno s novcem koji ste dali početkom devedesetih godina, a ako se to ustanovi možda će biti lakše uspostaviti komunikaciju između dijaspore i ove vlasti na koju je ogorčen dio dijaspore, a zaboravljajući pritom da je nova vlast ipak došla u trenutku kad više ni jedan dolar nije ulazio u Hrvatsku.

Sve je točno. Ne zna se samo tko će, kada i kako napraviti tu bilancu? Ipak je dobro povremeno osvježiti pamćenje. Zbog skleroze.

Vaša,

Marina

Preporučujemo Vam:
GENERALTURIST TRAVEL SERVICE LTD.
Special agents for
CROATIA AIRLINES
MEMBER OF IATA
CAR RENTALS
IN CROATIA

GeneralTurst Travel Service Ltd. je jedna od najuglednijih putničkih agencija u Kanadi. Utemeljitelj i vlasnik ove poznate tvrtke je obitelj Lončarić. Profesionalnim uslugama ove agencije koriste se Hrvati iz Kanade, Hrvatske, Ujedinjenih Američkih Država i drugih zemalja, već više od 30 godina.

- IVICA (JOHN) LONČARIĆ -

3045 Southcreek Road Unit I, Mississauga, Ontario L4X 2X6

(905) 602-8900 Generaltourist@ICA.net www.generaltourist.com Fax: (905) 602-8899

CHIN Radio is now broadcasting LIVE on the internet 24 hrs a day! Check out our new and improved website: chinradio.com and listen to FM 100.7 and AM 1450 live on your computer! email us your comments at: promotions@chinradio.com. We would like to hear from you!

Hello Toronto -, nastavak
Pusta obećanja, pusti krediti i pusta rasprodaja najvrijednije imovine, ne vode u bolju hrvatsku budućnost! Samo uporan i postojan rad, stvaranje koje nam svjedoči obitelj Kostelić, to je formula i za opći uspjeh Hrvatske. Eto, to je ono što bi politika i svi mi trebali naučiti od zlatne Janice, to je pouka od športske obitelji Kostelić, kako treba ustrajati i kako se samo tako može svjetski "otpeljati" stazom sveopćeg nacionalnog uspjeha.

Damir Borovčak,
damir.borovcak1@zg.tel.hr

**HRVATSKA
ISKRA**

Mojim očima (i srcem)..... Varaždin

U stotom broju HRVATSKE ISKRE donijeli smo članak iz Večernjeg lista o tome kako je ministar Čačić 22. siječnja ove godine, kad je bio u posjeti Varaždinu, studentima i profesorima Fakulteta organizacije i informatike, kao i varaždinskim poduzetnicima rekao, između ostalog: "Varaždin je mali grad sa 40 tisuća stanovnika i mentalitetom žabokrečine..."

Bila sam upravo užasnuta kad sam pročitala te riječi, i možda baš zbog njih danas vam predstavljam Varaždin, prekrasan gradić na prelazu između Hrvatskog Zagorja i Međimurja, i iako Varaždinci koji puta govore kako oni nisu ni Zagorci, ni Međimurci. Ipak, na kraju kraćeg nagovaranja neka mi odaju tajnu kuda pripadaju, rečeno mi je da su Varaždinci ustvari Zagorci. No, to za mene nije uopće važno, ali niti za njih, jer svaki Varaždinac je Hrvat dušom i tijelom i ostavili su svoj znak svugdje po Hrvatskoj, pa čak i u obrani Vukovara.

Već dvije godine za redom posjećujem Varaždin. Zahvaljujući mojim prijateljima, češće završavam na tzv. "varaždinskom moru", ili na Varaždinbregu, i šetajući ulicama Varaždina. S jedne takove posjete donijela sam čak i sliku Varaždina iz male galerije, čiji vlasnik ne bi napustio taj grad za sve novce svijeta - tako mi je sam rekao!

Svaki grad može "imati mentalitet žabokrečine", dragi ministre, posebno za one koji dolaze iz recimo "većih" gradova i ne razumiju život manjeg mjesta. No, čak i Toronto bi mogao imati mentalitet "žabokrečine" - sve zavisno o tome kako živite, što radite i kakav ste čovjek. Posebno kad gledate s prezirom na ono što ne poznate, što je žalosno za Vas, dragi ministre Čačiću, a mi idemo natrag u Varaždin.

Kako bih napisala ovaj članak tražila sam Varaždince, kojih ovdje ima zaista ja-ko malo - tek dvoje, troje. Jedna od njih je naša Ružica Baus, koja radi u Generalu-ristu. Ružica mi je uvijek ostala u sjećanju baš zbog te svoje ljubavi za svojim gra-dom. Uvijek su joj se sjajile oči kad bih joj spomenula "njen" grad, i uvijek po povrat-ku iz Hrvatske prvo joj je pitanje bilo "Kaj ste bili v Varaždinu?" (a Varaždinci ne izgovaraju "Varaždin" kao Vi ili ja, već naglašavaju VaRAŽdin - eto, sad i to znate). I uvijek je bila sretna ako sam imala šanse posjetiti "njen" grad, očekujući članak o njemu.

I krenimo: Varaždin je smješten u dolini rijeke Drave, u ravnici približno 15 km širine i oko 50 km dužine u pravcu zapad-istok. S južne strane omeđuju ga brežuljci Varaždinbrega, a sa zapadne Vinički bregi. Iza prvih brežuljaka protežu se veći planinski masivi: s jugoistoka prema zapadu Kalnik (643 m), zatim prema zapadu najviša Ivančica (1061 m), pa Strahinjčica (840 m) i Ravna gora (683 m). Sjeverno, po prilici u udaljenosti kilometar od grada teče rijeka Drava.

Varaždin je izvanredno stari grad, nalazimo čak i ostatke Rimskog carstva iz 2. stoljeća. U selu Zbelava pred kratko vrijeme pronađen je pun lonac rimskog novca. Prvi puta Varaždin se spominje 1181. na jednoj listini Zagrebačkog kaptola i na osnovi toga 1981. godine proslavio je svoju osamstogodišnjicu. Godine 1209. Varaždin dobiva od Andrije II. Povelju u kojoj se spominje župan Zaharija i "castrum" (Stari grad), dok Zagreb tu povelju dobiva tek 1242. godine. Prema privilegijama iz povelje Andrije II. građani varoši koja se razvila oko "castruma" izuzimaju se ispod vlasti dvorskog župana i sami između sebe biraju suca "rihtara", koji upravlja gradom, i vrši sudsku vlast.

Prošlost Varaždina bila je kao i prošlost mnogih drugih hrvatskih gradova - paljeni su, provaljivali su Tatai, Turci, no tu moramo posebno spomenuti Krstu Frankopana, koji je 1527. godine boreći se na strani Zapolje protiv Habzburgovaca, uz pomoć varaždinskih građana opsjeda tvrđavu u želji da ju osvoji, no biva ranjen i umire u selu Martijanec. Jedna je poznata činjenica da je tvrđava Varaždin bila tako jako utvrđena da je odolila svim napadima Turaka i nikad nije bila osvojena.

Spomenimo još nešto iz povijesti Varaždina: godine 1464. kralj Matija Korvin potvrđuje Varaždincima grb i pečat naglašavajući da je on već odavna u uporabi, te je tim svojim stavom omogućio varaždinskim građanima uspješan gospodarski razvoj grada.

Varaždin je jaki obrtničko-cehovski centar. Tako 1801. godine u gradu djeluje 451 obrtnik, a najveći procvat Varaždin doživljava u 18., stoljeću, od 1756. do 1776. godine. Tada je Varaždin glavni grad Hrvatske, sjedište Hrvatskog Sabora i Kraljevskog namjesničkog vijeća. Ovaj razvoj prekida katastrofalni požar 1776. godine nakon čega Vlada seli u tada manji Zagreb.

Uz vrlo jak obrtnički centar, Varaždin je i vrlo jak kulturno-prosvjetni centar. God. 1586. godine župnik Antun Vramec izdaje svoju "Postilu", isusovci organiziraju gimnaziju godine 1636., a posebno je jako kulturno središte Varaždin u 19. St. Danas, u novoj Hrvatskoj, Varaždin ima posebno mjesto u kulturi, prosvjeti, i svemu što označava živo i napredno mjesto. Sjetimo se samo "Varaždinskih večeri".

Kad sam se pripremala za ovaj članak, malo sam pregledavala i pjesme o tom gradu. Predstavljam vam jednu koja mi je posebno zapela za oko, kad sam razmišljala o Varaždinu i kako vam predstaviti grad lijepih kuća i palača, predivnih crkava, divnih parkova. Ostavljam zato pjesiku neka vam on dočara svoj grad:

Po varaždinskim ulicama

Dosta je tih starih zgrada kad se broje
Što čuvaju lijepi svoj lik nekadanji.

Okrugli portali kameni još stoje,
I prozori lomni, veliki il' mali.

Pa dok ulica se svaka naša krivi,
Glavni trg je ravan ispred Gradske kuće:
Popodne on spava, pod veće oživi,
I glasovi mladih tuj šecu i buče.

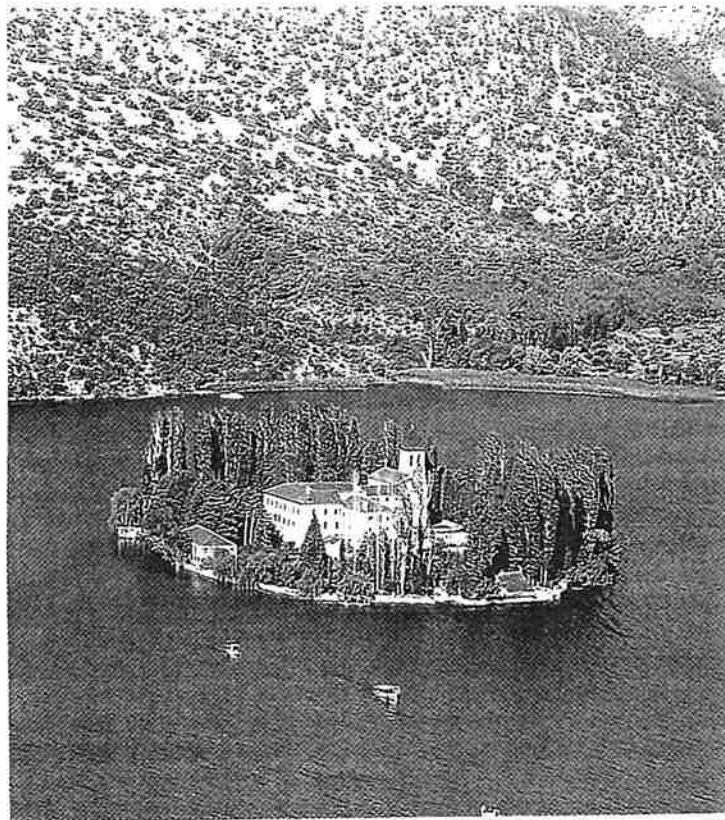
Uz krovove, visok, straga se zeleni
Barokni vrh tornja. Podi vedra čela
K starini! Kraj malih zastani dućana.

Tu je Draškovića dom, grb pozlaćeni,
Palača Patačić ružičasto-bijela
Što se divna krili u svjetlosti dana. (Zvonko Milković)

Spomenimo neke poznatije lokacije Varaždina: kazalište izgrađeno u historicističkom stilu 1873.; jedinstvena palača Patačić-Puttar, koja ima vrlo lijep barokni portal; čuveni varaždinski park, koji je izgradio 1838. godine fizik dr. Vilim Muller; poznati Kapucinski trg, palača Erdody, uz crkvu i samostan otaca kapucina; crkva sv. Vida čiji se toranj vidi odmah do samostana kapucina, uz koju je vezana i jedna legenda. Naime, godine 1603. kad su Tatai udarili na Varaždin samo od sebe počelo je zvoniti zvono u crkvi sv. Vida. Zvonjava je upozorila građane na opasnost i oni su uz pomoć bana Draškovića i njegove vojske spasili grad. Jedna od vrlo lijepih crkvi svakako je crkva sv. Nikole. Na zvoniku ove crkve možemo pročitati godinu 1454. kao vjerojatnu godinu njegove izgradnje! Varaždin ima i posebni ulica, recimo Gundulićevu ulicu zovu "Dućanska" ulica!. Zatim pogledajmo palaču Patačić, ljepoticu Varaždina. Fini skladni rokokoo te palače svjedoči nam da je grof imao istančani ukus za lijepo. Palača ima na uglu divan erker (izbočeni prozor). Ovaj predivan portal kao da se razlistao i uzdiže se do prvoga kata, a

Župna crkva sv. Nikole

Visovac

One woman's view

Anatomy of a dear friend

I admit it... I don't have many friends. Sure I know a lot of people - but real friends? I guess I am pretty picky.

I came to this conclusion on New Year's Eve, upon contemplation that oldie-but-goodie Auld Lang Syne. Apart from having almost no idea what the song is about, I realized that the only words I can sing along to are "Should old acquaintance be forgot..."

And I figured out that among those I count as friends, my oldest friends truly are the dearest. I think it's because, by history alone, they meet many of the criteria that I consider essential in a real friend. Here are some of them:

- To me, a friend is someone who cannot always physically be there with you and for you... but God, they wish they could, and so do you;
- A friend is someone you think is so cool and so smart, you can't quite believe they actually like you;
- A friend knows many of your deepest, darkest secrets and quite a few of your faults - and loves you in spite of them (in fact, they may love you more because of them);
- A friend sees beneath the image you present to the world every day... they know the real you that sometimes lies in bed at night, filled with doubt and fear;
- A friend is someone you can't fool. There's no pretending or lying to a friend...but even if you have to, they'll always forgive you and love you more for it;
- A friend is someone you share history with, memories of your youth, snapshots of the past....
- But a friend is someone you don't have to talk to every single day. Even if many months pass between conversations, a friend will understand as soon as they hear your voice.

As a whole new year filled with opportunity begins, make this resolution (although we are already in February): call an old friend and read them this column.

You'll both be glad you did.

The Streetsville booster, Jan.10, 2002

and penetrates a canyon. From its peak, Bogočin Grad, a fortress in ruins dating from the 14th century, looks down upon it. And, at only a short distance, down-river, we come to one of the most famous and best known spots in the Krka National Park - the Roški waterfall. The following famous site is the islet Visovac, whilst the third and last one (but only in this order, not in value!) is the Skradinski Buk, or, as it is also called, Krka Waterfalls (Slapovi Krke).

The Roški Slap is special amongst Krka's waterfalls: it starts falling in low cascades - popularly known as necklaces - at the spot where the river leaves the canyon, and ends up in a wide waterfall. Of the once numerous water-mills, only one or two are still working, but the Park Administration is planning to renew the others, as it has already done on the Skradinski Buk waterfall. After Roški Slap, the Krka river once more becomes a lake, which gets only slightly narrower in the canyon, to widen yet again between the shores, which offer wonderful views of the Visovac islet and the Visovac Lake. Visovac is a monument within a monument: a cultural and historic monument in a nature monument! It was first inhabited by hermits, already in the 14th century, whilst Franciscan priests arrived there in the middle of the 15th century. The present church was built at the end of the 17th century and the bell-tower at the beginning of the 18th century. The monastery has also its own museum, which has valuable, even rare exponents.

Apart from Visovac, the spot that receives the greatest number of visitors is the Skradinski Buk. This enormous amount of water once moved hundreds of water-mill wheels. Today it moves just a few, for visitors' sake. And the pilgrims have been coming to this primeval beauty for decades. They come by land or by sea; by sea via the Šibenik harbour, then under the Šibenik Bridge and into the Krka canyon, up to the lower boundary of the Krka National Park near Skradin. There they tie up their boats, and continue the journey with National Park vessels, never to know whether the Krka or the sea flows under them - because the sea goes all the way up to the Skradinski Buk!

(Jordanka Grubač, Magazine Croatia)

This hapenned only once!

Believe it or not, but 8.02pm on February 20 this year was an historic moment in time. It was not marked by the chiming of any clocks or the ringing of bells, but at that precise time, on that specific date, something hapenned which has not occurred for 1,001 years and will never happen again.

As the clock ticked over from 8.01pm on Wednesday, February 20, time was, for sixty seconds only, read in perfect symmetry 2002, 2002, 2002, or to be more precise - 20:02, 20/02, 2002.

This historic event will never have the same poignancy as the 11th hour of the 11th day of the 11th month which marks Armistice Day, but it is an event which has only ever happened once before, and is something which will never be repeated.

The last occasion that time read in such a symmetrical pattern was long before the days of the digital watch and the 24-hour clock - at 10.01am on January 10, 1001. And because the clock only goes up to 23.59, it is something that will never happen again..

PREPORUČUJEMO VAM

Krešimir Jewellers Inc.

- specijalna izradba nakita sa hrvatskim grbom i motivima
- vjenčano i zaručno prstenje
- muške i ženske narukvice u 10K, 14K 18K zlatu
- nudimo Vam brzi i stručni servis popravaka
- radimo procjenu nakita za osiguranja

3045 SOUTHCREEK RD. UNIT #2
MISS. ON L4X 2X6 (905) 629-8415

Kostelic Wins Fourth Medal

PARK CITY, Utah, Feb. 22 - Because she is not ranked among the top competitors worldwide in the giant slalom, Janica Kostelic began her pursuit of Olympic history as the 19th skier from the starting gate today. That meant she skied about a half-hour after the first of the favorites, enough time for the snow on the race course to develop ruts like foxholes.

But it takes more than ruts to hinder Kostelic. Three knee operations in the past year did not stop her, just as a training regimen of eight-hour days on skis as a teenager did not dispirit her. Fleeing war in her native Croatia and driving throughout Europe in search of a welcoming mountain did not discourage her. Sleeping in the family car with her father, mother and brother, or, for at least a week, sleeping in a cave because it was the safest haven from artillery did not distract her.

What then is so bad about a few dozen ruts? On skis that she powered through the choppy snow conditions, Kostelic completed her first run in the giant slalom today 49-hundredths of a second ahead of the field, which is a significant margin.

For her next trick, as the halfway leader, she would ski 15th in the second run - last among the leaders. Kostelic ripped through the course again, minimizing any disadvantage from the starting order as easily as she lapped the field again.

In these Olympics, there is no other skier - male or female - in Kostelic's class. In any single Olympics, there has been no other skier in Kostelic's category: four-time medal winner. She won the giant slalom, the slalom and the combined, and was second in the super-G.

With her victory today, Kostelic also tied Jean-Claude Killy of France and Toni Sailer of Austria as the only Alpine skiers to win three gold medals in one Winter Olympics. And Kostelic could have easily had four gold medals in the Salt Lake Games. Last week, she was second in the super-G by five-hundredths of a second.

Entering the 2002 Games, the record for Olympic Alpine skiing medals won in a career was five, a mark that has since been extended to seven by Norway's Kjetil Andre Aamodt, a 30-year-old veteran of four Winter Games. Kostelic is 20 and has already passed Aamodt in gold medals.

Earning the silver medal today was Sweden's Anja Paerson, who trailed Kostelic's winning combined time of 2 minutes 30.01 seconds by 1.32 seconds. Sonja Nef of Switzerland, ranked No. 1 in the world in slalom, won the bronze medal. The top American finisher was Kristina Koznick, who

was 17th. In the five women's Alpine events of the 2002 Olympics, no American skier placed higher than sixth.

Kostelic appreciated her milestone accomplishments for what they mean to others. "The records by themselves do not matter," she said. "Making my family and all the people from my country happy, that matters." Gone are the days when she would win a World Cup race and organizers would not have a Croatian flag to display at the medal ceremony. "It happened all the time," said Kostelic, who started packing a Croatian flag in her ski boot bag. It happened, in fact, at a World Cup race in 1998 at Park City.

Today, they could have gone into the grandstand and requested any one of the 15 to 20 flags that Croatian fans had brought to fete Kostelic, the country's first sports star whose likeness was put on a postage stamp. That was after she had won the World Cup overall title in 2001, a distinction earned primarily by a streak of eight consecutive slalom victories. But physical problems have always plagued Kostelic, and she endured two operations on her right knee last spring and summer. When the knee did not respond as well as Kostelic had hoped, she scheduled a third, arthroscopic surgery in October. At that time, doctors discovered and removed a random, floating piece of tissue. Only then did Kostelic begin the road back that has led to four Olympic medals in a nine-day period. Still, coming to Utah, there was no predicting the sweep of medals to come. Kostelic said before the Winter Games that she was focusing on saving herself for the combined and the slalom. She declined to enter the downhill, afraid to risk injury. "I just wanted one medal and after I won the combined, nothing else mattered," Kostelic said.

Ranked 30th in the world in the giant slalom, Kostelic knew her position in the starting order today would be unfavorable. "I figured I'd just kind of go with it and see what happened," Kostelic said. When she finished her first run, her competitors knew the race was most likely over.

"She's proved that mentally she's the best," Paerson said. "Right now, she's incredible. After all she's been through, I'm really happy for her."

With the women's Alpine events concluded, Kostelic plans a trip home soon. "I need a rest," she said. Then reminded of the mob scene of friends, family and Croatian fans that enveloped her after her victory today, Kostelic added: "Of course, I don't know how quiet that will be. It's going to be nice. It's going to be crazy." (NYT Feb, 23.2002)

Canada's Olympians shone like gold

Cool Canada never looked cooler than last night, winning a golden crown to cap a great Olympics.

Canada's hockey players outskated, outshot and outplayed their American rivals in an epic match-up between friends to end our best ever showing at a Winder Games in dazzling style - with gold around their necks.

Maligned for their early play, team captain Mario Lemieux and his crew of NHL stars proved they were a dream team after all. And a hyped-nation breathed easy - a half-century gold draught in hockey was over!

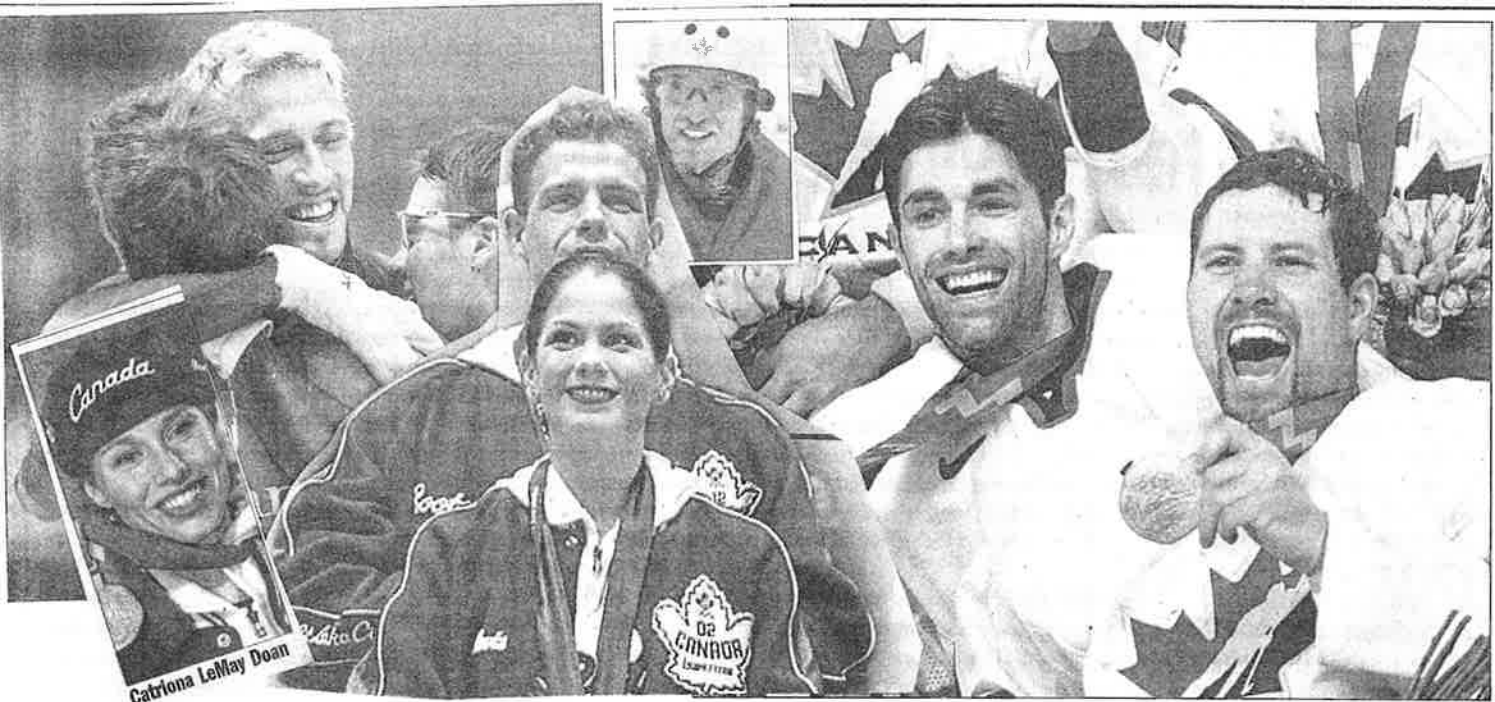
Despite the pressures, the players never lost their cool, as game hero Jerome Iginla noted. "The biggest game I've ever played in and probably the most fun", he said.

It capped a historic weekend for our Olympians. Canada's speed skaters collected four more medals on Saturday, bringing the total to 17 in all.

March Gagnon and Jonathan Guilmette grabbed gold and silver. Later, they and their teammates went on to win gold in the men's relay. Gagnon's two golds secured his place as Canada's most decorated winter Olympian with five medals in all.

Clara Hughes, a double bronze winner in cycling, powered her way to a bronze in speed skating. She's the first Canadian to achieve a podium finish in the Summer and Winter Olympics.

The Canadian Olympic Association had predicted a record haul, better than the 15 medals won in Nagano.

By the time the torch was handed to Torino, Italy last night, we had beaten Nagano's best by two: Canada was fourth in the standing with the six gold, three silver and eight bronze.

But counting medals is just one yardstick of how our athletes fared. Determination and guts are others. By those measures, our athletes excelled.

Anyone who saw the women hockey players skate their way to gold, who watched Jamie Salle and David Pelletier react with grace after being robbed of gold or Catriona LeMay Doan defend their gold, couldn't help but

feel proud and deeply moved.

Like all Olympians, Canadians weren't immune from bad luck and discouraging showings. But these games will long be remembered for the triumphs, especially the achievements in men's and women's hockey, figure skating and speed skating. And for shining two weeks, the XIX Winter Games brought the world together in common showing of friendly rivalry.

Our Olympic athletes are all heroes, gold medal winners or not. Canadians should be proud of every last one.

The Toronto Star, Editorial, Feb. 25, 2002, pg A18

Important

First National Convention of the Forum of Croatian Unity

Forum Hrvatske Sloge, the Forum of Croatian Unity, a citizens' association for tolerance, dialogue and national unity, held its first National Convention in the Small Theater of the Lisinski Hall in Zagreb on February 14, 2002. In front of a full house, several hundred people, the Forum was introduced to the guests and the media by its President, Dr. Davorin Rudolf. The Forum has attracted a number of well-known political figures, many of them once members of the famous Croatian war cabinet, the Government of National Unity (1991-1992), including its head, the former Premier, Dr. Franjo Greguric, and Vice Premier, Dr. Zdravko Tomac.

The Forum has also brought together many outstanding figures from all walks (and parties) of Croatian public life, including former prime ministers, ministers, ambassadors, current and former Sabor deputies, university professors, museum directors, art figures, intellectuals, and professionals. To name just a few: Davorin Rudolf, Zdravko Tomac, Franjo Greguric, Josip Juras, Ante Klaric, Vesna Skare-Ozbolt, Ante Lauc, Osman Muftic, Vladimir Malekovic, Slobodan Lang, Lilijana Domic, Drazen Jurkovic, Zdravko Msrisc, Ivan Majdak... The Forum has also two outstanding foreign members, well-known Croatian activists Dr. Zdenka Delalic (U.S.) and Brian Gallagher (U.K.).

The Presiding Board of the Association consists of: Davorin Rudolf (President), Osman Muftic (Vice President), Josip Juras (Secretary), Marina Vokic-Zuzul, Zdravko Tomac, Ante Klaric, Franjo Greguric, Mirko Barić (Members), and Ivana Pezo (Secretary to the Board). As stated by Dr Davorin Rudolf, the President of the Association, "the Forum is not a political party. It is not based on any leftist or rightist ideology, but on a program of peaceful, stable, progressive, democratic, and European Croatia.

Our goal is to contribute, among other things, to a consensus concerning the key issues of Croatia and her future." President Rudolf outlined his hopes for the betterment of Croatia in such fields as economy, politics, values, treatment of the young, education, culture, etc. His speech was, according to one of the guests "the best, most consistent, if not the only true program any Croatian politician has proposed since independence." The gathering was greeted by Milan Bandic, Zagreb Mayor under resignation and Dr. Mate Granic, President of the Democratic Center Party. Present was also the President of the HSLs, Drazen Budisa.

Dr. Rudolf was followed by a dozen speeches by members of the Forum and guests. The topics discussed ranged from economic revival to the relations between the homeland and the Croats abroad. At the end, the Forum passed by acclamation two resolutions: one calling on the Sabor to define the spoils system when there is a change of government, in order to avoid revanchist moves which go so far as to replacement of school teachers and kindergarten directors, and a resolution asking for direct elections of mayors.

The Forum was mostly ignored by the media. No wonder. The Croatian media has become as biased and polarized as the Croatian body politic. And a body which advocates tolerance and cooperation is nothing short of menace for big party bosses on both the left and the right, and these are the factors that control the media. The Forum will obviously fight an uphill battle. But it has quality people who can carry the fight on. And getting the message through will be the first major task of the Forum's leadership.

Vladimir P. Goss

Come and visit our beautiful Croatia

The Source under the Waterfall

The river Krka is famous, not only on a local, but also on an international scale. It is visited by thousands of tourists, especially in summer. Whenever it is mentioned, the epithet the Karst beauty is invariably used, and best proof that it does not mean just mere beauty but also true natural value is the fact that some seventeen years ago it was proclaimed a National Park.

Let us begin with the source, the one under the waterfall named Krčić, near the town of Knin. Krčić is also the name of the small river which produces the equally named waterfall, and the similarity to the name Krka is not accidental! Krčić is an underground river which never dries up in its upper course, whilst its underground waters feed the Krka source with waters from the Dinara Mountain range. During high water periods, when it's above ground course is also full, the river Krčić precipitates itself into the source of the Krka with a beautiful waterfall, and from there on, the two rivers flow together. During heavy draughts there is no trace of the river Krčić - but the Krka source never dries up!

The first four kilometres of the Krka River are not within the boundaries of Krka National Park. Knin, this ancient historical town, and the seat of Croatian kings, is, in any case, of interest to every tourist! The Knin fortress is one of the most beautiful and best preserved fortifications in Croatia. From its top one can also see the river Krčić and follow Krka's main tributaries that flow into this beautiful river. The largest tributary is Butišnica, right beneath Knin, whilst in the Knin plains, it is joined by the rivers Orašnica and Kosovčica. Near Knin, Krka begins to flow through a canyon, into which it enters practically near the last of Knin's houses. The Krka National Park starts two kilometres down-river.

The best known among Krka's waterfalls are Skradinski Buk and Roški slap, but many people ignore that there exist five more waterfalls on this, mostly, canyon-flowing river! The first down-river waterfall after Knin is Bilušića Buk starting approximately at the 8th kilometre of the river course. Its two main steps have a total height of 20 metres. However, man has interfered with this, earlier on: the upper part of the waterfall was retrenched, so as to allow accumulation which resulted in the Bobodolsko Lake, with the objective of protecting Knin from frequent inundations. (During high-water periods, rapid mountain streams could not pass through the canyon; thus inundations in Knin were a frequent phenomenon.)

The river leads us further down-water, to the next of Krka's lakes, the 1300-metre-long and 400-metre-wide Brljan. The lake did not always exist and was created by the river itself: the level of the highest barrier of the waterfall was raised by gypsum growth. Krka turned into a lake under a sheer cliff, creating a special impression in this exceptionally picturesque part of its course. The gypsum barriers of the Krka River, just as in the Plitvice Lakes, are constantly growing and changing the aspects of the waterfalls, lakes and the river. Experts, amongst them one of the greatest authorities on the Krka river, Prof. Ivo Bralić, consider that the present waterfalls are no more than 10,000 years old.

Krka waterfalls

Only a few hundred metres down-river from Lake Brkljan, which ends in the equally named waterfall, there is already a new Krka waterfall murmuring! Manojlovac falls from a height of 60 metres, its highest barrier, and there are several of them. Manojlovac is one of the most beautiful of Krka's waterfalls, but visitors to the Krka National Park, who come mainly with organised tours, as a rule never get to see it, nor the other waterfalls situated up-river from Roški waterfalls! As regards Manojlovac and the region surrounding this waterfall, this is truly a pity. Here, the Krka river falls amidst an ear-deafening noise, the canyon which it breaks through is up to 200 metres deep, and the almost horizontal layers of lime-stone furrow it in all its height. Very close to it, high up on top of the canyon, along the asphalt road leading to Kistanje, the ruins of an old Roman army camp, Burnum, can be found.

At less than a kilometre's distance, down-water from the Miljacka waterfall, another of Krka's waterfalls, Rošnjak, is already rumouring. Because of the almost vertical canyon, it is practically impossible to approach it, the reason why Rošnjak is the only Krka waterfall on which a water-mill has never been built.

And then, again at less than a kilometre's distance, we are under the Miljacka waterfall! Its water-mills used to grind corn for the inhabitants of Oklaj and nearby villages on the mountain slopes of the former municipality of Drniš. Unfortunately, at the beginning of the century a hydroelectric plant was built on Miljacka which through a tunnel uses Lake Brljan for its water supply. Sometimes, during the summer months and low water levels, the hydroelectric plant used to take water from up-river Brljan and let it out only past the plant, below the Manojlovac waterfalls, leaving the latter dry! We trust that in the future the decision about respecting the biological minimum will be obeyed. It rules that, if necessary, there be less power supply, but that the river - or waterfalls - be kept alive. In order to comply with the stipulation, or, in other words, better protect the river, the boundary of the Krka National Park has been moved. Before, it used to be slightly below the hydroelectric plant.

On both sides of the Krka canyon, below Miljacka, there stand two medieval edifices, Nečven and Trošen (or Čučevo), which were owned by the Croatian aristocrats Nelipići and Martinušići. Another historic monument is the St Archangel Monastery which has given the name of Arandelovac to the entire Krka region. The monastery, however, has another name - after the river beside which it was built in the 15th century, as a pious endowment from Jelena Šubić, thus it is also called the Krka Monastery. It is located 4 km down-river from Manojlovac.

Below Arandelovac, the river Krka again abandons its calm, lake course